

31/52

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 12

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ మార్చి నెల 25-వ తేది గురువారము

No. 299

సంపుటము ౧౨

శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర అధిక చైత్రమాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧.

సంచిక ౨౯౯

అమృతంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారితే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతంజనము న కలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల జాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు జారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బొంతుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

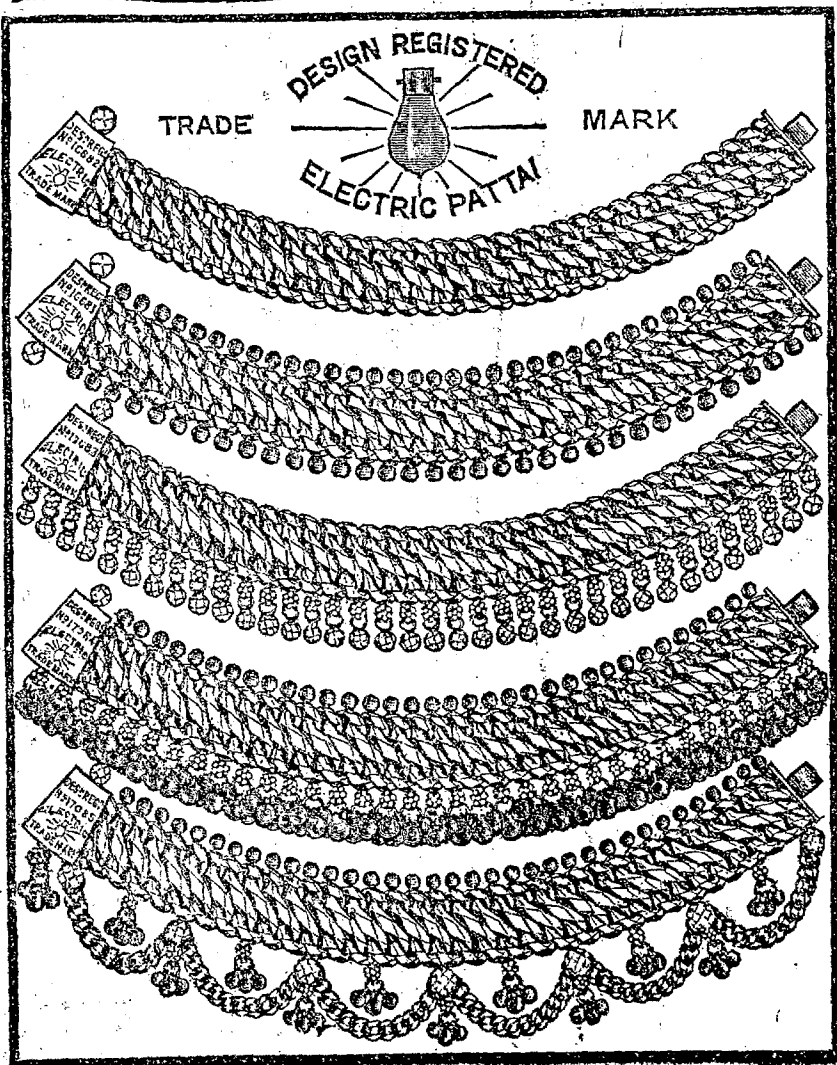

దక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టిపీఠి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

మా కాతా దారుల కొక హెచ్చరిక వారి స్వలాభమునకై దీనిని ప్రతియొక్కరు తప్పక గమనింపవలెను. 1842

అదృష్టవశాత్తూ! మేము ఈదిగవ తెలుపబడిన విలాసముతో 19 సంవత్సరములనుండి నగలవ్యాపారము జరిపించుచున్నాము. “ఉమ్మిడి” అను పదమును చూచి అనేకులు అది మా బ్రాంచియాయని పదే పదే అడుగుచున్నారు. ఈదిగవ తెలుపబడిన విలాసముగలదిమాత్రమే మాచే నిర్వహింపబడుచున్నది. మాకు ఇతర బ్రాంచీలు లేవు. కాన మీరు మోసపోకుండుటకై “ఉమ్మిడి” అను పదమునుమాత్రము గమనింపక ఈదిగవ తెలుపబడిన మా పూర్తి విలాసమును గమనించి చూడవలెనని యిందుమూలముగా అందరికి తెలియజేయుచున్నాము. పూర్తి వివరములు తెలియగోరువారు మావద్దకువచ్చిన విశదముగా తెలుపబడును. ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

నూతనముగా ప్రదర్శింపబడిన
“ఎలక్ట్రిక్”

పట్టెగొలుసులు

మొదటితరము

వెండికి. గ్యారంటీ

పేటెంటు అఫీసున రిజిస్టరు చేయబడినది. ప్రేమ మార్కు రిజిస్టరు అయినది. ఆర్డరులపైని గొలుసులు వి. పి. ద్వారా పంపించ గలము. కాళ్ళకొలయు ఎంతతూనిక వెండితో గొలుసు చేయవలసి నదియు వ్రాయించ కోరదము. వెండికి నానాటి ధరల చార్జీ చేయుదుము.

జత 1-కి మజారి:-

పెద్దసెజా. చిన్న సెజా.

సెం. 1 ర్పు 6 ర్పు 4

సెం. 2 " 7 " 5

సెం. 3 " 8 " 6

సెం. 4 " 8 " 6

సెం. 5 " 9 " 7

సోల్ ఏజెంటు:-

నారాయణదాస్ పీట్టి,

191. చైనాబజారు, రోడ్.

మదరాసు.

క్రొను ఫి యే ట రు 2253

24-8-26 బుధవారమునుండి 26-8-26 శుక్రవారమువరకు

ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 6-15 గం, రాత్రి 9-30 గం.

మదన్ ఫి యే ట రు, లి మి టెడ్

“అనిత స్టూఆర్టు”ను ప్రదర్శింతురు

విక్రీలి వనోహరముగాను, భయంకరముగాను,

ఉత్సాహకరముగానుండును.

ప్రథమ ప్రత్యేక బాతీయకథ

“గౌరవముప్రశ్న” ప్రదర్శించబడును. 7 రీల్సుగలది.

చాల అద్భుతమైనది. అనేక యితర ఫిల్ములకూడ చూసబడును

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేట్ చేయబడినది)

ప్రకటన

1926 సం॥ ఏప్రిల్ నెల తే 1 ది మొదలుకొని బ్రాడ్ గేజ్ సెక్షన్ లో బండ్ల రాకపోకలలో మార్పులు చేయబడినవి. దీనిని అందరు గమనింపవలెను.

ఈ కేందిబండ్లు క్రొత్తగా వర్పరుపబడినవి

నెం 41 మిక్సెడ్ అరక్కోణము వదలుట	14__10
రేణిగుంట చేరుట	16__25
,, 42 రేణిగుంట వదలుట	9__15
అరక్కోణం చేరుట	11__25
నెం 155 రైల్వేలోన్ చీరాల వదలుట	16__45
3 తరగతి మాత్రం తెనాలి చేరుట	18__45
,, 156 డిటూ తెనాలి వదలుట	14__45
చీరాల చేరుట	16__30
,, 111 లోకల్ మదరాసు వదలుట	13__12
రాయపురం చేరుట	13__33
,, డిటూ మదరాసు వదలుట	14__40
పొన్నేరి చేరుట	15__48
,, డిటూ పొన్నేరి వదలుట	16__ 0
మదరాసు చేరుట	17__30
రైలులోన్ } తెనాలి వదలుట	20__ 0
3 తరగతి. } రేపల్లి చేరుట	21__ 6
రేపల్లి వదలుట	21__25
తెనాలి చేరుట	22__36
నెం 195 లోకల్ మదరాసు వదలుట	7__ 5
అరంబాకం చేరుట	9__30
,, 196 లోకల్ అరంబాకం వదలుట	9__45
మదరాసు చేరుట	12__20
ఈ క్రిందిబండ్ల వరుసలు రద్దుపరుపబడినవి	
నెం 153 లోకల్ మదరాసు వదలుట	12__ 5
పొన్నేరి చేరుట	13__15
,, 154 డిటూ పొన్నేరి వదలుట	13__30
రాయపురం చేరుట	14__48
,, 188 డిటూ రాయపురం వదలుట	11__10
మదరాసు చేరుట	11__28
,, 144 ప్యూసెంజరు తెనాలి వదలుట	20__10
రేపల్లి చేరుట	21__18
,, 147 డిటూ రేపల్లి వదలుట	21__40
తెనాలి చేరుట	22__44

ఈ కిందివి ముఖ్యమైన మాధ్యమములు

నెం 1 మద్రాసు—కలకత్తా మెయిలు వార్తలేదను
14—35 వ బదులు 13—48 కి చేరును. ఈబండి టంగు
టూరు తాడినేపకొలలో నిలువదు.

నెం 2 కలకత్తా, మద్రాసు మొదలు 18—22 వ బతులు 12—55 లకు బతులు చేరును. ఈ బుడి దువ్వాడ, ద్వారీ పూడి, టంగుటూరు సేవ్ కలలో ఆపబడును.

నెం 9 బెజవాడ ప్యాసేంజరు బెజవాడ బిల్గుంట
మధ్య ప్రతివీక్ లో నిలుచుచు బెజవాడకు 10—40 ఘంట
లకు చేరి అచ్చటినుండి యిప్పడు కాకినాడ పోవుబద్ల వీర్పా
టు ప్రకారము 11—45 ఘంటలకు బయలుదేరి కాకినాడ
వరకు పోవును.

సెం 10 వాల్తేరు ప్యాసెంజరు 17—50 కు బదులుగా
18—0 ఘంటలకు మృదాను చేరును.

నెం 82 వాల్తేరు ప్యాసేంజరు:—యిప్పుడు బిట్రంగంట
లో నిలుపుబడునట్టిబండి బిట్రంగంట 8—8 గంటలకు చేరును.
అప్పటినుండి 9—25 కు బయలుదేరి యిప్పుడు మద్రాసు
12—25 కు చేరు 42 ప్యాసేంజరుబండికి బయలుగా 10—30
కే చేరును. ఒక క్రొత్త నెం 195 బండి ఆరంభాకం నుండి
9—45 ఘంటలకు బయలుదేరి మద్రాసు 12—20 ఘంటలకు
చేరును.

నెం ౪4 కాకినాడ ప్యాపంజరు 6-0 ఘంటలకు బదు
లు 6-55 ఘంటలకే కాకినాడ వదలును.

శ్రీ గాంధీవిద్యాలయము- ఆవిడి

ఆదిది గ్రామములలోని శ్రీ గాంధీ విద్యాలయ ద్వితీయ వార్షికోత్సవము యీ నెల 10-8-1928 తేదీని శ్రీయంత చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహంపంతులుగారి అధ్యక్షతకీంద జయప్రదముగ జరుపబడినది. మూడుదినములనుండి ఏకగ్రీవముగావర్తము కురియుచున్న నూ యితర గ్రామములనుండి దేశాభిమానులగు రైతు సోదరులు చాలామంది దయచేసినారు. శ్రీయంతలక్ష్మీనృసింహంపంతులుగారు నందివాడ విశ్వేశ్వరరావుగారు దంతులూరి వెంకట కృష్ణరాజుగారు వగైరాలు తొలిరోజునకే యమ్ముటకుదయ చేయుటచే గ్రామవాసులలో ఒక విధమైన సుతనోత్సాహము కలిగెను. సభామంటపము వచ్చని తోరణములతోడనూ శ్రీ దేశీయనాయకుల ఛాయాపటములతోనూ, జాతీయపతాకములతోను ఆలంకరింపబడి జాతీయ విద్యాభిమానులచేత్రీలక్ష్మీనృసింహంపంతులుగారు సభ నలంకరించునప్పటికి కలకలలాడుచుండెను. శ్రీ పంతులుగారిని పాలకీలో కూర్చుండబెట్టివిద్యాలయపాఠశులను నందివాడ విశ్వేశ్వరరావుగారు ముందునడువ మంగళవాయిద్యములతో శ్రీపంతులుగారి విడిదియగు భారత సత్యాగ్రహోత్సవమునుండి విద్యాలయ భవనమున కూరేగింపులతో తీసికొని వచ్చినారు. శ్రీ విద్యాలయం తరపున శ్రీమతి గోపేటి మాణిక్యంబగారు ఆహ్వానపత్రమును హిందీభాషలో సమర్పించి తెలుగులో బహు శ్రాత్యముగా తర్జుమాజేసి, నెలవిచ్చి, ఖద్దరు మాలచే అభ్యర్థుని గౌరవించినారు. జాతీయగీతములు దైవప్రార్థన జరిగిన తరువాత అధ్యక్షులవారు సన్మానపత్రములలో శ్రీమతి గోపేటి మాణిక్యంబగారు వివరించినట్లు దేశము యొక్క ప్రాణము, హృదయము గ్రామములలో నేగలదనియు గ్రామములలో వికమత్యము క్షీణించుటచేతనే, దేశముతనస్యాతం త్ర్యవ్య క్రిత్యములను కోలుపొయినదనియు వికమత్యము, దేశపరిశ్రమ, జాతీయవిద్య, ఖద్దరు, జాతీయ విద్యాలయములో జరుపు బాలురు యికముందు దేశమున కెట్లుపయోగింతురోఅను విషయములు విపులముగ సర్వజనాదరణీయముగ రెండు గంటల నేపు గంభీరోపన్యాసమును వేదోక్తనూత్రములచే బహుయుక్తియుక్తముగ వివరించిరి. తరువాత విద్యాలయ కార్యనిర్వాహకవర్తమువారి నివేదికను కొత్తపేట తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగారగు శ్రీయంతదేవులపల్లిసూర్యనారాయణగారు చదివరి. చిన్న చిన్న బాలబాలికలచే తెనుగులో రామాయణమును, శివాజీ విజయములో రెండు అంశములును, హిందీలో మేనాడ పతనలో ఒక అంశమున్నూ ఒక బాలికచే దేశవేషముగూర్చి హిందీ యువస్వాసమును ప్రదర్శించి ప్రేక్షకుల నానందింపజేసిరి. తరువాత పంతులుగారు ఆంధ్రదేశపు పూర్వపు ఔన్నత్యమునుగురించియు, హిందూదేశపుపూర్వపు నాగరికత కళాకాలగుగూర్చియు మగధరాజ్యవిజృంభణమును గూర్చియు యనేక ప్రశ్నలడుగ బాల బాలికలు తగువిధమున జవాబు లొసంగి ప్రజల నాశ్చర్యపరుపగలిగిరి. రిసంగిరముల యయ్యమ్మగల యద్దరు బాలురచే ఆమరకోశములో ప్రథమకాండ లోని శ్లోకములను పంతులుగారు ప్రశ్నించినచోట్లనుండిఅనర్హత్యముగాను,మృదుమధుర స్వరములతో చదివి సభికులనిశ్చేష్టాపరనశుల జేసిరి. అనంతరం పంతులుగారు విద్యార్థుల కనేక జేదోక్తాశ్రిత్యవనములతో బహుమానములపంచిపెట్టిరి. శ్రీయంత నిమిషకవచ వెంకయ్యపంతులుగారు సాక్షాత్తీప్తుల వారివలె

నెం 150 లోకత్ (యిప్పుడు 180 గా మార్చబడిన
బండి) హెన్సే 8 7—15 బదులు 6—55 కే వదలి రాయప్తు
రం 8—37 కు బదులు 8—25 కే చేరును.

నెం 13 మూడవతరగతి విశ్వబంధి 5—0 ఘంటలకు
బడులు 4—35 కే బతులుదేరి కడపకు 11—2 వు చేరును.

సెం 4 S. I. R. మెయిల్ మద్రాసుకు 7—15 గం||
కున్నా సెం 20 బెంగళూరు ప్యా సెంజరు 8—30 గం||కు
న్నా, సెం 26 రై చూరప్యా సెంజరు 16—50 ఫంట్లకున్నా
జేరును.

నెం 86 తిరువళ్ళూరు లోకతో ఆవడిలో నీలువదు, రాజీ
పేట, కాకినాడ, విశాఖపట్నం, గుంటూరు, రేపల్లె బ్రాంచీల
లోని బండ్లవరుసల కాలనిర్ణయములు మద్రాసు లోకతోబండ్ల
వచ్చుటలు సరాసరి కైలువరుసల వీర్వాట్ల ననుసరించి కొలదిగ
యారు, లానరింపబడినవి.

ఇంకను యితర వివరములగు కాలనిర్ణయము
లను తెలియగోరువారు స్టేషన్లో త్వరలో విక్ర
యింపబడెడి కాలనిర్ణయపట్రికలను చూచికొన
వచ్చును. (నెం 16)

విజృంభించి ఒక గంటకాలము, వికమత్వమును గూర్చియు దేశ సేవనుగూర్చియు జాతీయవిద్యనుగూర్చియు ఉపన్యసించిరి. అటుపైన క్రియుత గోపేటి వెంకట్రావుగారు యీవిద్యాలయ ములకు శైక్రబరిగా పనిచేయుచు తాము గతమాడువత్సరముల నుండి పడుచున్న యావత్తు బాధలను వివరించి యిటువంటి దేశోద్ధరణకై పనికివచ్చు విద్యాసంస్థల నిలుపుటకు కొన్ని ప్రాజాములు ఆహుతి అయినగాని ప్రజాదరణపాత్రములు కాజాల వనియు, కోపల్లె హనుమంతరావుగారు మొదలగు వారి నుదాహరణ పూర్వకముగ నుపన్యసించుచు తాముగూడ నట్లే దేశమున కాహుతియగుటకు సంసిద్ధముగా నుంటిననియు సమాజ, గాంధీర్య వ్యక్తిత్వము లగు నిర్మలమనస్సుతో వివరింప శ్చుపజలత్యశ్చర్యము నొందిరి. క్రియుత నడింపల్లి సుబ్బరాజుగారు, నందివాడ విశ్వేశ్వరరావుగారు దంతెబారి వెంకటకృష్ణంరాజుగారు చేయుచున్నటువంటి సహాయములకును, బీహార్ దేశము లోని పురాలియూ పట్టణవాస్తవ్యులైన బాబూనిబర్క చంద్రరామగుప్తగారు తలవనితలంపుగ పాతకాలకు కావలసిన అచ్చుపనుల నుచితముగ దయచేసినందులకును, క్రియుత దేశోద్ధానిక నాగ్వేశ్వరరావుపంతులుగారు తమ ఆంధ్రదైనికపత్రిక నొకదానిని పాతకాలాభి వృద్ధికొరకేచ్చుచున్నందులకును, యీవిద్యాలయము తరపున క్రి లక్ష్మీవృత్తిసహం పంతులుగారు కొనియాడ పలివెల రైనుమిల్లు అధికార్థన క్రియుత కోనూరి నారాయణరాజుగారు సాలు 1 కి 50-0-0 ఏబది రూపాయల నిచ్చుటకు ఆ సభలలో వాగ్దానము చేసిరి. తదితరులకుడ వారివారిశక్త్యానుసారము సహాయముచేసెద మని వాగ్దాముచేసిరి. అధ్యక్షుల వారు తమ అంత్యోపన్యాసముతోను విద్యాలయ బాలురచే మంగళహారతులతోను అధ్యక్షులు అనారోగ్యులయ్యు వారు పొందిన శ్రమకు వందనపరంపరలతోడను సభ సాయంత్రముగ సరికి ముగిసినది.

(ఒకవిలేఖరి)

కావలెను

ఒంగోలుతాలూకా కనుపై రీగ్రామమునందలి వైశ్యబృం
దమువారి గృహములందు వేదోక్తవిధానము ననుసరించి పురో
హితముచేయించగల బ్రాహ్మణుడు కావలెను. వివరముల కొర
కు యీ కిందిచిరుసామాకుల వారముడు.

ಡ. ಎಂ. ಸ್ವಾಮಿ,

కనుప ర్తి గ్రామవైశ్య సంఘాధిపతి,
లక్ష్మీనివాసము, వేటపాలెము 10-3-26.

గూడూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో

అసలు 1921 సం॥ నెం 843 రు.

వాది:—అడ్మినిస్ట్రేటర్ జనరల్ మదాను.

ಯೆ ದಿ ರೀ ಲಾ

ప్రతివాడు:— అంబోరఖానా జయరామా
రావు వగైరా.

నెల్లూరుజిల్లా రాష్ట్రాధికారికి పాఠ్యంబల శ్రీశ్రీ
యంతో యీ నెంబరు ప్రతివాదులకు గ్రామపంచులకు హక్కు
అనుభవం గల 1/2 భాగం యీ నెంబరు వాదిగారు యేలంకు
తెచ్చుచున్నారు. సదరు యేలం 29-3-1982 దిన నెల్లూరుజిల్లా
కోటుకావద్ద సాయంత్రం 5 ఘంటలకు తీర్మానం కావచునని
ప్రచురపరచుచున్నాము.

టి. వి. రామస్వామి అయ్యర్.

వాది వక్రాలు

జీవ యాత్ర

కవితిలక శ్రీమతి కంచనపల్లి కనకాంబా పణీతము

ఉత్తమ తత్త్వమును బోధించు పద్మకావ్యము.

గీతాశాస్త్ర సీతారామాంజనేయాద్విగ్రంథముల గల సారము
పెక్కు విశేషములతో నిండియుండును.

వల ద్దు 2—8—0.   పోషక ప్రత్యేకము.

వలయువారు ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

పం. జగన్నాథరావు, 2/11 అలంగ త్రస్తి వీధి,
2662 టిస్టి కేను, మద్రాసు.

రోజు నూరి డబ్బి 1-కి య 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు
రెండు నిమిషములలో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన చర్మ
ము నలుపెక్కుదు. మంటయొడదు. రోమములు రాలిపోవును.

అమ్మతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ఆంధ్ర ఖిద్దరు వాణిజ్యసంఘము గుంటూరు

చిత్తనిబంధనలు

1. ఆంధ్ర ఖిద్దరు వాణిజ్యసంఘమును స్థాపించవలెను.
2. ఆఖిలభారత చక్రాసంఘమువారి ఉద్దేశ్యముల నంగీకరించి, ఆంధ్రరాష్ట్రములో ఖిద్దరు ఉత్పత్తిచేయు లేక అమ్మకముచేయు సంస్థలు లేక వ్యక్తులు యీ సంఘములో సభ్యులుగా నుండ నట్లు. ఈ సంఘసభలో దీనికి సలహా దారులు లేక సహకారులు కాదగినవారిని 10 మందికి మించ మండ సభ్యుల నెన్నుకొనవచ్చును.
3. ఆఖిలభారత చక్రాసంఘమువారి ఉద్దేశ్యములను చదివి అంగీకరించి యీ సంఘమువారి నియమావళి చదివి అంగీకరించి నియమించబడిన నమోదానామిత దస్త్రము చేసి యిచ్చిన పిమ్మట మించిన వయస్సుగల ఆంధ్రదేశవాసులైన స్త్రీపురుషులను యీ సంఘమువారి తీర్మానము ప్రకారము సభ్యులుగా చేర్చుకొందురు.
4. ఖిద్దరుసంస్థల ప్రతినిధిసభ్యులు ఆసలు సభ్యులను ముఖ్యముగా ఖిద్దరు ధరించవలెను. సభ్యులుగా చేరు ఖిద్దరు సంస్థలు లేక వ్యక్తులు యీ సంఘమునకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొని వారి ద్వారా సభ్యత్వపు హక్కును చలాయించవలెను.
5. ఆంధ్రదేశములో ఖిద్దరు వృద్ధిచేయుటయు అమ్మకములు విరివి యొనర్చుటయు నాణ్యమును పరిశుద్ధత్వమును నిర్ణయించుటయు స్థిరపరచుటయు ఖిద్దరుత్పత్తి నాణ్యము నవసరమును ధనమునుగూర్చి పరిశోధనలను చేయుటయు, సౌకర్యములు కల్పించుటయు, ప్రదర్శనములను జరుపుటయు, పారిశ్రోచికముల నిర్మించుటయు, ప్రచారముల సాగించుటయు, ధనమును సమకూర్చుటయు, ప్రతి శండించుటయు, నూలు నడికించుటయు, ఖిద్దరు నేయించుటయు, విక్రయ కాలల పెట్టుటయు, రంగులు అద్దకములు వేయించుట, వానికై కాలలు స్థాపించుటయు, సిరా పిని సంపాదించుటయు, అనవసరమైన ప్రకటనలు చేయుట, ప్రత్రీకలు నడిపించుట, ఖిద్దరు రక్షణవృద్ధికి అవసరమును అన్నిపనులు జరుపుటయు, యీ సంఘముయొక్క ఉద్దేశ్యములు.
6. ఈ సంఘసభ్యులు అమ్మక పరుగుమీద 1000-కి 5వ వంతు సంవత్సరమునకు చందా నియ్యవలెను.
7. ఈ సంఘవ్యవహారములు జరుపుటకు ఉద్యోగులతో గూడ 11 మంది గల పాలకవర్గము నుండవచ్చును.
8. సంఘమున కొక అగ్రతాము ఒక కార్యదర్శి ఒక కోశాధిపతి ఉండవలెను.
9. పాలకవర్గము సభ్యులందఱు యెన్నికలు ప్రతి సంవత్సరము శ్రవణమాసములో జరుపవలెను.
10. సంఘసభలకు నియమిత సంఖ్య 9. పాలకవర్గ సభలకు 5.
11. హెచ్చు పన్నులచేత విషయములు తీర్మానించబడును. పన్నులు సమానమైనపుడు అగ్రతామునికి నిర్ధారణ సమ్యక్తి ఉండును.
12. సంఘ అగ్రతాము సభలయందు అగ్రతాముగా నుండును. ఆయన రాసపుడు అగ్రతాము హాజరైన సభ్యులలో నుండి ఎన్నుకొనవచ్చును. తాత్కాలిక అగ్రతాము సంఘాగ్రతాము రాగానే తనస్థానమును ఖాళీచేయవలెను.
13. సంఘవ్యవహార పరిశీలనాధికారమును అగ్రతామునికి గలదు. అగ్రతాము గాని కార్యదర్శిగాని సభలు జరుపవచ్చును. ముగ్గురుసభ్యులు వ్రాతపూర్వముగా చర్చనీయాంశములు లేకపి నత్రుడు సభలను జరిపి తీరవలయును. అట్లు 15 రోజులలోగా జరుపనియెడల దరఖాస్తుదారు లే సభను సమావేశపరచవచ్చును.
14. నియమితసంఖ్య రాక సభలో నిలిచిపోయినయెడల సభలను నియమితసంఖ్యతో నిమిత్తము లేకుండ మరుసటివారములో మొదటిప్రకటనలో తెలిపినకాలమున ఆ ప్రదేశమున అవిషయ విచారణకొరకు సభ జరుగవచ్చును. దరఖాస్తుపూర్వ జరిపే సభలకు యీ విధి వర్తింపదు.
15. కోశాధిపతి తనవద్ద ధనముంచి దానికి సరియైన లెక్కలు వుంచవలెను. కార్యదర్శి సంఘతీర్మానములతో సహా ఖర్చుపెట్టి పంపినపుడు డబ్బు నియ్యవలెను.
16. సంఘవ్యవహార నిర్వహణము సభలు జరుపుట సంఘ పుస్తకములు లెక్కలు దాఖలాలు భద్రపరచుట కార్యదర్శి విధులు.
17. ప్రతిసంవత్సరము ఆ సంవత్సరములో జరిగిన పని యొక్క నివేదికమును కార్యదర్శి ఎన్నికలసభలో చదువవలెను.
18. సంవత్సరాదియందు ఆదాయవ్యయపట్టిక నేర్పరచి దాని ప్రకారము జమాఖర్చు చేయునుండవలెను.
19. అత్యవసరమైనపుడు ఉత్తరముల ద్వారా చర్చ నీయాంశముపై సభ్యుల అభిప్రాయమును తెలుసుకొని పెక్కుమంది అభిప్రాయము ప్రకారము నడిపించవచ్చును. కాని అది జరిగిన వెలరోజులలోగా సంఘసభ జరిపి వారి ఆమోదమును జరుపవలెను.

20. సంఘవ్యవహారమునకు భంగముగా వర్తించు సంఘాద్యోగుని లేక సభ్యుని అందుకొరకై ప్రత్యేకముగా చేయబడిన సభలో హాజరైనవారిలో 4-5 వ వంతుల సమ్మతులతో తొలగించవచ్చును.

21. అవసరమైన సిబ్బంది నేర్పరచుట, వారికి వేతనాది సౌకర్యములు నియమించుటకును సంఘమున కధికారము గలదు.

22. కార్యదర్శి లేక అగ్రతాము ఉత్తరములచేత లేక చర్యచేత బాధితమైన సంఘాద్యోగులు లేక సభ్యులు సంఘసభ లోని అట్టిచర్యలను ఉత్తరములను విమర్శకు తీసికొని వచ్చుట కధికారము గలదు.

23. ఈ సంఘాద్యోగులను భిన్నముగాని ఉపనిబంధనలు చేయు అధికారము పాలకవర్గమున కలదు.

24. ఈ నియమములను మార్పులకు అధికారము సంఘము నకు కలదు. ఏ మార్పునను అందుకొరకై చేయబడిన ప్రత్యేక సభలో హాజరైన వారు మూడింట రెండువంతులు సమ్మతుల చేత జరుపవలెను.

గుంటూరు } గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి, కార్యదర్శి.
28-8-26 }

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయవిద్యాలయ ముల రాటపు పోటీ పరీక్ష

గుంటూరు మండల జాతీయవిద్యాలయాయుల రాటపు పోటీ పరీక్షలు ధూళిపూడిలో జరుగును

- వ్యాయామములు, వాని నియమములు
౧. చెడుగుడు
  ౨. ఉష్ణుక
  3. తాడులూగుట
  ౪. ౨౦౦ గజముల పరుగు (పెద్దబాలురకు)
  ౫. డిటో (చిన్న బాలురకు)
  ౬. పాడుగు దుముకలు
  ౭. ఎగిరి అందుకొనుట (చిన్న బాలురకు)
  ౮. పండ్లకుట
  ౯. బస్కిలు
౧. ౨ లకు పాతకాల ౧ కి పోటీదార్లు ౬ ను; 3 కు ౪ మందిని; ౪. ౫. ౬. ౭ లకు ఇద్దరును; ౮. ౯. ౧౦ లకు ఒక్కొక్కరు ౧౧ వంతులను.

ప్రతిఅటకు పోటీదార్లుగాక మరొకరిని ఆసనముగా తెచ్చుకొనవచ్చును.

౧. ౨ లకు ప్రత్యేకించి వెండి నెలను, ౪. ౫. ౬. ౭ లకు ప్రత్యేకించి రెండు రెండు బహుమతులును గలవు.

మరొకటి: చిన్న బాలురు ఆ ౪. ౮ ఆం ఎత్తులో పలికారును, పెద్దబాలురు అంతకుమించినవారును ఉండవలెను.

విద్యావ్యాసంగ పరీక్షలు

౧. సంస్కృతజ్ఞానమును పరీక్షించుట.
  ౨. అమరము ప్రథమకాండలో పరీక్ష
  3. ఆంధ్రము, ౪ హిందీభాషలలో వ్యాసరచన.
- అన్ని విషయములందును ప్రత్యేకించి బహుమతులివ్వబడును.

రాటపు పోటీ

పురిగలములు పొడవుమత్రము పరీక్షింపబడును

౧. ఈపోటీయందు ఆంధ్రరాష్ట్రమునందలి జాతీయపాఠశాలలన్నియు పాల్గొనవచ్చును. ఆంధ్రరాష్ట్రము మొత్తము మీద ప్రత్యేకించి యొక వెండి నెల బహుమతిగలదు.

౨. గుంటూరు మండలమునకు మాత్రము ప్రత్యేకించి మరొక వెండి నెల బహుమతిగలదు. దీనికి మండలములోను జాతీయపాఠశాలలే పోటీకి నిలువలెను.

మరొకటి: ఈ పోటీకి పాఠశాలకు ఇద్దరినిమాత్రము పంపవలెను. పోటీదార్లు తమరాటులను, వాని పరికరములను తెచ్చుకొనవలెను. ఏమలుమాత్ర మిక్కడ ఇవ్వబడును.

ఈ వై విషయములలో పాల్గొను పాఠశాలపేరు, పోటీ బాలురపేరులు, ఆయాపాఠశాలల ప్రధానోపాధ్యాయుల సంతకములతో పోటీ సంఘ వ్యవహారతకు తప్పక అందజేయ వ్రాధితులు. భోజనసౌకర్యములు ఏర్పాటుచేయబడును.

ధూళిపూడి, పాన్నూరుపాడు } జి. విశ్వనాథశర్మ
3-3-౨౬ } వ్యవహార

ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము మదరాసు

. ది 1-4-1926 లేదీ హాజరున్నాము 1 గంటకు (సాత రాష్ట్ర) కార్యనిర్వాహక సభయొన్నా, 3 గంటలకు మూలన రాష్ట్ర) కాంగ్రెసు సంఘసభయొన్నా. బెజవాడ ఆగండ్లలు సత్రిములో జరుగునుగాన సభ్యులెల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

కార్యక్రమము

1. నూతన రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమునకు కార్యనిర్వాహము నెన్నుకొనుట.
  - 2 (క)రాజోవు శాసనసభల యెన్నికల సందర్భమున 1-3-26 లేదీని నియమించబడిన సంచార ఉపసంఘమువారి నివేదికను ఆలోచించుట.
  - (చ) ఈసంఘమునకు శాసనసభకు నిలిచెద మని కొందరు పంపిన దరఖాస్తులు.
  3. ఆంధ్రమండలములనుండి కాంగ్రెసుతరఫున నుదరాగు శాసనసభకును, సామ్రాజ్యశాసనసభకును అభ్యర్థులను నిర్ణయించుట.
  4. ఆఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభ్యత్వమునకు రాజీనామానిచ్చిన శ్రీ కట్టచుంచి రామలింగారెడ్డిగారి స్థానము భర్తి చేయుట..
  - 5 గుడివాడ నేనాశ్రమముయొక్క రిపోర్టును, ఆంగలూరు పరిశ్రమాలయరిపోర్టును పరీక్షించుట.
  6. నిర్మాకార్యక్రమవిషయములు.
  7. కార్యస్థాన ఆర్థికవిషయములు.
  8. కార్యదర్శి పెట్టబోవు ఇతరవిషయములు.
- మరొకటి: ఇంతవరకును మాకార్యస్థానమునకు నూతన రాష్ట్ర) సంఘసభ్యుల జాబితాలు విశాఖపట్నం నెల్లూరు మదరాసు జిల్లాలనుండి మాత్రమేపచ్చినవి. ఇతరజిల్లాలనుండి ఇంకను రాలేదు. వెంటనే పంపవలెను. ఆయాజిల్లాలనుండి నూతనరాష్ట్ర) సంఘమునకు ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులందరు ఇదియే నోటీసుగా భావించి బెజవాడలో 1 వ ఏప్రిలు తారీఖున జరుగబోవు సభకు దయచేయ వ్రాధితులు.
- 40 (బ్రాడ్యే, మదరాసు.) గద్దె రంగయ్యనాయుడు, కార్యదర్శి.
28-8-1926 }

ఆంధ్రప్రదేశ్ నంపాదకునకు

అయ్యో, ఎత్తైజాకాఖయందలి తావేదాదని యేల నావై ధ్వజమెత్తుటకు వనశివేయబడెకో నాకు గ్రాహ్యముగాదు న్నది. 14 10-25 లేదీ. నుండు ఒక ఎత్తైజా సబుయిన్ స్పెక్టరు నాదొవ్వలయమును వెనకి మదరాసు నగరముందును వెలుపలను కొంతసంచలము గలకాకేసెనని పాతకు తెలిగిన విషయమే. కాని సబుయిన్ స్పెక్టరు కష్టము వృథామయ్యెను. గట్టిచెట్టు మందు విధలనుకోరెట్లుదే యేదయో ముయ్యె ప్రదర్శనము జరుపుచున్నట్లాయని వ్యవహారమువలన నాకు దోచుచున్నది! యిదీనల నాచే తెలుసుబడిన కంటిచెచ్చకాలయందు ఉదాహరణలు టిపోరకు కొకేసు సొల్యూమను వేవేరియంబలి స్పెన్సర్గొంపె నీకి 9. 3. 26 వ లేదీని నేను ఆర్డరుయిచ్చితిని. కంటిచెచ్చును నేను 1912 సంవత్సరముందు నిపులు ఆంధ్రప్రదేశ్ ఫీగు నొందినప్పటి నుండియు నేల్రెచ్చెద్యము చేయుచుంటిని. కంటిచెచ్చు చికిత్స కొరకప్పడవచ్చును యేదయో ఒకమార్పునడి నేను కొకేసు సొల్యూమను కొనుదుంటిని. విస్తారముగ నెమక డబ్బియు యి. స్పెక్టరు కంపెనీ అరియు ప్రకృత్యు స్పెన్సరు కంపెనీయనియు బిల్లుబడు మార్పునుండి కొకేసు సొల్యూమను గొనుదుంటిని.

కొకేసు నిబంధనలు స్పష్టముగా రెజిస్టరు వైద్యుడు వైద్య ఉపయోగము నిమిత్తము లైసెన్సులేకనే డిజొన్న కొకేసు కొనుదుకొనవచ్చునని చెప్పచున్నవి. నేను కొకేసు సొల్యూమనుకు స్పెన్సరుకంపెనీకి వ్రాసినపుడు అని నాస్పత్తి అనసంకమని స్పష్టముగా వ్రాసితిని. కాని సబుఇన్ స్పెక్టరు స్పెన్సరువారిని నన్ను కోపి ప్రాసిహ్యులు చేసెవని తెనయిచుచున్నాడు. రావు సాపేబు ముత్తుసామి అయ్యరుగారితోన కమిషనరుగారితో ను న బు ఇ స్పెన్సర్ కు డి వి ష య ము చెప్పి తి ని. ప్రా సి హ్య మ ను పెట్టి న యె డ ల సబు ఇన్ స్పెక్టరుగారినిగూర్చి తెలియపర్చబలిచితిని కాని ఆ అవకాశము తప్పిపోయినది. వరుతులు నేను పురపాలకసంఘ మందు స్వరాజ్యవాది నగుటవలన ఇట్టి కష్టములని చెప్పచున్న వి. పత్రికలో అబద్ధమని నేనప్పడే వెల్లడించితిని. నేను శాసనసభాసభ్యులలో మాటాడలేదుగాని యెంతవరకు నాచేతననుకో అంతవరకు చేసితిని ఈకాఖాధికారులు నాకీటికష్టము ఇకమీద కలగకుండునట్లు చేయుదురుగాక.

రామకామయ్య

హరిహర వేద విద్యాపీఠము: మాంబళము

శ్రీకృష్ణసంలి రాష్ట్రమునకు పక్షపక్షంనాడు మాంబళమున వేదవిద్య యందు శ్రీకృష్ణరామస్వామి దేవాలయమున బ్రాహ్మణబాలకుల వేదశాస్త్రములు నేర్వలయు ననునట్లే ముఖ్య శ్రీహరిహర వేదవిద్యాపీఠము నట నెలకొనిన బ్రాహ్మణ పక్షాపక్షము స్థాపించిరి. దీనికి బ్ర. వే. శ్వేతారణ్యము నా రామాయణము ప్రధానోపాధ్యాయులుగానుండునయ్యకొనిరి. వారికి జీతబక్షములు లేవునుడి. బ్రాహ్మణులు శ్వేతారణ్యము వేదశాస్త్రములే నేర్వరామింజేసి యావిద్యకాఖ వెంసేయుం బ్రారంభింపలేదు. అత్యు సలి మన చిత్రనెలలో నాకాఖ యుం బ్రారంభ మును. దాని నేర్వ బ్రాహ్మణబ్రహ్మచారి యొకడు లభ్యపడి యున్నవాడు. వేదములలో యజుర్వేదము నేర్వ నావీతివైయును క్రమాంతము చెప్ప నేర్వకల యుపాధ్యాయుడు నియమితుడై యున్నవాడు. ఈకాఖ నేర్వక గోర్మికల బ్రాహ్మణ బ్రహ్మచారి లిహంబళమునకు వచ్చి నేర్వకొన వచ్చును. తొలుదొల నెదురుకంటె నెక్కువసంఖ్యకల బ్రహ్మచారిల కన్నవస్త్రము లిచ్చి విద్య నేర్పింప కత్తి చాలదు. భోజనాది సౌకర్యములు తామే భరించుకొని దాని నభ్యసించ వాంఛించు బ్రాహ్మణబ్రహ్మచారులు వచ్చి వేదశాస్త్రములు నేర్వవచ్చును. చదువు నేర్వకొనినందులకై పీఠమునకుగాని చదువు నేర్వ నుపాధ్యాయులకుగాని విద్యార్థులకు జీత మేమియుం గట్ట నక్కఱలేదు. వారికుచితముగా వావేదశాస్త్రములు నేర్వకల బడును. నేడు వచ్చి రేపే చాలించుకొని పోవువారు పీఠము నందుం జేర్చుకొనబడరు. ఋగ్వేదము సామవేదము నేర్వకొనుటకు బాలకుల వచ్చినతోడో నావేదములు నేర్వ నుపాధ్యాయులు నియమితు లగుదురు.

రాజోవు పంతుని నెల యిరువది లేదులలోపల, నీపీఠమున వేదవిద్యక దనుమూలకుల నేర్పింప నిష్ఠము కలబ్రాహ్మణ గృహస్థులు వారికి బంపం బ్రార్థితులు. వేదశాస్త్రములు నేర్వకొనుట కిష్టము లేక పూర్వపరము లానర్పించుటకు వెలసిన మంత్రపక్షము మున్నగువేదవిద్యాభాగము నేర్వకొనక గోర్మికలవారలు వైతము రావచ్చును. అట్టివారి కన్నవస్త్రము లియ్యకలవు. అట్టివారు భోజనాది సౌకర్యములకు తామే ఏర్పాటుచేసి కొనవలయును. స్వార్థము నేర్వకొనువారికి పరాశరస్మృతి, వసుస్మృతి మున్నగు ధర్మశాస్త్రములు నేర్వకలబడును. ఇవి వారికి నిర్బంధమని యెఱుంగం బ్రార్థితులు. వేదశాస్త్రములును, స్వార్థమును, నేర్వకొను విద్యార్థులు ప్రతి దిన మొక్క గంటకాలము రాట్టుముతో నూలువడుకవలయును. ఇది యొచ్చికును కాదని యెఱుంగవది.

ఈపీఠము నెలకొనినదాదిగ నాంగ్లేయభాష నేర్వకొను బ్రాహ్మణబ్రహ్మచారులకు బురుషనూక్రము, శ్రీ సూక్రము, బ్రహ్మయజ్ఞము, సమిధాధానమంత్రములు, ఉపనిషత్తులలో గొన్నిపన్నములు, మంత్రపుష్పము నేర్వబడినవి. సూర్యనమ స్కారము సులపుటకువలసిన మంత్రములు, యదము నేర్వబడుచున్నది. ఈవిద్యార్థులు ప్రతిదిన మదయమున లేచి స్నానము నర్చి సంధ్యవార్షి తమయిండ్ల సమిధాధాన మొనర్చి యటుచెనుక గుద్దుమసంత చెప్పించుకొనుటకై గురువులకు బ్ర. వే సామదేవ శక్యకడకు విచ్చేయుచున్నారు. ఈవేదవిద్యాభాగము గాక వీరికిని నుపనయనసంస్కారము కాని బ్రాహ్మణ బాలకును, సంస్కృతభాషలో సాహిత్య మలనడుటకును, సంభాషించుటకును, వెలసినప్రారంభవిద్య నేర్వబడుచున్నది. అవిద్య ఎట్టిదనిన కబ్బములు ధాతువులు గంధముగ వల్లించి అప్పజెప్పట, ప్రత్యక్ష పదార్థములు చూపి వానివిద్యారా సంస్కృతభాషలో సంభాషింప నేర్వ కలిగించుట, ఈమున్నగునవి జరుగుచున్నవి. విష్ణుసామనామము మునుందముల ఈమున్నగు స్తోత్రములు నాబాలకుల వల్లించుదురు. ఇదియ ఈవేదవిద్యాపీఠమున బ్రస్తుతమున జరుగుచుండు కార్యభాగము.

ఇక రాజోవు చిత్రనెల మొదలుకొని జరుగబోవు కార్యక్రమ మిట్టిదని నిర్ణయించి చెప్ప సాధ్యముకాదు. ఈకార్యక్రమము జరుగునని పట్టి యటుచెనుక జరుగక నిలిచిపోవునేని మాట తప్పినవార మయ్యెదము. అయినను లోపలకుం చెలియుట కని జరుగబోవు కార్యక్రమ మిట్టిదై యుండునని మాత్రము వాక్తువు చున్నారము. జరిగినను జరుగును; జరుగక పోయినను పోవును. దానికి మేము తరవాదులము కాము. దైవసాహాయ్యముండునేచి ఇట్టి మహాకార్యములు తప్పక కొనసాగును. కలియగగర్వమున కెదురు నడచునట్టి యీ యుద్యమము నిర్విఘ్నముగ గొనసాగునని ఎవరు చెప్పగలడు? ఇప్పటినికీ ననుసరించి ఊక్రింద వివరింపం బోవుకార్యక్రమము జరుగునేమో యని మాత్రము మందలించు చున్నారము.

ప్రారంభ సంస్కృత పాఠశాల

ఈవేదవిద్యాపీఠమున కంగముగా రాజోవు చిత్రనెలలో నీప్రారంభ సంస్కృతపాఠశాల నెలకొల్పబడును. అందుపని తులు కానియట్టి బ్రాహ్మణబాలకును బాలికలకును, సంస్కృతభాషలో బ్రారంభవిద్య నేర్వబడును. అది యెట్టిది యన, సంస్కృతములో సంభాషించుటకు నేర్వట, కబ్బములు ధాతువులు వల్లించుకేయుట, అమరము సంత చెప్పట, శ్రీమద్రామాయణమునందలి బాలకాండములోని మొదటిసర్గము కావ్యపాఠముగాను నేర్వట, ఈమున్నగు విద్యాభాగములకు సంస్కృతభాషలో బ్రారంభ విద్యయగును. ఈభాగము నేర్వట కంతకాలము పట్టుకో మాకిష్టము చెప్ప సాధ్యముకాదు. అనుభవమునకెలియకలదు. ఈసంస్కృత ప్రారంభవిద్య నేర్వకొను బాలికాబాలకుల రాట్టుముతో నూలువడుకుట, వేదపట్టుట, జాచలు నట్టుట, ఈమున్నగు చేతిపనులు వైతము నేర్వకొనవలయును. ఇది నిర్బంధమని యెఱుంగవది.

ఈవేదవిద్యాపీఠమున జరుగునట్టి కార్యము మిక్కిలి గొప్పది. దీనికి ధన మెట్లుని పందేహించు మహనీయు లడుగవచ్చును. దాని కిదియ సమాధానము. బ్రాహ్మణగృహస్థుల యిండ్లలో నొక్కొక్కయింట నొక్కొక్క మంచెదము. ప్రతిదినము వెంట చేయునీలూలు పిడికెడువిద్య మందు వైవలయునని వేడుచుండుము. అట్లు వేయియిండ్లలో బెట్టుబడిన కలకములందు జేరు విద్య ముక్కుగా వచ్చెడికొక్కమునలన నీపీఠము జరప నిర్ణయించినారము. అట్లాకలకములను మాంబళమునను వైదాపేటలోను నుండుబ్రాహ్మణ గృహస్థులయిండ్లలో బెట్టి విద్యము వహించి దాని నుక్కుగా వచ్చినపైక విష్ణుధాండ్లయభాష నేర్వకొను విద్యార్థులకు వేదవిద్యాభాగము నేర్వననుపాధ్యాయునకు జీతమిచ్చు చున్నారము. వైవకేంద్రానబడిన కార్యక్రమము జరప నారంభింతు మేని ఇప్పుడు వహించుకొని వైకము చాలదు. చెన్నపురిలో మైలాపూరులోనుం దిరువల్లికేణియందును నుండు బ్రాహ్మణబృందముసాహాయ్యమువలన సచికాలమున నే యాబాచలయిండ్లలో గలకము లుండుటకుబ్రతుత్తిం చెదము. దైవసాహాయ్యము కలదేని నీయత్నము కొనసాగునని మానవ్యకము. “దైవమానమదూషేణ” అని కదా శాస్త్రము దానివలన వణకకైదుధర్మనిరతు లగు బ్రాహ్మణగృహస్థులెల్ల రికార్యభాగము చక్కగ జరుగుటకు మా కెల్ల తెఱంగులక దొడ్డడం బ్రార్థితులు.

ఆంగ్లేయభాష చదువుచుండు బ్రాహ్మణవిద్యార్థులలో బెక్కుండు వేదవిద్యలందు వ్యర్థముగ బ్రాద్ధువుచ్చు మండగా మేము చూచియున్నారము. అట్టివారిలో వేదవిద్యాభాగము నేర్వక గోర్మికయు నక్కఱయుం గలవారి కుచితముగ గొందఱు మూడు నెలల కాలమును, గొందఱు రెండు నెలల కాలమును పురుషనూక్రము శ్రీసూక్రము మున్నగు వేదభాగములు నేర్వ నుద్యమములు జరుగుచున్నవి. అట్లా భాగములు నేర్వ నిచ్చకలవారలు భోజనాది సౌకర్యములు తామే చేసి కొనవలయును. ఇక్కడ నట్టి సదుపాయము కల్పించ నీపీఠమున కిష్టమే కత్తిలేదు. నేర్వకొను వేదవిద్యాభాగమునకు వారే మియు జీతమియ్య నక్కఱలేదు. ఒకదానికి మాత్రము వారొడంబడవలయును. నేడు వచ్చి రేపు పోవగూడదు. మూడు నెలలకాల మొండె, రెండు నెలలకాల మొండె, ఉండి నేర్వబడు వేదభాగములు వారు నేర్వకొనవలయును. ఈమధ్యలో నున్నట్టుండి పోవువారు వేదవిద్యాభాగము నేర్వననుపాధ్యాయున కియ్యబడు నొక్క నెలజీతము మాకుం గట్టిపోవలయును. ఈనిబంధన కొడంబడువారే వచ్చి వేదవిద్యాభాగము నేర్వకొనవలయును. కాని యున్నట్టుండి యిది యొకవేడుకగా నెంచి వచ్చి పోవువారు రాబనిలేదని మాప్రార్థన. ఈమూడునెలలయం దీవిద్యార్థులకు ధర్మశాస్త్రములలో ముఖ్యమైన భాగములు పాఠ్యసమలద్యారా నేర్వబడును. సంధ్యావందనమంత్రముల కర్థము వైతము నేర్వబడును. కావున ఆ పీఠముల బ్రాహ్మణగృహస్థులు ఇంగ్లీషుముక్కలు నేర్వకొను తమకుమారులకు బంపం బ్రార్థితులు. ఇట్లుని విన్నవింప బ్రాహ్మణసభా కార్యదర్శియను బ్రాహ్మణపత్రికా కార్యనిర్వాహకుడును నైన

7 సన్నిధిపిఠి మాంబళము } శిరోభూషణము
వైదాపేట 22-3-26 } వేంకట రంగాచార్యుడు

పోయినది

20-3-26 తారీఖు శనివారము సాయంత్రము సేమ పాలములో యెడ్డకు కట్టివేసినాను. ఆపశువులలో నిలువుతల దువ్వుకొమ్ములు కొద్ది యెల్లవన్నెలో మసరది. కొద్దిగ కాటుకకన్నులు తోకయందును నంటిమీదను నుశినుడిగలదు. కొమ్ములమధ్య యెర్రవెంట్రుకలు 3 మాన్సు ఎత్తు ఘూరు రు 300-0-0 లు ఖరీదు. ఈగ్రతను వొంగలు తోలుకొనిపోయిరి. యివరే నా పట్టుకొని నాకుదలిపిన సంతసించును.

యడ్లపల్లి సుబ్బయ్య

మండూరు అమర్లూరు పోస్టు, తెనాలి తాలూకా.

వేదశాస్త్ర పాఠశాల-రాజాం న హాయము కావలెను

(ఒక విలేఖరినుండి)

శ్రీశ్రీశ్రీ వాసుదేవానంద భారతి స్వాములవారు ను మారు ఒక సంవత్సరము క్రిందట సంగం అగ్రహారము విచ్చేసి యచ్చట నొక వేదశాస్త్రపాఠశాలను స్థాపించిరి. ఈకడు ద్వారకాపురి నున్న శారదాపీఠాధికారి యైన జగద్గురు శంకరాచార్యులవారి శిష్యుడు. కడచిన సంవత్సరము ఈ వేదశాస్త్ర పాఠశాలను స్వాములవారే యతిశ్రద్ధతో జూచుచుండిరి. ఇప్పుడాతను ఒకసంఘమేర్పరచి యాసంఘమునకీ పాఠశాల నొప్పగింప నిష్పగించిరి. ఆ సంఘసభ్యుల నీక్రింద పేర్కొనెదను.

- (1) శ్రీయుతులు: యెర్రమిల్లి సూర్యప్రకాశరావుగారు, ప్లీడరు. రాజాం. (2) కె. నరసింహాచార్యులుగారు, ప్లీడరు రాజాం. (3) ఎస్. వి. నరసింహంపంతులుగారు, గవర్నమెంటు ప్లీడరు. రాజాం. (4) నిష్టల సన్యాసయ్య భుక్తగారు, సంగం (5) నిష్టల రామమూర్తిగారు. సంగం (6) బి. వెంకయ్యపంతు గారు సీతారాంపురం (తాలూకాబోర్డు సభ్యుడు) (7) పి. నరసింహరాజుగారు, తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు (8) పి. కొండలరావు పంతులుగారు. తాసిల్దారు, పాలకొండ.

ప్రస్తుతము యీ పాఠశాలకు ద్రవ్యము మిక్కిలి యవనముగానున్నది. ఆంధ్ర మహాజనులు ఈ పాఠశాలకు తమ కత్తె నుసారముగ యీ క్రింది చిరునామాకు సాహాయ్యముచేయ బ్రార్థితులు.

వాసుదేవానంద భారతిస్వాములవారు
c/o వై. ఎస్. ప్రకాశరావుపంతులుగారు
ప్లీడరు, రాజాం, విశాఖపట్నంజిల్లా.

క్షయ సంఘ యిరామచంద్ర డైరీ ఉచితము

ప్రతివత్సరమందును ‘శ్రీరామచంద్ర డైరీ’ యను పేరుతో సర్వజనోపయోగమున పంచాంగమును ప్రథమ ద్వితీయ భాగములుగా కాద్ద వైసలో సిద్ధపరచి కోరినవారిలకు ఉచితముగా ఇచ్చుచున్నాను. పిట్టలో అనేక ముఖ్యవిషయములుండి ప్రతి మనుజునికి ఉపయోక్తముగా నుండుటవలన, నిజాం రాష్ట్రమందనేముల కోరి ఉచితముగా పొందుచున్నారు.

బ్రిటిషు గౌర్నమెంటు ఇలాకాలో నుండు పుస్తక భాండాగారములందున్న శ్రీరామచంద్ర డైరీల ఉపయోగము యుక్తమని తోచి ప్రకటించుచున్నాము గాన వెలయువారలు పాస్టేజీకొరకు మాత్రము అణా చీటిని నా అడ్డెనుకు పంపినచో వెంటనే ‘శ్రీరామచంద్ర డైరీ’ రెండుభాగములను ఉచితముగా బంప నిశ్చయించినాను. కాలవిలంబముచేసిన కోరినవారిలకు ప్రతులు చిక్కుట దుర్లభము.

తడకమల్ల సీతారామచంద్రరావు, జమీందార్, బెతవోలు (గ్రామం, హుజూర్ నగర్ పోస్టు, నల్గొండ జిల్లా, నిజాం ప్రెజ్.

ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాలయము (కోవూరు)

కర్కవీరుని నిర్మాణము

ఏతద్విద్యాలయ సంస్థాపకులకు మ-రా-శ్రీ తి. సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారు ఆకస్మికముగ నిర్మాణమునొందినందులకై మేము (ఉపాధ్యాయులును, విద్యార్థులును) దరమును మిగుల పరిశీలించుచు వారియెడ మాకృతజ్ఞతనుజూపుటావశ్యముగనెంచి మేముందరమును గలిసి ఈదిగువరీతిని వారి స్వారకచిహ్నము నేర్పాటుచేయ తీర్మానించుకున్నాము.

తీర్మానము

“ఈ ఆదర్శపురుషుని విగ్రహమును గవనపుడైన మన (మానవ) కర్తవ్యము స్ఫురణకువచ్చుచు గాన వారి ఛాయాపటమును (ఫోటో) విద్యాలయమున నెలకొల్పుట పరమకర్తవ్యము.” ఈ తీర్మానమునకు ఉపపాదకులు రంగిరాల రామసోమయాజులుగారు. ఆధ్యాపకులు అందరును నిలువబడి యామోదించిరి.

పై స్వారకచిహ్నమునకు నిధి సమహర్షణలని యున్నది. ఇట్లానే కొందరు వాగ్దానముల గావించిరి. ఇప్పుడుండు ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులునుమాత్రమేగాక ఇదివరలో నివట జదువుకొన్న విద్యార్థులుగూడ యావచ్చుకొని తోడ్పడగోరెదము.

ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థుల అనుభుతిలో

దేవగుప్తపు విశ్వేశ్వరశర్మ (విద్యార్థి)

ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాలయము, గోతమిఆశ్రమము; కోవూరు

వెలువడినది!

త్వరపడుడు!!

వెలువడినది!

ఆక్షయసంవత్సరాదినంచిత వెలువడినది!

ఆంధ్రమహాజను లనుగ్రహించిన యమూల్యములగు వ్యాస రాజములతో బుద్ధియున్నది. విషయవిభజనము గావింపబడినది. కాన్పూరు జాతీయసభకు సంబంధించినచిత్రములు, ఇతరాంధ్రదేశసంఘములయు, మహాజనులయు, వ్యాసకర్తలయు చిత్రములును గలవు.

ఇందలి వ్యాసము లెల్లవిధముల నాంధ్రుల విజ్ఞానాభివృద్ధికి దోడు పడగలవు. క్రింద ప్రకటితమైన విషయానుక్రమణిక యీసంచిక విలువను చాటగలదు. ఆంధ్రమహాశయు లెల్లరు సీసంచికను స్వీకరించి దీనివలని ప్రయోజనమును బడయదగుదురు.

మిగుల పరిశ్రమను గైకొని అమూల్యము లగు వ్యాసములను వ్రాసి యీసంచికా ప్రటనమందు మా కెంతయు తోడ్పడిన ఛండిత పద్యాలకు కృతజ్ఞతతో వందనముల నర్పించుకొనుచున్నాము. ఈ

సంచికయందు స్థలాభావముచే ప్రకటితములు గాని వ్యాసరాజముల యొక్కరచయితలను మన్నింప మిక్కిలి వేడుకొనుచున్నాము.

ఆంధ్రపత్రిక దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు పోస్టేజితో సహా 1-4-0, వారపత్రిక చందాదారులకు పోస్టేజితో సహా 1-8-0 ఇతరులకు పోస్టేజితో సహా రు 2-4-0 లకు సీసంచిక లభింపగలదు. కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రితము లైనవి. వలసినవారు త్వరగా మాకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

వైధరలకు చందాదారులకు వి. పి. గా సంచికను పంపుకొను చున్నాము. అక్కజలేని చందాదారులు మాకు వెంటనే తెలుప గోరుచున్నాము. ఊరకుండి వి. పి. లను త్రిప్పగొట్టి మాకు వ్యయ ప్రయాసల గలిగింపకుండ మఱిమఱి ప్రార్థించుచున్నాము.

విషయానుక్రమణిక

వ్యాసముల నూచి, చిత్రముల నూచి, జయదుందుభి—గుండిమెడ వేంకట సుబ్బారావుగారు (ప), చిత్రముల వివరణము, పంచాంగము, ప్రస్తావన, వేదాశీస్సులు—ఆంధ్రకృతములు—పెండ్యాల వేంకటసుబ్బారావుగారు (ప), అక్షయ—సాక్షి మంగపతిరావుగారు (ప), అక్షయ—అల్లమరాజు రామకృష్ణయ్యగారు (ప), అక్షయ స్వాగతము—దోమా వేంకటస్వామి గుప్తగారు (ప) అర్చన—ఆహ్వానము—పంచాంగుల ఆదివారాయణ శాస్త్రిగారు (ప), కీ. శే. సర్ పిట్టి త్యాగరాయ శెట్టిగారు, శే. బంధుని హృదయ వేదన—ముడుబ నరసింహాచార్యులుగారు (ప), కీ. శే. చిత్రంజన దాసు—శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి దుర్గాభద్రాశేషేశ్వరప్రసాద బూద్యులుగారు (ప).

౧. రాజకీయము

40-వ దేశీయమహాసభ - కాన్పూరు, శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారి అధ్యక్షోపవ్యాసము—తీర్మానములు, మహాత్ముడు - సన్నిధానము మూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు (ప) కర్ణవప్రభువర్మని పరిపాలనము—మోవల్ల రామకృష్ణయ్యగారు, మేటకొలుపు—కాటాపులపల్లి రామమూర్తిగారు (ప), సిపాయిల యుద్ధము — కే. వి. శ్రీకంఠ శాస్త్రిగారు, మానవబోధము — ఛండిత ఈ. భావ్యకాచార్యులుగారు (ప), భారత్ప్రభుత్వరాయము — కోన వేంకటరాయశర్మగారు, ఉపాధ్యాయవృత్తి—పంగనామముల రామచంద్రరావుగారు (ప) కాసనోల్లంఘనము — వల్లూరి సూర్య నారాయణరావుగారు, సుత్యునిదేశము—మంగిపూడి వేంకటశర్మగారు (ప), స్వరాజ్య పక్షము—జాతీయోద్యమము—మోరెళ్ల కృష్ణమూర్తిగారు, మృత్యుంజయ ప్రవరాజము—తెన్నేటి నారాయణశర్మగారు (ప).

౨. సారస్వతము

కవికృత్య సిద్ధాంతము—జనమంచి శేషాద్రిశర్మగారు, మార్పు—పీపాల పిచ్చయ్య శాస్త్రిగారు (ప), విమర్శనపంథ — కవికొండల వెంకటరావుగారు, లీల — దుర్గ వహంతి సీతారామశర్మగారు (ప).

3. గ్రంథవిమర్శనము

సాహిత్యరత్నాకరము—వారణాసి ధర్మమూరి మహాకవి—శ్రీరంగము సోమేశ్వర శాస్త్రిగారు, పూజాయాత్ర—పెనుమర్రి వెంకటరత్నముగారు (ప), అశ్వేషణము - తుమ్మల సీతారామమూర్తి చాదరిగారు (ప), స్త్రీపర్వము - తిక్కన—గర్భాము అప్పారావుగారు, కృతజ్ఞత—జనమంచి సీతారామస్వామిగారు (ప), యెంకిపాటల గాలిదుమారము—బసవరాజు వేంకటస్వామిగారు, హనుమంతుని హితోపదేశము—మండలేముల వేంకటశాస్త్రిగారు (ప), వేమనకాలము—బండారు తమ్మయ్యగారు, సారంగధరచరిత్రము—నిడమర్తి సత్యనారాయణమూర్తిగారు, కోకిలాకూడికొనుమింక గుబురులోన—కాటూరి వెంకటనరసింహరావుగారు (ప), నందూరి బాపయ్యమంత్రి - విఘ్నేశ్వరచరిత్రము—విద్యాన్ దేవరకొండ రామజోగిశాస్త్రిగారు, శివరాత్రి మాహా త్యయము—విద్యాన్ కట్టి సాంబమూర్తిశాస్త్రిగారు, ఋషి స్తవము—పొన్నలూరి సూర్యనారాయణశర్మగారు (ప), సూరనార్యుని ప్రేమవర్ణనలు—యడ్లపాటి వేంకట సుబ్బారావుగారు, ప్రాణప్రయాణసమయవిస్మృతి—ఎల్లమరాజు వేంకటనారాయణ భట్టుగారు (ప).

౪. నాటకము

గ్రహచారము—క్రొత్తపల్లి సూర్యరావుగారు, ఆస్తిర్యాపము — గున్నేపల్లి అక్షయలింగంగారు (ప).

౫. కథ

పులిహాస—రాయసం వేంకటశివుడుగారు, కలివిడంబనము—మల్లాది సూర్య నారాయణశాస్త్రిగారు (ప), పిచ్చినమ్మకము—పెమ్మరాజు లక్ష్మీపతిగారు, శన్య పాలంభము—కలువలపల్లి రంగనాథశాస్త్రిగారు (ప), వెరకుల్ము—శ్రీపాద జోగి

సోమయాజులుగారు, కాకమా నీవు వినువీశ్వగాన మేమి?—కాటూరి వెంకటరామా రావుగారు (ప), మహావీరుడు—దశక సూర్యప్రకాశరావుగారు, అరణ్యోదయము—దేశరాజు రామదాసుగారు (ప).

౬. చరిత్ర

బొరంగజీలు భార్యలు—ఆంధ్ర శేషగిరిరావుగారు, ఆతిథ్యము — పండితా రాధ్యుల నాగభూషణంగారు (ప), తొల్లి భారతీయు లేకజాతీయులుగా నుండిరా? - కాశీభట్ట బ్రహ్మయ్యశాస్త్రిగారు, శ్రీరాముని నిర్వేదము—భాగవతుల నృసింహశర్మ గారు (ప), కుశనగరము—బుద్ధవిర్యాణము—కొ. నరసింహాచారిగారు, ప్రేమలత—అనంతపంతుల రామలింగస్వామిగారు (ప), నిజామురాష్ట్రచరిత్ర పరిశోధనము—శ్రీ శేషాద్రిమణిపులు, అన్యవచేశము—శ్రీరాం పీఠబ్రహ్మంగారు (ప), కాసనా నిలిసి. ఆర్. కృష్ణమాచార్యులుగారు, కపిలధార—కొత్తపల్లి గుబ్బణ్ణాచార్యులు గారు (ప), శ్రీద్వీపేంద్రరాజు రాయలశివితము—జంధ్యాల శివస్వామిశాస్త్రిగారు, చిత్ర లేఖనము—వెలగపూడి భుజంగరావుగారు (ప), శ్రీవిఖనసమూర్తి - వెళ్ళానసము—ఆర్. వి. పార్థసారథి కృష్ణమాచార్యులుగారు, వనలక్ష్మి—సున్నర్ రామమూర్తిగారు (ప), మనప్రాచీనవిద్యాసంస్థలు—వల్లంపల్లి సోమ శేఖరశర్మగారు, గాంధీవహత్య - సోమంచి సూర్యనారాయణశర్మగారు (ప).

౭. నైతికము

ఎవడు త్రుడు?—కాశీభట్ట గుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు, ప్రియలేఖ—వేదము వేంకటకృష్ణశర్మగారు (ప).

౮. సాంఘికము

సంఘసంస్కరణము—వల్లభనేని వేంకటరావు చాదరిగారు, కవిత—కోంతి శ్రీపతిశాస్త్రిగారు (ప), నాగరికత—పోడూరి రామచంద్రరావుగారు, చిలుక—గోద నంక—మొసలికంటి రామబాయిమ్మగారు (ప).

౯. వేదవాద యము—మతము

పురుషసూక్తము—యస్. శే. వెంకేశంకంగారు, ప్రణయలేఖ—దూపాటి కొండమాచా ర్యులుగారు (ప), శ్రీనాగభూషణరావు (సం.) - వేంకట శేషేశ్వరానధాములు (ప).

౧౦. జ్యోతిషము—ఖగోళవిజ్ఞానము

చంద్రుడు — దర్శి యశ్వేశ్వరసోమయాజులుగారు, పుణ్యలగ్నము — 'కవికుమారులు' (ప), మహాత్మునిహితకము—వి. శే. శేకకోపాచారి గారు,

తత్త్వము

ప్రార్థనము—చేపూరు సింహాచలముగారు, ప్రాచీన గురుశిష్యులు—కోలాహలం సీతారామరాజుగారు(ప), పారలౌకికతత్త్వము—సోమయాజుల వేంకటరామమూర్తిగారు అగస్త్యుడు—వెలగపూడి దానయ్యచాదరిగారు (ప).

సంగీతము

పురాణహరికళ—బం.వల్లయ్యశాస్త్రిగారు, సత్యవిరహము—పి. అణ్ణాజీశర్మగారు(ప) ప్రకీర్ణకము

స్వరక్షణస్వభావము—ఒకవాసన—పారనంది జగన్నాథస్వామిగారు, భారతమాత్య సమాశ్వాసము—నేమాన సూర్యప్రకాశవిగారు, ఆంధ్రనారాధిత్రకలు—కొదారి శివరామకృష్ణరావుగారు, మేలుకొను మాంధ్ర మీదేశమేలుకొనుము—గాడేపల్లి నూర, నారాయణశర్మగారు (ప) 85,00,000 (మప్పదియొలులక్షల)దాక్షిణాత్యాంధ్రులరగతి యెవరు?—సాధు వరదరాజంపంతులుగారు, విరాగి—కొడిదేన వెంకటనారాయణగారు (ప)అపెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములం దొకపల్లెటూరు—మాగంటి బాపినీమగారు, శివకవులు (ప) — నిడువవోలు గుండరము పంతులుగారు, మవరాసు పెన్నిలు ఛాక్లొరి—పరిశ్రమాభిలాషి'

చిత్రములు:—కాన్పూరు జాతీయసభానాయకులయు, సభాభవనాదులయు, ఆంధ్రదేశసంఘములయు, ఆంధ్రమహాజనులయు, వ్యాసకర్తలయు, చిత్రములు ముద్రింపబడియున్నది.

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

చెన్న పురి శాసనసభ

బడ్జెట్టు డిమాండుపై చర్చ

ప్రజాలోగ్య శాఖ

చెన్న పురి శాసనసభ నిన్న మధ్యాహ్నము ఫలహారాంతరము డిప్యూటీ ఆఫ్ డిప్యూటీ యాజమాన్యమున తిరిగి సమావేశమైనపుడు ప్రజాలోగ్య శాఖ డిమాండుపై చర్చ జరిగెను. పానుగల్లు రాజాగారు (స్థానిక స్వపరిపాలన మంత్రి) ఆలోగ్య శాఖ వ్యయమునకు రూ 33-28 లక్షల నొసగవలసినది ప్రతిపాదించిరి.

“వాక్సినేటరులు”

జె. ఎ. సాల్వానాగారు డిమాండునందు రూ 100 లు తగ్గించవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, “వేక్సినేటరుల వేతనములను ప్రభుత్వమువారే చెల్లించి, స్థానిక సంఘములపేర ఖర్చునాయ బలసేవని గోరిరి. ఈ యాద్యోగములను ప్రభుత్వమువారే నియమించి, ఆలోగ్య శాఖాధికారుల క్రింద పనిజేయుటలు నేర్పాటు జేయవలసినదని, వీరు గోరిరి. ప్రజల ఆలోగ్యమును, జీవితమును ఈ యయముపై నాధారపడియున్నది.

డి. బి. కృష్ణను నాయరుగారు, టీకాలు వేయటమున ఒకరిద్దరు పిల్లలను వ్యాధులు జనించుచున్నవనియు, మరికొందరికి మరణించినవనియు, ఇందుకు టీకాలు వేయటము మహా యోగించినందులలో నీలోపమో వేక్సినేటరుల పాపమే తెలియజేయునని, ప్రభుత్వమువారి విషయమును విచారించవలసిన గోరిరి.

పానుగల్లు రాజాగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, డి. బి. కృష్ణను నాయరుగారు చెప్పినవిషయములకు చాల దిండించుచుంటినని నడి విరి. అప్రతిష్టా డిట్టివి తటస్థించుచుండటము సహజము. అంతమాత్రమున ప్రభుత్వమువారి విషయమును విచారించనిగాదు. ప్రభుత్వమువారి విషయమును గురించి విచారించెదరు.

వేక్సినేటరులను, రాష్ట్రీయ శాఖగ మార్పుటకు, స్థానిక సంఘములు చాల తీవ్రముగ నెదిర్చిరి. అందుచే నీ ప్రయత్నము వదిలివేయబడెను.

క. శీతారామరెడ్డిగారు ప్రతిపాదనము నెదుర్చుచు, స్థానిక సంఘముల కీయద్యోగుల నియోజనాధికారమును తొలగించు నూచనను తీవ్రముగ నాక్షేపించిరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

పూర్వాచారపరాయణుల నియమింపకుండుట

ఆర్. వీరయ్యనగారు డిమాండునందు రూ 100 ల తగ్గించవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, పూర్వాచారపరాయణులగాని వారిని, మాత్రమే హెల్తు ఇన్ స్పెక్టరులుగ నియమింపవలసినదని గోరిరి. పూర్వాచారపరాయణులను హెల్తు ఇన్ స్పెక్టరులు మాలపల్లెలోనికి వెళ్లుటకు సందేహించుచున్నారు. ఇందు వలన మాలపల్లెల ఆరోగ్యాభివృద్ధికి భంగము గలుగుచున్నది.

మల్లేశపూరు మాటలాడుచు త్రాగుటకు నీళ్లు లేక, చాల పల్లెటూళ్లు ప్రజలు బాధపడుచున్నారనియు, నీళ్లు బావులు త్రవ్వించుటకు ఎక్కువ శ్రద్ధవహించవలసినదనియు గోరిరి.

పానుగల్లు రాజాగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, హెల్తు ఇన్ స్పెక్టరులు, మాలపల్లెల ప్రజలను నిరాకరించుటలు గాని, నిర్లక్ష్యమెసర్చుటలు గాని ప్రభుత్వమువారికి ఎవరును ఫిర్యాదు జేయలేదనియు, ఈ విషయమున పూర్వాచారపరాయణత్వపు ప్రశ్నయే రావనియు నుడివిరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

“మాలపల్లెల దుస్థితి”

ఆర్. శ్రీనివాసనగారు, డిమాండునందు రూ 100 ల తగ్గించవలసినదని ప్రతిపాదించుచు చాలమంది ఆరోగ్యాధికారులు మాలపల్లెలలోనికి వెళ్లి జూడరనియు, అందుచే మాలపల్లెల ఆరోగ్య పరిస్థితులు మెరుగుపడుచున్నదనియు నుడివిరి.

పానుగల్లు రాజాగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు, ఆరోగ్యాధికారులు తమ విధిని నిర్వహించుట లేదను ఆరోపణయొ డెట్టి ఆధారములేదనియు నుడివిరి. కొన్ని మాలపల్లెల ఆరోగ్యస్థితి చాల అభ్యాస్తమగుచున్నదను విషయము నిజమే. అయినను హెల్తు ఆఫీసుల నిర్లక్ష్యముగనుక కారణమగును. ప్రజల ఆర్థికస్థితి అభివృద్ధిపడవలసిందిగా, ఆరోగ్య పరిస్థితులు గూడ క్రమముగ నభివృద్ధిపడవలెను.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

గూడూరు నీటిపనతి

డి. రామచంద్రారెడ్డిగారు డిమాండునందు రూ 100000 ల తగ్గించవలసినదని ప్రతిపాదించుచు గూడూరు నీటి సరఫరా స్కీముయొక్క అభ్యాస్తస్థితినిగూర్చి వివరించిరి. ఈ స్కీము ఎంతకాలమునుండియో నిలిచియున్నది. నీటిపనతి లోపము లేనియెడల గూడూరు చాల అభివృద్ధిపడియుండెడిది. ఈలోపము వలన గూడూరు అభివృద్ధియంతయు వెనుకపడియున్నది.

పానుగల్లు రాజాగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు ఈ స్కీమును ఆచరణలో పెట్టుటకు గూడూరు యూనియనువారు సహాయ మొనర్చు నిరాకరించినని నుడివిరి. ఇందుకు గుర్తయమునందు 31 వంతులను ప్రభుత్వమువారు భరింపవలసిన గోరిరి. ఈ విషయమున ఇదివరకు అవలంబించుచున్న ఆచారమునకి యెదురు తప్పనలేనో తెలియజేయుచున్నది.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

పల్లెటూళ్లలో నీటిపనతులు

కె. శీతారామరెడ్డిగారు డిమాండునందు ఒకరూపాయిని తగ్గించవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, పల్లెటూళ్లలో నీటిపనతుల సేర్వరము స్కీమునకు క్రొత్త వక్సరమున ఆయవ్యయపట్టిక యందు ధన మొనగకపోవుటకు కారణమనిడిరి. జీవితమునకు ఈ స్కీము ముఖ్యావశ్యకము. ఆయవ్యయ పట్టికలో ప్రస్తుత మనవసరమును ఎన్నియో పనలను ధన మొసగిరి. ప్రభుత్వమువారి విషయమున నవలంబించిన విధానము చాల ఆక్షేపణీయము.

పానుగల్లు రాజాగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు క్రిందటి వత్సరమున నీటి సరఫరా స్కీము కొరకు లోకలు బోర్డులకు చాల మొత్తము నొసగిరి. కాని వారు అందు 30 శేక 40 శేకలకంటె ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టలేదు. అంతియగాక, నీటిసరఫరా స్కీములకును, రోడ్లమనిర్మించు స్కీములకును ప్రభుత్వమువారు సప్లిమెంటరీ గ్రాంటుల నడిగెదరు.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

“జననమరణాలెక్కలపద్ధతి లోపభూయిష్టము”

డి. బి. ఎం. కృష్ణను నాయరుగారు డిమాండునందు రూ 100 ల తగ్గించవలసినదని ప్రతిపాదించుచు, జననమరణముల లెక్కలను తయారుజేయుపద్ధతియొక్క హీనస్థితిని వివరించిరి. జననములలో దాదాపు నూటికి 80 వంతులను ఒక్కొక్కప్పుడు 98 వంతులకు రిజిస్టరుజేయబడుట లేదు. మరణములలో దాదాపు నూటికి 80 వంతులకు రిజిస్టరుజేయబడుట లేదు.

పానుగల్లు రాజాగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు జననమరణముల లెక్కలను తయారుజేయుపద్ధతి లోపభూయిష్టముగను న్నదనినుడివిరి. ఈ విషయము గ్రామోద్యోగులు వ్రాయులెక్కలను ఆలోగ్య శాఖవారు పరీక్షించుటకును, వానిసహాయముతో పరిశుభలెక్కలను తయారుజేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి శాఖయందు ప్రవేశపెట్టిన సంస్కరణము లెట్లు పనిజేయునో చూడవలసియున్నది.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను. డిమాండు వోటునకు టైటుగా నంగీకరింపబడెను.

వ్యవసాయశాఖ డిమాండు

సర్. టి. శివజ్ఞానము పిల్లెగారు వ్యవసాయశాఖ కొరకు రూ 15.66 ల నొసగవలసినదని గోరిరి.

వ్యవసాయము జేయు భూస్వాముల సంఖ్య తగ్గిపోవుట

ఎ. రంగనాథము మొదలియారుగారు రూ 100 ల తగ్గించవలసినదని ప్రతిపాదించుచు వ్యయముగ వేయమొనర్చు భూస్వాముల సంఖ్య క్రమముగా తగ్గిపోవుచుండుటను గురించియు వ్యవసాయము గాని భూస్వాముల సంఖ్య హెచ్చుచుండుటను గురించియు వర్ణించిరి. ప్రతిపాదనకు లీసందర్భమున జనాభా లెక్కలనుండి లెక్కల నుడవారించి, తన యారోపణల బలపరచిరి. ఇట్టి వివరీకరణికి కారణమేమియో ప్రభుత్వమువారు విచారించవలసి యున్నది. పాపాకార్లు వ్యవసాయములకు హెచ్చుపడ్డికి బయ్యముల నొసంగి తుడకు వారి భూములను లాగు కొనుటయే యందుకు కారణ మని జనాభా లెక్కలలో చెప్పబడెను. ఈ విషయమును ప్రభుత్వమువారు విచారించవలసి యున్నది. దత్తచండలముల స్థితి ఈ విషయమున నింకను అభ్యాస్తముగ నున్నది.

ఈ విషయమున వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారు తన బాధ్యతను త్రోసివేసెననియు, సాగునీటి భూముల పంటలు క్రమక్రమముగా తగ్గిపోవుచున్నవి. ఇందుకు కారణ మేమియో ప్రభుత్వమువారు విచారించవలసిందిగా గోరిరి. ప్రస్తుత దుస్థితిని తొలగించుటకు గావించిన ప్రయత్నము లేమి?

సర్. టి. శివజ్ఞానము పిల్లెగారు (మంత్రి) ప్రత్యుత్తరమొసగుచు అధికారులు ప్రకటించిన లెక్కలు సరియైనవిగాదనినుడివిరి. వ్యవసాయదారుల సంఖ్య తగ్గలేదని వీరు నుడివిరి. ఈ విషయమున ప్రజల ఆర్థిక పరిస్థితుల గురించి విచారణ మొనర్చుటకు ఒక సంఘమును నియమించినగాని సరియగు లెక్కలు చెప్పబడలేదు.

రైతుల పేదరికము క్రమక్రమముగ అధికమగుటకు ఇతర కారణములుగలవు. ప్రాత వ్యవసాయపద్ధతుల నవలంబించుట ఇందుకు కారణము. లాయరులు మొదలగు ధనికులు ఎంత ధనమైనను నొసగి భూములను కొనుచున్నారు. అందుచే వ్యవసాయదారులకు భూస్వాముల సంఖ్య తగ్గెను.

ఎ. రంగనాథము మొదలియారుగారు, మంత్రిగారి ప్రత్యుత్తరము చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నదని నుడివిరి. లెక్కలు తప్పుగానున్నచో నవి రైతులకంటె ప్రభుత్వమువారికే ఎక్కువ అనుకూలముగ నున్నవి. అట్టితరీ మంత్రిగారు, నా ప్రతిపాదన నెదుర్చుట కావాదన నుపయోగించుట విచిత్రముగ నున్నది. మొదలియారుగారు ముగించుచు, మంత్రిగారు తమ యుపన్యాసములో నూచించినటుల-ఈ విషయమును గురించి విచారించుటకు ఒక యుపసంఘమును నియమించెదరా యని యడిగిరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను. “బల్లారిలో పరిశోధనాలయము” ఎ. రంగనాథము మొదలియారుగారు, మరియొక తగ్గింపు నుపపాదించుచు, బల్లారి జిల్లా యందు ఎట్టుచున్న భూముల సాగు బడిని గురించి పరిశోధనల నొనర్చుటకు బల్లారి జిల్లాలో నొక పరిశోధనాలయము సేర్పరచవలసినదని గోరిరి.

సర్. టి. శివజ్ఞానము పిల్లెగారు, ప్రతిపాదనము నంగీకరింపజాలనని నుడువుచు, బల్లారికంటె నెక్కువ ఆవశ్యకముగ ఇతర జిల్లాలుగలవనియు నుడివిరి. అన్ని జిల్లాలలోను ఒక్కమారు పరిశోధనాలయముల సేర్పరచుట ధనముతో గూడిన విషయము.

ప్రతిపాదనము వోటునకు టైటుగా వీగిపోయెను. ఎ. రంగనాథము మొదలియారుగారు మరియొక తగ్గింపు నుపపాదించుచు, బల్లారి జిల్లా యందు ఇంకను ఎక్కువమంది ఎగ్రికల్చరుడిమాన్ స్ట్రీటరుల నియమింపవలసినదని గోరిరి.

సర్. టి. శివజ్ఞానము పిల్లెగారు ప్రత్యుత్తరమొసగుచు ఇంతవరకే బల్లారిలో ఇతర జిల్లాలకంటె నెక్కువమంది డిమాన్ స్ట్రీటరుల నియమింపబడిరని నుడివిరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను. కాటిలు బ్రీడింగు స్టేషనుల హెచ్చింపవలెను

కె. శీతారామరెడ్డిగారు మరియొక తగ్గింపు నుపపాదించుచు, మంచీరకము పశువులను పుట్టించుటకు గాను ఇంకను ఎక్కువ, “కాటిలు బ్రీడింగు స్టేషను”ల సేర్పరచవలసినదని గోరిరి.

సర్. టి. శివజ్ఞానము పిల్లెగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు అధికచిక్కులచే నీవ్వేషముల సంఖ్యను త్వరితముగ హెచ్చించుట సాధ్యమగుటలేదనియు, అయినను గౌరవనీయసభ్యుని నూచన దృష్టియందుంచుకొనబడుననియు నుడివిరి.

ప్రతిపాదన ముపసంహరించుకొనబడెను.

వ్యవసాయపాఠశాలల హెచ్చింపవలెను

డి. బి. కృష్ణను నాయరుగారు మరియొక తగ్గింపు నుపపాదించుచు, మరికొన్ని వ్యవసాయపాఠశాలలు సేర్పరచవలసినదని గోరిరి. ప్రస్తుతము రాష్ట్రమునకంతకును రెండుపాఠశాలలు మాత్రమే గలవు. ఇవి చాలవు.

జె. ఎ. సాల్వానాగారు ప్రతిపాదనముపై మాటలాడుచు వ్యవసాయపాఠశాలలందు విద్యనభ్యసించిన 31 మందిలోను 11 మంది మాత్రమే వ్యవసాయవృత్తియందు ప్రవేశించినందు, మిగిలినవారు ఎట్టిపనియు లేకయున్నారనియు, ఇట్టిస్థితికారణమేమియో విచారించవలసినదనియు గోరిరి. ప్రస్తుతవిద్యావిధానము వ్యవసాయకుల సాంప్రదాయములకు అనుకూలములేక పోవుట ఇందుకు కారణమైయుండవచ్చును. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారు వెంటనే శ్రద్ధదీసికొని పరిశోధనల నొనర్చవలెను.

అంతటితో నాదినకు సభ ముగిసెను.

నేటి సమావేశము వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక, సహకారశాఖలు

బడ్జెటుడిమాండులపై చర్చ

చెన్నపురి శాసనసభ నేటి ఉదయము 11 గంటలకు గాంధీ విశ్రాంతి సమయమున సమావేశమై వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక శాఖల బడ్జెటు డిమాండులపై చర్చించిరి. సహకార పారిశ్రామిక వ్యవసాయశాఖలను మూటిని గలపవలెనను యు పాదనపై చర్చ దీర్ఘముగ జరిగినది. ఉపపాదన ఓడింపబడెను. మూడు 30 అసభికారసభ్యులు సభ కరుదెంచిరి.

పరిశ్రమలు వ్యవసాయశాఖలందలి డైరెక్టరుల ఉద్యోగములను తీసివేసి అభివృద్ధిశాఖ డైరెక్టర్లకే వ్యవసాయ పరిశ్రమలయభివృద్ధిని జూచునట్లును ఇంజనీరింగు శీత మున్నగువాని యందు ఎక్కువదలను (ప్రవీణులను) నియమించుటగాను వ్యవసాయ శాఖకు ప్రత్యేకింపబడిన రు. 14,98,800 లచే తగ్గింపవలసినదిగ జె. ఎ. సల్మానాగారు రుపపాదించిరి.

వ్యవసాయ పారిశ్రామిక శాఖ డైరెక్టరుల దీనివేయుడు

ఉపపాదనపై మాట్లాడుచు సల్మానాగారు ఈశాఖల డైరెక్టరులు ప్రవీణులుగారనియు వరియును వీరు చేయవలసిన పని అధికముగ లేదనియు జూచునట్లు రాజధానియందు దీ డైరెక్టరును మాత్రమే యుంచి ప్రవీణులను నియమింపవలెననిరి. పారిశ్రామిక శాఖాభివృద్ధిని గావించుట కుపకరించుటలేదనిరి. పారిశ్రామిక సంస్థలను క్రమముగ మూయుచున్నపుడు ఈ డైరెక్టరులే అభివృద్ధిశాఖ మంత్రిగారును అనవసరమే. వారియ్యద్యోగమును తీసివేయదగినదే (నపుడు) ఈ డైరెక్టరుల తీసివేసిన వెంటనే ధనముగలగలదు. ఆధనమును పారిశ్రామిక శాఖాభివృద్ధిని గావించుటకు వినియోగింపవచ్చును. ఎక్కువగలవలె ఎప్పటి కప్పుడు అందుబాటులో నుండవలెను. ఈశాఖలనుగాని డైరెక్టరులనుగాని మంత్రిగారివలనగాని దేశమునకేదయైన లాభముగలిగినదా? యని బల్కిరి. "వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక, సహకారశాఖ"లను మూటిని ఒకటిగ గలుపవలయునను విషయమును చర్చించుటకై చివరననాడారుగారు మరియొకయుపపాదన గావించిరి.

అభివృద్ధిశాఖ మంత్రి సర్ కె. జ్ఞానపిల్లగారు మాట్లాడుచు సహకారశాఖయందు చాల యభివృద్ధి జరిగినదనియు, సహకార సంఘముల సంఖ్య పెడితేలగు పెరిగినదనియు, వ్యవసాయశాఖయందును చాల మంచిఫలితములు గలిగినవనియు, పారిశ్రామికశాఖ యందును ఇరిగేషను సౌకర్యముల నాశాఖ చాల నభివృద్ధి గావించిన దనియు బల్కిరి. కావున నీమాడు శాఖ లెంతయవసరములో ఈశాఖలపైనుండు అధికారుల ప్రాముఖ్యమెట్టిదో గనుగొనవచ్చును. ఈమచ్చురు అధికారులను ఆయాశాఖలందు నిపుణులు. వీరిలో ఒకరి శాఖను వేరొకరు నడుపగలగలదుమగ్గరము. కీర్తిని తీసివేసినచో ఆయాశాఖలు కలకల మొడచునలె నుండును.

వీరు చాల ప్రయాసతో పనిచేయుచున్నారు. ఒకరిపనిని వేయుట సంభవము ఇదేనాదన వేరొకమారు చర్చింపబడి అసంభవమనియు ప్రోసేవేయబడినది గావున నీయుపపాదన పాడిగాదనిరి.

అభివృద్ధిశాఖ కార్యదర్శి పాండురంగారావుగారు మాట్లాడుచు ముగ్గురు డైరెక్టరులన్నపుడే కార్యభారము అధికముగ దోచుచున్నప్పుడు వీరి దీనివై ఒకనిని నీ జమించుట అసంభవమనిరి.

పీదపల్లె నాగారు యుపపాదన సభ సంగతిచూపగా నెడరా యని అభ్యుత్థులు ప్రశ్నించిరి. ఈవిషయము దేశీయులకు చాల ప్రాముఖ్యమైనందుల తా ముపసంహరించుకొనవలసినది. పీదపల్లె వీరినకు తెల్లగ ప్రతిపాదన టుషిపాడును. రామనాథు రాజాగారు పోలుగోరిరి. పల్లెనా చిదంబరాడారు ఎ. రంగనాథముదలిమారు, కే.పి.కె.గారు తిరుమలముగ వోటు వేసిరి. రామనాథు రాజాగారు త. గురుగ తేచిరి. (పపు)

అనుమానము 4, ప్రతి హాలు 40, తలసూలు 1 రు.

చిదంబరనాడారుగారు యుపపాదన ఉపసభ్యులను కొనవలెననిరి.

"వ్యవసాయశాఖకింకను అధికధనమును ప్రత్యేకించుటగాను వ్యవసాయశాఖ గ్రాంటును రు. 100 లచే తగ్గింపవలసినదిగ నుపపాదించుచు ది. బ. యమ్. క్రిష్ణమనాయకుగారు మాట్లాడుచు ధనాభావములేతను, సరియైనపని జరుగకుండుట

చేసను దేశమందు జనసామాన్యమునకు ఎక్కువ ఉపకరించకుండుటచే ఇంకను అధికధనముగావలయునని బల్కిరి.

మంత్రిగారు సమాధానమొసంగుచు తామును ఉపపాదన యందలి అభిప్రాయముతో నేకీభవించుమనియు, ధనమునొసంగుటకు సభ్యులు తోడ్పడుదురుగాక యనియు గోరిరి.

పీదపల్లె ప్రతిపాదన ఉపసంహరింపబడినది.

పీదపల్లె వ్యవసాయశాఖ డిమాండు తీర్మానింపబడినది.

"బూరింగు ఎస్టాబ్లిష్మెంటులు గావించువనిని తెలిసి కొనుటకుగాను రు. 2,65,100 లను రు. 100 లచే తగ్గింపవలసినది గ శీతరామరెడ్డిగారు రుపపాదించుచు ఈ ఎస్టాబ్లిష్మెంటులు దేశమునకొనర్చు ఉపయోగమేమియు లేదనియు, వీనివలన ప్రజలు లాభముబొందుటలేదనియు బల్కిరి.

బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు రుపపాదనను బలపరచుచు వీనిని అభివృద్ధి జేయకపోయిన ఎస్టాబ్లిష్మెంటులు యందుట వలన ప్రయోజనము లేదనిరి.

అభివృద్ధిశాఖామంత్రి గారు మాట్లాడుచు క్రిష్ణ జిల్లా యందలి బూరింగు ఎస్టాబ్లిష్మెంటుల నాచరణయందు బెట్టిలిట్టు బనిజేయుచునో జూచుచున్నామనియు, ప్రస్తుతము శాఖ యందేవున లోపములున్న అందుకు కారణము ధనాభావమేగాని అధికారుల క్రద్ధలేమి గాదనిరి.

పీదపల్లె వెలిసిరి గ్రాంటును అధికకాలము చర్చ లేక తీర్మానింపబడినది.

పీదపల్లె సభ్యులు పూహారములకై లేచిరి.

* * *

మగముల నేతకు లైసెన్సులా?

చెన్నపురి శాసనసభయందు ప్రశ్నోత్తరములు

నేడు చెన్నపురి శాసన సభయందు సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు స్థానికస్వపరిపాలనామత్స్య నియంత్రణకొందిరి.

(అ) కన్ననూరు మ్యూనిసిపాలిటీ మగముల నేతకు లైసెన్సులు ప్రస్తుతావధివలెనని ప్రకటించినదానిపై ప్రభుత్వము వారికి నేత సంస్థల యజమానులవద్దనుండి యేమైన విజ్ఞప్తులు వచ్చెనా?

ఆ (అ) మ్యూనిసిపాలిటీ నేతను జిల్లామ్యూనిసిపాలిటీలచట్టము 249 సెక్షన్ క్రింద కే మధ్యవర్తులు లేనిమాట నిజమానా?

(ఇ) మైకోట్టవారు 1925 ఆక్టోబరు 20 వ తేదీని క్రిమినలు రివిజను కేసులో మగముల నేత ఆచట్టము 249 సెక్షన్ క్రిందకి రాదని నిర్ణయించిన మాట నిజమానా?

(ఈ) ఇప్పుడు మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఆట్టి మగములకు లైసెన్సులు ప్రస్తుతావధివలెననియు నేత కొన్నివరులమీద జరుగవలెననియు ప్రకటించిరా?

(ఉ) ఈవిషయమై మ్యూనిసిపాలిటీ తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు కొట్టివేసిరా?

(ఊ) మరియే మ్యూనిసిపాలిటీయైన రాజధానియందట్టి తీర్మానము గావించెనా? ప్రభుత్వమువారింజేమైన చర్యదీసికొనెదరా?

ప్రభుత్వము:—(అ) అవును.

(ఆ) ప్రభుత్వమువారికి విషయము తెలియదుగానివచ్చిన విజ్ఞప్తిలో రెండవ ప్యారాజాడ అట్లని గావించుచున్నది.

(ఇ) అవును.

(ఈ) అవును.

(ఉ) లేదు. ఆ విజ్ఞప్తి కన్ననూరు మ్యూనిసిపాలిటీ చైర్మనుమారులకై పంపబడినది. అదివచ్చిన పిదపనేట్టి చర్యదీసికొనవలెనో ప్రభుత్వమువారాలోచించెదరు.

(ఊ) ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు.

గుండ్ల కమ్మవంతు

పి. ఆంజనేయలుగారు స్థానిక స్వపరిపాలనా మత్స్య నియంత్రణకొందిరి:—

(అ) గుంట్ల జిల్లా ఒంగోలు తాలూకా నేలంపల్లి వద్ద గుండ్ల కమ్మ ప్రవాహముపై వంతెనలేకపోవుటవలన ప్రజలకిబ్బందియని ప్రభుత్వము వారికి తెలియనా?

(ఆ) ఈవిషయమున నేమైన విజ్ఞప్తులువచ్చెనా?

(ఇ) వంతెనకై ప్లానులు అంచనాలు వేయబడినా?

(ఈ) అట్లయిన ఆపని నెందుకు ప్రారంభింపలేదు.

ప్రభుత్వము:—(అ) అందు (ఆ) 1924-25 లో గుంటూరుజిల్లా ప్రభుత్వోద్దేశినిగూర్చి బెజవాడ సర్కిలు మాపరింటెండింగు ఇంజనీరుగారు తినికీచేసి గుండ్లకమ్మనది మీద వంతెనకట్టులెనని సలహానిచ్చిరి. రాజధానిలో ప్రం

గోడ్లూద వంతెనలకట్టకట్టవలెనో అనిషయమంతయును ప్రభుత్వమువారు లోచించుచున్నారు.

(ఇ అందు ఈ) ప్రభుత్వమువారికి తెలియదు.

బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు ఉపప్రశ్న నిట్లుడిగిరి:—

ఈవిషయమునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారు రెండుకాలము నుండి విచారించుచుండిరా? తెల్పెదరా?

మంత్రిగారు:—ఈ ప్రశ్నకు ప్రభుత్వమువారు నోటినుగావలెను.

గ్రామోద్యోగుల ప్రయాణపుటలము

టి. ఆచారయ్యచెట్టిగారు 1925 డిసెంబరు 13 వ తేదీని గొన్నరుగారు వెల్లూరుమీయిన సందర్భమున 14 గ్రామముల ఉద్యోగులను వాలాబాతాలూకా ఆర్కాటుపరాయి పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరువద్ద హాజరుగావలె ననగా వారు వెళ్లి వార్డుపాయి బందోబస్తు ద్యూటీజేయగా వారికి ప్రయాణపుటల లనిచ్చిరాయని యడుగగా ప్రభుత్వమువారికి తెలియదనియు విచారించుచున్నారనియు ప్రభుత్వ తర మీయబడినది.

ఆయుర్వేద వైద్య చారిత్రము

డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారి మధుర ఉపన్యాసము

మధుర, మార్చి 25:—శ్రీయుత డాక్టరు లక్ష్మీపతిగారు నిన్న తమ శ్రద్ధాసన్యాసమున ఎన్నడూ హాలో పురపాలక సంఘాధ్యక్షుడైన ఆర్. యస్. నాయుడుగారి ఆధిపత్యము భారత వైద్యచారిత్రమునుగూర్చి ఉపన్యసించిరి. ఈ మధ్య అర్థశాస్త్రము ప్రకటింపబడిన తరువాత వైద్యచారిత్రమునకేవల తులును నీతిదాయకమైనట్టి ఆరోగ్య పద్ధతులపైపొందువులవీరితమును వెల్లడియెనవి. అర్థశాస్త్ర ము ధనశాస్త్రమేగాదు. కాక తత్కాలసంబంధ సకల శాస్త్రజ్ఞానమును అందున్నది. అనేక వివాదాంశములను స్థిరపరచుటకు సాక్ష్యమియగలదు. సింఘ ఆరోగ్యమును భంగపరచినయెడల చాల కఠినతీతివిధింపబడిన సంఘ మప్పుడు చాల కట్టుబాట్లుగలది. ప్రజాస్వామ్యమే అప్పుడుండెను. ఆరోజులలో పెద్దచేపచిన్న చేపలనుమింగజాలకుండెను చాల కఠినమగుతీతి విధింపబడుచుండెను. కానిసాఖ్యప్రదమును ప్రజాపాలనమే ముఖ్యోద్దేశము. వైద్యులకు చాల గౌరవముండెడిది. వైద్యులు రాజులకు చాల సహాయము చేసెడివారు. నీతి జాగ్రత్త పెట్టుటలో రాజనీతిలోను యుద్ధములందును చాల సహాయముచేసెడివారు. రాజసమరవారత వైద్యుడే కీ గౌరవార్హుడు సర్వరోగచికిత్సా సౌకర్యములను వెంటనుండెడివి. గాయములు, రోగములు, విష ప్రయోగములు అన్నిటికిని యుద్ధసూములందే చికిత్స చేయటకు సౌకర్యము లుండెడివి. తరువాత ఉపన్యాసము, వ్యక్తి శుభ్రతయు శాస్త్రవిశిష్టతయు దురయోగింపు ఉపకరణముల శుభ్రతయు ఆయుర్వేదములో చెప్పబడినట్లుగా చెప్పెను. సర్వజాతులలోను శుభ్రతగల బాతిస్త్రము మనహించువులే. పూర్వులు శాస్త్రవైద్యుడైన శుశ్రుకునకు పొట్టతెరచుట చాలసులభమైన పని. పతనమయియు ఆయన జను ప్రదముగ జేసిరి. కేపు రెండవ యువన్యాసము నాటకాలలో జరుగను.

(ఒకవిలేఖరి)

సంయుక్తరాష్ట్రపు శాసనసభ

పోలీసు గ్రాంటుపై చర్చ

లక్నో, మార్చి 24:—పోలీసు శాఖకై డిమాండుచేసిన రు. 151, 60, 406, లను చర్చకు వచ్చినది. తగ్గింపు ప్రతిపాదనకు 70 ముమారుగ వచ్చినవి. కాని 50 మాత్రము చర్చింపబడినవి. కేపు మరల ఈ చర్చజరుగను.

హోముమెంబరు నవాబు ఖట్టారిగారిగారు డిమాండు గ్రాంటుకోరుదు ఇతరరాష్ట్రులలో తలపికిటికి భుక్కుచానిక కంటే మనరాష్ట్రములో తక్కువయని చెప్పెను. పోలీసుశాఖ యందలి చాలమంది ఏర్పాట్లజరిగినవనియు, నేరములు తగినవి యు, శిక్షలు వృద్ధిచేసి న న ని యు చెప్పెను. బంది పోట్లు సగము నకు సగముగా 789 కి తగ్గెను. ప్రభుత్వము ప్రజలకు గల అనుమానము పోలీసువారి ప్రజాహిత జీవనమునకు భంగకరమని చెప్పిరి. తగ్గింపుప్రతిపాదన ఒకటియు నేడు వెగలేదు. కాని ఉత్సాహపూరితము చర్చ గ్రాడ్చువీట్లనుండి సబ్సిడీవీట్లను ఏరవలయునా? అను విషయముపై జరిగెను. (అ. ప్రె.)

చెన్నపురిలో వ్యవసాయ అభివృద్ధి

వ్యవసాయ పరిశోధక శాఖాధికారియభి
ప్రాయములు

మద్రాసు, మార్చి 24:—భారతప్రభుత్వమునకు వ్యవసాయమును సలహాదారును, పూసా పరిశోధక సంస్థదైత్యులను ఇప్పుడు భారతదేశమునందు సంచారము చేయుచున్న డాక్టరు డిస్టెంట్ యమ్. ఎ.డి. యన్.సి.సి. ఐ. ఇ. గారుదయమున ఇక్కడను వచ్చిరి. పూసాలో వ్యవసాయ బోర్డుకు అధ్యక్షుడుగా నుండెను. పశుపోషకులకు సంస్థను వెంకటాచలలో చూచి చెన్నపురిలోని డైరీ ఫారమును పరీక్షించి సామ్రాజ్య చెరుకుపోషక సంస్థను కోయంబత్తూరులో చూచియు చెన్నపురి నేనువచ్చిరి. ప్రభుత్వపు వ్యవసాయ దైత్యుల గారితో ఉదయమున చాలనేపు ముచ్చటించిరి. తరువాత విలేజురి వారిని దర్శనము చేయగా క్లబ్బను గారు అతిఆవరముతో ముచ్చటించిరి. వ్యవసాయ శాఖ ఇంతవరకు చేసినకృషియు, ఇంతవరకును గలిగిన భరితములను, ఇకముందు కర్తవ్యమును గూర్చియు మాట్లాడిరి. అన్ని భారత దేశమునందలి విద్యార్థులకును పశుపోషణముందు వెంకటాచలను గురించి తరగతులు రెండు తెరచిరి. మొదటి సారి విద్యార్థులు రెండేండ్ల చదువును పూర్తిచేసికొని పరీక్షింపబడిరి. చాలవంది యువకులకు ఉద్యోగములు దొరకినవి. ఒకనికి ప్రారంభముండే 800 రూపాయల యుద్యోగము దొరకెను.

కోయంబత్తూరులో పెంపబడిన చెరుకు ఇప్పుడు అన్ని రాష్ట్రములందును నాటబడి జయప్రదమును ఫలితముల నిచ్చుచున్నది. కొన్ని క్రొత్తమాదియు నాటగా 100కి 50 మొదలు 100 వరకు ఎక్కువ లాభకరముగా కనుపడినవి. ఇప్పుడన్నియు క్రొత్తకకమే నాటుచున్నారు. స్థానికరకముల నాటవలన లాభములేనియు క్రొత్తరకములు రాబట్టి వారికను చెరుకు నాటుచున్నారనియు వీహారు వ్యవసాయదారులు నాతోచెప్పియున్నారు. ఈచెరుకు పని మొదలు 15 ఏండ్ల క్రిందట బార్బరుగారిచే ప్రారంభింపబడెను. మొదట కొంత ఆర్థికసహాయముచేయుచుండి ఇప్పుడు తమ ఆధికారములోనికి ప్రభుత్వమువారు దానిని తీసికొని సమస్త రాష్ట్రములందు దిగుతూ వ్యవసాయకులకును పన్ను చేయుచున్నారు. ఇప్పుడు పెంపబడునకము సామాన్యపులావుగానే యుండును. ఈ సంవత్సరము బొంబాయి, చెన్నపురి, బర్మాకులకు పనికివచ్చులావు కర్రను ఉపయోగించి ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. భారత దేశమునందలి ముఖ్యపంటలు ప్రతి ఒక్క దానికి కేంద్రస్థానముండవలెను. అద్దానికి కావలసిన వస్తువు సముదాయమునకు ఖర్చునకును కేంద్ర ప్రభుత్వమియవలెను. పూసాలో గోధుమ విషయమునను, కోయంబత్తూరులో చెరుకు విషయమునను చేసినకృషివలన లాభ మెంతేయుగలదు. అనవరమైన సదుపాయములను అంతకంటె ఎక్కువ అనవరమైన విద్యాధికులను ప్రభుత్వమిచ్చినదను విషయము మరువరాదు. ఆమెరికాను ఆవర్యముగాతీసికొని భారత ప్రభుత్వము సడచుచున్నది. పూసాకు కలకత్తా ద్వారా చెన్నపురినుండి వెళ్ళెదరు. అ. ప్రె.

కరాచీ ఎయిరు స్టేషను

మే నెలలో పని ప్రారంభమగును

కలకత్తా, మార్చి 24:—కరాచీ ఎయిరు స్టేషను పని మే నెలలో ప్రారంభమగు ననుకొనుచున్నారు. ఈస్టేషనుయొక్క ప్రాముఖ్యతను గూర్చి సామ్రాజ్య వాయుమార్గమునకు ఇది ముఖ్యస్థానమని ప్రధానఇంజనీరు పి. సి. ప్రాప్తునగారు పత్రికావిలేజురికి చెప్పిరి. వారు పెద్దకుజారు తలుపులునుననియు ఎలక్ట్రిక్ మోటారులచే పని చేయుటమనియు ఇదియంత జెప్పి నువిషయమై తెలిసికొన్నందువలన చేయగలిగిరిననియు చెప్పిరి. ప్రపంచములోని తలుపులన్నిటికంటె ఇక్కడి తలుపులు పెద్దవిగనుండును. పెద్దది 850 అడుగుల పొడవుగలిగి 180 అడుగుల వెడల్పును 120 అడుగుల ఎత్తును గలిగియుండును. నడిబొడ్డుకు 230 అడుగుల ఎత్తుండును. 800 మంది పనిచేసి 1927 ఆగస్టు నెలకు పూర్తిచేయుటకు నిశ్చయించితిమి. దాని కర్మాగారము పెద్దలోనే యుండును. దీనికంతకును 2 లక్షల పానులు ఖర్చు గను. ప్రాక్యాయమార్గమునకు కేంద్రస్థానముగా నుండును. మూవర్సుయొకటి పుట్ట కూడ లోనవెట్టుటకు బిలను-వాటినివట్టుకు కట్టుచున్నాను. అవినుమారు గంటకు నూరుమైళ్లు పోవును. అ. ప్రె.

హైకోర్టు తెనుగునాటక సమాజము

ఆంధ్ర న్యాయవాదులు ఆదరించి
ప్రోత్సాహపరుచుట

చెన్నపురి హైకోర్టు ఆంధ్ర న్యాయవాదులు నిన్ను 24 వ బుధవారం సాయంత్రం 5 ఘంటలకు చెన్నపురి హైకోర్టులో వకీలు అసోసియేషనులో సభమాడిరి. న్యాయవాదులు శ్రీయుతులు గంటి లక్ష్మన్నగారు, అల్లాడి కృష్ణస్వామయ్యగారు, పి. వెంకటరమణారావునాయకుగారు మొదలగు ఆంధ్రనాయకులు వచ్చిరి. శ్రీయుత గంటి లక్ష్మన్నగారు అగ్రాసనాధిపతిగ యెన్నుకొనబడిరి. హైకోర్టు తెనుగునాటక సమాజమువారు యుగాదిపం దుగనాడు సాంబర్యముహూహా ప్రదర్శించిన ప్రహ్లాదనాటకములో శ్రహ్లాదనివేషమునుధరించిన బి. రామకృష్ణయ్య యను బాలునికి శువర్ణపతకమును ఆంధ్ర న్యాయవాదుల తరపున నొసంగును హిరణ్యకేళ్యపునివేషమును ధరించిన వెంకట్రావుగారును ప్రహ్లాదనివేషమును ధరించిన బి. రామకృష్ణయ్యయను పిల్లవాడును బాగుగను జనరంజకముగను ప్రదర్శించిరిని అనేకమంది స్నేహితులవల్ల సహితము తాము విన్నామనియు అది చాల కీర్తివంతమనియు చెప్పును శువర్ణపతకమును రామకృష్ణయ్య యను బాలుని కొసంగిరి. చందనము పన్నీరు పువ్వుములు తాబూలుములు యిచ్చినతరువాత అందరు వెల్లిపోయిరి.

భూపాలు వారసత్వ నిర్ణయము

మస్లిము విశ్వవిద్యాలయమునందలి యుత్సాహము
అలిఖరు, మార్చి 24:—అహమ్మద్ ముల్లాఖానుగారిచే వారసునిగా నిర్ణయించినట్లు తెలియగానే మస్లిము విశ్వవిద్యాలయ మంతయు ఉత్సాహపూరిత మయ్యెను. అలిఖరు భూపాలు విద్యార్థులు సమావేశమై శ్రీవారికి వారసత్వపు హక్కు నిచ్చుటవలన తమకు కలిగిన అపందమును తృప్తి చెల్లించిరి. ప్రాధేనరు హాజీనుగారి ద్వారా తంతి నంపిరి. హాజీనుగారు భూపాలు రాజవంశమునకు పష్టిము విశ్వవిద్యాలయము గుఱము దీర్చుకొనజాల దని తంతిలో నిమిషిరి. ప్రత్యేకముగా విశ్వవిద్యాలయాధికారులను ఇతరులను అభినందన తంతులను పంపిరి. అ. ప్రె.)

ఫతేపూరు బందిపోటు

రాజకీయ ప్రాముఖ్యత

అలహాబాదు, మార్చి 24:—విప్లముగనో రాజకీయబంది పోట్లలో సంబంధమున్న దని చెప్పబడుచున్న ఫతేపూరుబంది పోటు కేసు సెషన్సు జడ్జియెదుట ఇంకను విచారణజరుగుచున్నది. 'రాహాదీను' గారి యింట బందిపోటుచేసినందులకు పలువురు యువకులు ముద్దాయిలుగాజేర్పబడిరి. మేము నిర్దోషులమని నాడుచెప్పిరి. నేరముచేసితిమనిచెప్పిన ముద్దాయిలు మేము పోలీసువారి నిర్బంధమున అట్లుచెప్పితిమని వారుచెప్పుచున్నారు. మేజరు రంజితుసింగు, కానుపూరు ప్రతాపపత్రికాధిపతియైన పండిత బాలకృష్ణగార్లు ముద్దాయిలతరపున పాక్ష్యమిచ్చిరి. కేసు వాయిదావేయబడెను. అ. ప్రె.)

దొంగనాణెములు చేయువారు పట్టువడుట

కలకత్తా, మార్చి 24:—సోగిపూరు సందునందు దొంగనాణెములు చేయు గుహను ఒక దానిని పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. చాల దొంగనాణెములును వానిని చేయుట కుపయోగించు పనిముట్లును పట్టుకొనిరి. "సుక్తా" అను స్త్రీతో 5 గురకు అరెస్టుచేసిరి. బెంటింకు వీధిలో కొకను సోదాకుపోయి ఇరువురు చీనాదేశపు ఆడవాండ్రను పోలీసువారు పట్టుకొనిరి. అ. ప్రె.)

అమకమునకు

పార్లమెంట్ పంపించెట్లు. 5 బి. హెచ్. పి ఎంజిను "నూటికా 4" నెంటి ప్రూగ్ పంపుతో చేర్చబడినది. పుల్ చాల్వూ, ఇతరపరికరములతో సహా నికరమైన ధర రు 1500. The Colonial Trade Bureau. 84, Armenian Street, Madras.

ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులు

గ్రామ పునర్నిర్మాణకార్యము
సరోజినీదేవి అభిప్రాయములు

శిల్పి, మార్చి 24:— సరోజినీదేవి సంయుక్తరాష్ట్రములందు మద్రా, ముంబర్రగరు, మిరటు జిల్లాలలో సంచారముచేసి నేడుదయ విచటికివచ్చిరి. అసోసియేటెడుప్రెసు ప్రతినిధి ఆయనుతో సంభాషింపగా దేశములో అన్నితరగతుల జనమును అనుబాలిస్థితిలో నుండిన చెప్పిరి. భారతదేశపు గ్రామములందు హిందూమహమ్మదీయ సమస్యలేదు. ఇతరజాతుల వారివలెనే మహమ్మదీయులు ఆయమపిలుపు నాలించిరి. ఆయను రాజకీయకార్యములపైగాక కాంగ్రెసు కార్యములమీద బోయెను. దేశము ఆర్థికముగను, సాంఘికముగను పునరుద్ధారము గావలెననియే ఆయను యుద్దేశ్యము. భారతదేశముయొక్క ప్రాణమంతయు గ్రామములలోనే యున్నది. రాజకీయనాయకులు ఆశక్తిములముల నుపేక్షజేసియుండిరి. ఆత్మవిశ్వాసము లేక పోవుట చేత నే యిపుడు భారత రాజకీయములందు మందమేర్పడినది. ఇప్పుడు యువకులు ఆత్మవిశ్వాసముగల్గి, గ్రామములలో పనిజేయుచునందు నిమగ్నులై, పట్టణములచే సమ్మోహితులు గాకున్నయెడల భారతదేశ హృదయము దిగిని కనుగొనగలరు. అసలే భారతదేశము దుక్కుదున్నది భూమివలె నున్నది. ఇప్పుడు కార్యకూరులు బోయి దున్ని సమరస సద్యావలీజముల నాటవలయును. గ్రామములలో పనిజేయుటవల్లనే స్వరాజ్యము రాగలదు.

సరోజినీదేవి తన ప్రయాణమునలన మంచి ఫలితముగల్గెనని ఆశనుచెప్పెను. దేశనిర్మాణమునకు అన్ని రాజకీయపక్షములవారును సమానవేదికపై జేరుటెట్లు విషయమునుగూర్చి కొన్నివారము లామె ఆలోచించును. వేర్వేరు పక్షములుగ నుండుటకన్న యిది చాల ముఖ్యము. అందరును కలసి స్వపరిపాలనమును సంపాదించిన పిదప దేశములో సెన్నిపక్షమున్నను ఉండవచ్చును అని సరోజినీదేవి చెప్పెను.

సరోజినీనాయుడు బొంబాయి మీదుగా నేటి రాత్రి అలహాబాదు బోవును. (అ. ప్రె.)

గురుద్వారా ఆపవిత్రము చేయబడుట

మత్తెకనంఘములు పోలీసువారి సహాయము కోరుట
హైదరాబాదు (సింధు) మార్చి 24:— సుబానాలు గ్రామమున గుర్వారము ఆపవిత్రము చేయబడిన సంవత్సరమున "కెయూమారు కరాచీ" ఆలోచన పథయు (దివాను) లాఘానా హిందూసంఘమును అట్టి మాగులచేతలను ఖండించుచు తీర్మానములు ఆమోదించిరి. కెయూమారు కరాచీ ఆలోచనపథవారు కమిషనరుగారి కెక్స్ ప్లొరకు ఆవర్య శిక్షను విధింపవలసినదని కోరిరి.

ఆత్మహత్యలు

కలకత్తా, మార్చి 24:—ఉదయమున "రాయిడు" వీధిలోనుండునట్టి ఆర్. జి. లానోలిగారు తమ వర్తకస్థానమున స్త్రాండు వీధిలో ముఖమంతయు తుపాకీతో కాల్చబడి, ప్రక్కన క్రొత్తలై సెన్ను నీయుబడిన తుపాకి పడవేసికొని చచ్చి పడియుండెను. ఈయన నౌకరు ఈ సంగతినిచూచి స్థానిక పోలీసుకు తెలియపరచగా వారు వచ్చి కనమును మోర్లకు మార్చిరి. అచ్చట కొనసరు విచారణగాను పరీక్షించిరి.

ఇంకొకహత్యకూడ జరిగినది. ఒక కొరగాని సందులో నివసించుచున్న సి.ఎ. హడ్డిగారు ఈమధ్యాహ్నము తన్నుతాను కాల్చుకొని ఆత్మహత్య కావించుకొనెను. బ్లాన్డరు అంగరుసదికి తలనిదను దపుడనిదను గుండుబెల్లులు తగిలినవి. ఈమె హడ్డిగారి పడకగదిలో ఆయనప్రక్కనే పండుకొనియుండెను. తక్షణమే ఆయను ఆసుపత్రికి కొంపోయిరికాని ఆమెస్థితి చావుబ్రతుకులలోనున్నదని తెలియుచున్నది. అంగరుసది తనప్రేమను మరొకనిపై మార్చినదని అనుమానముగలిగినట్లును అందులకు ఆమెను చంపి తన్నుచంపుకొనుటకు నిశ్చయించికొనినట్లును కొన్ని కాగితములవలన కనబడెను. హడ్డిగారి శవమును మోర్లకు మార్చిరి. (అ. ప్రె.)

భారతశాసనసభ

తుదిరోజు సమావేశము

దక్షిణాఫ్రికా తీర్మానముపాదించు

కుండుట

జిన్నాగారు హోంమెంబరు యుద్దంతము

శిరసావహించుట

(అసానియేటెడు ప్రెస్)

శ్రీలి మార్చి 24:— నేను భారతశాసనసభయందు దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులస్థితినిగూర్చి సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డినును యుద్దంతము గావించినపిదప జిన్నాగారు తమతీర్మానమునుపాదించుకుండ నూరకుండిరి.

సభావివరములు

ఈ అసెంబ్లీ శీతకాల సమావేశము కార్యక్రమము నేటితో ముగిసెను. చాలమంది ప్రేక్షకులు వచ్చిరి ప్రేక్షకస్థానములందు సర్ మాడేగోల్, సర్ జనీదేవి గలరు. దక్షిణాఫ్రికా రాయబారంలో వచ్చిన ధన్యుజీగారుగూడ వచ్చియుండిరి. కార్యక్రమమునందు జిన్నాగారి తీర్మానము మొక్కటి యుండెను. కాని సభ్యులందఱు సమావేశమైనపిదప చర్చజరుగునాయని సందేహము వచ్చెను. కారణ మేమనగా సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డినును యుద్దంతము గావించినపుడది తృప్తికరముగనుండు నెడల చర్చ జరుగకపోవచ్చును.

ప్రశ్నోత్తరములు

నేడు చాల ప్రశ్నలగుబడెను. సర్ ఛార్లెస్ ఇన్సుక్, సి, నియోగిగారిజైన ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, యీ మధ్యకమర్షలు కాంగ్రెసునందు బొగ్గురేల్లును తగ్గించుటనుగూర్చియు, భారతదేశమున కానలభింపజేయుబడిన బొగ్గురేల్లును సహాయము జేయుటనుగూర్చియు గావించిన తీర్మానముల కాపీలు యిప్పటికి ప్రభుత్వమునకు జేరవని చెప్పిరి. రైలురేల్లును ప్రస్తుతము యేమియు తగ్గించునద్యేత్యు ప్రభుత్వమువారికిలేదు. భారతదేశమునకానల బొగ్గు రైలుమతి నెక్కువ జేయుటకేమి ప్రయత్నముల జేయవలెనో సలహా నిచ్చుటకు వారి మధ్యకమిటీ నొక దాని నియమించిరి. ఆ కమిటీ గావించిన ముఖ్యముగ సలహామీద యిదివరకే చర్చదీసికొనబడెను. భారత దేశమున కానల యెగురుతిజేయు బొగ్గుపై ధనసహాయము జేయవలె నాయను విషయమునుగూర్చి టారిఫు బోర్డు సలహా బుచ్చుకొనవలెనని భారత ప్రభుత్వమున కుద్దేశ్యములేదు.

సర్. బి. యకా. మిత్రగారు హైకమిషనరు తక్కువ ఖరీదులున్నచోట్ల నెక్కడ టెండర్ల సంగీకరింపలేదో స్టేటుమెంటు చెల్పిరి.

దక్షిణాఫ్రికా తీర్మానము

అంతట జిన్నాగారు తమ తీర్మానమునుపాదించవచ్చునని అధ్యక్షుడు బిలిచెను.

సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డినునులేచి దక్షిణాఫ్రికా పరిస్థితుల గూర్చి యుద్దంతమును గావించుటకు అధ్యక్షుడును సభవారును అనుమతింపవలసిన కోరిరి. జిన్నాగారు పూర్వము యెడలఅట్లేజేయవచ్చునని అధ్యక్షుడు జెప్పెను.

జిన్నాగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారుకొన్ని సారులు తమ కోర్కెల కనుమతింపవచ్చును తాను ప్రభుత్వమువారిష్టమున కొప్పుకొందునని చెప్పిరి. (నవ్వు)

హోం మెంబరు యుద్దంతము

అంతట సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డినును లేచి జిన్నాగారిని తీర్మానముపాదించవచ్చని కోరుచు నిల్లు జెప్పిరి.—

ఈ సభవారు విచారించునన్న విషయము చాల ముఖ్యమైనది. ఇందు అందఱును ప్రభుత్వమువారును సభ్యులును దేశమంతయు నేకోద్దేశ్యముతో నున్నారు. (హర్షము) అందుచేతనే నొక యుద్దంతమును గావించగోరుచున్నాను. ఈ తీర్మానమునుపాదించగోరినవారు ప్రభుత్వముయొక్క చేతులను కట్టికేసి దుర్బలులజేయుటకగాక బలపరుపవలెననియే యుద్దేశించినటుల నాకు నమ్మకముగలదు. నేను యీ సభానాయకుడునైయుండి నా సంగతియంతయు స్పష్టముగ జెప్పగోరెదను, నేడు జిన్నాగారుపాదించ నన్న తీర్మానము జనవరి 28 వ తేదీని నేను

గావించిన ప్రతిపదలన వచ్చినది. నేను అప్పుడు యీ తీర్మానమును సవరణలను చర్చించుటవలన దక్షిణాఫ్రికాలో నలుగురు క్లిష్ట పీఠీయందున్న పరిస్థితులకు భంగము గల్గునని చెప్పితిని. ఆ తరువాత నీ విషయము ఫిబ్రవరి 28 వ తేదీని ప్రభుత్వసభలో దేబడెను. ఆ లివి యరు ప్రభుత్వ తమయుపపాదనమును సహించు చుకొనుచు రాజప్రతినిధి భారత మంత్రితో సంప్రదించి జేయుచున్న ప్రయత్నము లభివృద్ధి గాంచెననియు, ఆ ప్రయత్నముల ఫలితములు చెలిసినపిదప ఆ సరమైనయెడల సార్వభౌముని ప్రభుత్వమును తమ కార్యవిధానములగూర్చి యింకను యేమిజేసెదరో తెలుపగోరవచ్చుననియు జెప్పిరి. అట్లుని ఆలివియరు ప్రభుత్వ తన యుపపాదనమును సహించుచుకొనెను. దక్షిణాఫ్రికాలో యిప్పుడు నెలెత్తుకమిటీ యింకను చర్చించుచున్నది. ప్రభుత్వసభలో చర్చవచ్చినప్పుడు వలనే నెలెత్తుకమిటీ యింకను సాక్షుల విచారించుచున్నది. వారి నివేదికము నెలఖరుకుగాని తయారుగాదు. ఇంతవరకును ప్రచురించిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల జూడ భారత ప్రభుత్వము తమ చేతనైనంతవరకు జేయవలసినపనుల జేసిరనియు, సరియైన పరిష్కారముగలుగవచ్చుననియు గాన్పించును. ఇదివరలో రాజప్రతినిధి యేవిషయమై చెప్పియుండెనగాన యీ సాహసీ నంగీకరింపగోరెదను. ఏషియాటికులెల్లు శాసనముగాకుండజేయుటకు భారత ప్రభుత్వమువారు చేయవలసినపనులన్నియుజేసి ఇతిరవిషయమునుగూడ పరిష్కారమునటుల జేసెదరని మరల జెప్పుచున్నాను. తుదకెటుల పరిణమించునో యిప్పుడు భవిష్యత్తు జెప్పుజాలనుగాని తీర్మానమునందు విటోకు సంబంధించిన నిబంధన సహకారిగనుండక యేమైన పరిష్కారమార్గముండునెడల దానికి అడ్డుపడును. ఇప్పుడు సభయందు చెవరుగాని తీర్మానోపపాదకులుగాని అట్టి ఫలితము గలుగునటుల జేయుటకు గోరవనుకొనెదను. కాబట్టి నాయదంతము విన్నపిదప నీ తీర్మానమునుపాదించవలసిదని కోరెదను.

జిన్నాగారి ప్రత్యుత్తరము

జిన్నాగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ప్రస్తుత పరిస్థితులు తమకు బాగుగ జరిగెనని చెప్పిరి. ఫిబ్రవరి 17 వ తేదీన డాక్టరుమలనుగావించినయుద్దంతము నాయనజనివెను. అందు డాక్టరుమలనుగారు యీజేమనందును దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులయందును ఉద్దేశభావము ప్రబలియుండెనని యెప్పుకొనిరి. యూనియను ప్రభుత్వము చెందవోడింగు కాకముందే నెలెత్తుకమిటీని డిల్లయొక్కనూత్రమునుగూర్చి విచారించి దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులయొక్కయు, భారత ప్రభుత్వముయొక్కయు ఆభిప్రాయముల చెలుసుకొనగోరుట అసాధారణవిధాన మని డాక్టరు మలను చెప్పెను. నెలెత్తుకమిటీ యింకను విచారణ పూర్తిజేయలేదు గావునను, నివేదికను తయారు జేయలేదు గావునను యిప్పుడు విషయమునుగూర్చి చర్చించుట సజాబి ను న్యాయవిరుద్ధ మని జిన్నాగారు రొప్పుకొనిరి. ఇప్పుడు జరుగుచున్న రాయబారములందు ప్రభుత్వమును బలపరచుట ఆయనకిష్టములేదు. “ప్రభుత్వమువారు మానవ నంతయు పాడెపోయెననిచెప్పనటుల జేయ మాకిష్టములేదు. ప్రభుత్వముయొక్క యుద్దేశ్యమున భగ్గుముజేయు సంకల్పము మాకులేదు. నేనిట్టికమిటీని తీర్మానమునుపాదించ నుద్దేశింపను.” ఆయన డాక్టరుమలనుగారి స్టేటుమెంటులో నొకవిషయమును ప్రభుత్వమునకు చెప్పగోరెను. ఈబిల్లు యూనియను ప్రభుత్వమునందు యీ సెషను మే ఆఖరులోగా పూర్తియగుటకుముందు పూర్తిగావలెనని చెప్పిరి. భారత ప్రభుత్వమువారు తాముజేయవలసిన పనులను జేయుచుండిరి. ఈవిషయమున సంపూర్ణ ప్రతిపత్తిగలరు. యూనియను పార్లమెంటులో ఏషియా ప్రతినిధులపు బిల్లులంగీకరింపబడునెడల అసెంబ్లీ స్థాయి యేమగును. ఈసభ తనసభాప్రాయమును ముఖ్యముగ సార్వభౌముడు త్రోసివేయవలెనను క్లాజుపై నెట్టి ఆభిప్రాయమును చెలుప నవకాశములేకుండ పోవును. కాబట్టి యిది ముఖ్యవిషయముగావునను దేశమునందు యీవిషయమై తీవ్రభావములు వ్యాపించియుండెను గావునను ప్రభుత్వమువారు త్వరలోనే స్పెషలు సెషను యేర్పాటుజేసి భారత ప్రభుత్వమువారు తమ ప్రయత్నములలో నవజయము గాంచునెడల యీసభ ఆభిప్రాయములు చెలుపునటుల నేర్పాటుజేయవలయును. (వినుడు వినుడు)

సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డినును, జిన్నాగారి రాజనీతిజ్ఞతకు కృతజ్ఞతచెల్పి భారతీయుల పక్షమున వారిజేమము నారసి యిటుల జేసినందులకు అభినందించిరి. అసలు విషయమై యిప్పుడేమియు జెప్పుటన్నను జిన్నాగారికిన్న యొక్కవ ఆశకనే యున్నదని చెప్పిరి. స్పెషలు సెషను జరుపువిషయమై యేమి

యు జెప్పుజాలననిరి. సెషను జరుపువిషయము రాజప్రతినిధికి సంబంధించినదనియు, ఇంకను యీ దేశమునకు రాని రాజప్రతినిధి చేతులలో నున్నదనియు, ఇర్విన్ ప్రభువు రాగానే యీ చర్చనంతకు వారికి నివేదించెనని చెప్పిరి.

అంతట సభ చాలింపబడెను. అధ్యక్షుడు సభనుచాలించుటకుముందు లేపురెండు సభలనుగలిపి రాజప్రతినిధి సందేశ మొసంగునని క్లాపకుజేసిరి. అసెంబ్లీ కార్యక్రమము 85 నిమిషములలో ముగింపబడెను.

పోర్టుగారి ఆభిప్రాయములు

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారియగు పోర్టుగారు ఆసానియేటెడు ప్రెస్సు ప్రతినిధితో, ఇంకను ఏషియాటికులెల్లు నెలెత్తుకమిటీ మారణను పూర్తిజేయకపోవుటవలన జిన్నాగారు తీర్మానమునుపాదించకపోవుట మంచినని చెప్పిరి. జిన్నాగారు రాజనీతిజ్ఞునివలె స్పెషలు సెషను గావలెనని యడుగుటయు సర్ అలెగ్జాండరు మడ్డినును స్టేటుమెంటునుజూడ యీ విషయమై ప్రభుత్వమువారును అసభికారులును ఒకటిగనున్నటుల గాన్పించు నని చెప్పిరి. కాని ప్రభుత్వమువారు సార్వభౌముడు త్రోసివేయవలెననియున్న నిబంధన బాగుగ లేదని చెప్పినందులకు విచారముగ నున్నదనిరి. కాని భారత ప్రభుత్వము చేసిన పనుల ఫలితములబట్టి చర్చింపవలసినకాలము రాగలదు.

నందిగామ తాలూకాబోర్డు

జయంతిపురము జమిందారు పంపిన తంతివార్త చూచి సంతసించితిని. విభలమనోరఘులైన వారిచర్యలు యిట్లేయందునుగద. అధ్యక్షపదవికి పడరానిపొట్టుపడి, మెంబరుగా నైనను నిలుచుటకు యోగ్యతలుగక తుదకు సివిల్, క్రిమిల్ దావాలలో దిగి, తన హృదయతాపావశమనారథమై, ఇట్టి వ్రాతలకు పూనుకొనెను.

2. ప్రమాదనశమున సామాన్యముగ కలుగు ముద్రణాస్థానిత్వములను పురస్కరించుకొని అధ్యక్షునిపై నిందలు ఆరోపణచేయుటకన్న మరి వేరు నీతిబాహ్యముగవనిలేదు. యిదియే వారి యోగ్యతను తెలియజేయుచున్నది. గొప్పదోషములే యున్ననో, తాముకొరినట్లు బోర్డు అంతకు యిక్కడెన్న యివ్వక, చెండు ఫిర్కాలకు మాత్రమే తాత్కాలిక యిక్కడెన్న నేల యివ్వవలెను? టెంపరరీ యిక్కడెన్న యిచ్చినంతమాత్రమున దోషమేమియు లేదే!

3. చాలామంది బహిరంగ లేఖలు వ్రాసిరట. ఈ చాలామంది యెవరు? బహిరంగ లేఖలేన్ని? మాకు తెలిసినంతవరకు వీరి ఆరువరుడు సుంకర నరసింహంగారి జేరుతో తాను ప్రకటించిన లేఖయేనా? ఆ లేఖకు, తరు జవాబు, ముద్రితముగచునే యున్నది.

4. స్వకులాభిమానము లేకపోవుటచేతనే కాబోలు వీరు, ఫిర్కాలలో తమతాలూకు ఆభ్యర్థులను నియమించుటలో, పెద్దకమ్మ, చిన్నకమ్మ, అనే కాఖాభేదములను, బహుభాగుగ నుద్రించి, తనకాఖకు చెందిన పెద్దకమ్మ ఆభ్యర్థులనే నియమించిరి. తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షతపదవియందు అనుభవగల్గియు ఈ బోర్డులో ప్రజలచేయున్నకొనబడినట్టియు, మెంబరును, తాత్కాలిక అధ్యక్షునిగ నియమించి, తమ విధికృత్యమును బాగుగ నిర్వర్తించిన జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు, వర్గాభిమానముతోచేసిన దోషమేమి? ఈ గొడవలో యెట్టి సంబంధములేని శ్రీమంత్రిగారిని కూడ తూలనాడుట యేటికి?

5. సభాకలెక్టరుగారు మందలించిరట. మిమ్మునా? మమ్మునా? యోచింపుడు.

6. రాబోవు శాసనసభా యెన్నికలగురించి యిప్పటినుండియే పలకరింతులే? కీర్తియతమగు పద్యనాయకనంశమున జన్మించి, గొప్ప జమిందారులై సహజ రాజనీతివికారులై ప్రజానే నాతత్పరులై కృష్ణాజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షస్థానమునకు జ్రజలయెన్నుకొనబడి, తనవిధికృత్యమును బాగుగ నిర్వర్తించుచున్న శ్రీమీర్జాపురం జమిందారువారికి వారి సుగుణపుంజములే విజయము నొసంగగలవు. మన సాయమేల?

7. పాపము. మాజయంతిపురము జమిందారుని తాత్కాలిక అధ్యక్షునిగ, నియమించినచో ఆయన హృదయపరితాపము చల్లారి స్థానికస్వపరిపాలన సొంపు పెంపొందెడిదేమో కాని యిట్టిస్వార్థపరులకు వారినుండి మమ్ములకు కాపాడినందుకు భగవంతునకు వందనములు.

(సం) గుమ్మడపు వెంకటరంగారావు,

తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు.

ప్రాతమంత్రాంగము

జీవన సమావేశ మెందుకు విధియయ్యెను? లోకంలో లో ఒడంబడిక కంగీకరించిన వివిధ దేశ ప్రతినిధులు ప్రాతమంత్రాంగపద్ధతుల నవలంబించుటయే కారణమని, డెయిలీ గ్రాఫిక్ పత్రిక దెలిపిన విషయము సత్యమునే ప్రతిపాదించుచున్నది. నానారాష్ట్రసంఘము విదేశరాజ్యాంగ కార్యాలయముగ పరిణమించె నని యీ పత్రిక తలంపు. జాతులమౌనములు మార్పుజెందని యెడల, ఇతర నిబంధనల నెన్నిటి నేర్పరచినను ప్రయోజనముండదు. అట్టిమార్పు గలుగ లేదని స్పష్టమగుచునే యున్నది. మాండేటులు పరాధీనతను పెంపుజేయుటకును, పెద్దజాతుల దురాశను పెంచుటకును తోడ్పడెను. నానారాష్ట్రసంఘము పెద్దజాతుల యిచ్చను మాత్రమే నెఱవేర్చుచున్నది. వైషమ్యమును దొలగించి ఎల్లజాతుల మధ్య సఖ్యము కలిగించుటకు ప్రయత్నము, మనఃస్పర్శల బుట్టించుచున్నది. మంత్రాంగపద్ధతులనే శరణ్యముగ గైకొనుట తలపించుచున్నది. వెనుకటి ఇంపీరియలిస్టులే మరల స్వీప్రతిష్ఠాపననుగూడ నిర్వహించుచున్నారు. ఛేంబర్లెనుగారు నూత్నాశయ ప్రేరేతులుగారు. జాతులమధ్య నుదయించెడి వివాదములను మాధ్యస్థముద్వారా నిర్ణయింపవలెనని వెనుక జీవనలో జేసిన ఒడంబడికను ఛేంబర్లెనుగారు నిరాకరించి, నిష్ఫలము గావించిరి. ఈ సూచన కొనసాగుచో, ప్రపంచము త్వరలో సభివృద్ధి జెందననుటకు సందియము లేదు. కలహకారణము లంతరించి, దృఢబంధ మేర్పడుట సహజము.

కన్ఫరెన్సీపు ప్రభుత్వము పరిపాలనము వహింపగనే, ఛేంబర్లెనుగారి యొడంబడిక కంగీకరింపక త్రోసివైసిరి. ఆ పిమ్మట లోకంలో ఒడంబడిక జరిగెను. నల్లరయిదుగురు సభ్యులు మాత్రమే కలిసి యోచించి దానిపై సంతకము జేసిరి. ఈ యొడంబడిక చాల సంకుచితమయినది. ఛేంబర్లెనుగారి ప్రోద్బలమువలననే యిట్టి ఏర్పాటు జరుగుట తలపించెను. జర్మనీని నానారాష్ట్ర సంఘమునందు చేర్చుకొనుట కపుడు సమ్మతంపబడెను. ఈమారు జరిగిన జీవన సమావేశో ఇక్కార్యమయినను మాటంకములేక కొనసాగునని యూహింపబడెను. ఛేంబర్లెను బ్రయండుగార్ల నడవడి మూలమున అందుకును ఆటకముగలిగెను. జర్మనీనిమాత్రము సభ్యులుగజేసి, ఇతరదేశముల సంగతిని పిమ్మట యోచించుట కంగీకరించినచో, ఎట్టి సందిగ్ధాస్థితి జనించెడి గాదు. ప్రాన్సుప్రోద్బలము మూలమున, మరికొన్ని దేశములు సభ్యత్వము నొసంగెను. జర్మనీ పలుకుబడిని తగ్గించుటయే, ఫ్రెంచివారి యుద్దేశ్యము.

మనుటకు సందియములేదు. ఛేంబర్లెనుగారుగూడ యందుకు సమ్మతించియుందురు. మొదటినుండియు వీరిపై ననుమానమే గలదు. నానారాష్ట్ర సంఘమునందు తమ హస్తములను కట్టివేయక, స్వేచ్ఛ నొసగవలయునని పార్లమెంటుసభవారిని కోరి యుండిరి. ఆ స్వేచ్ఛను ఏరెటుల దుర్వినియోగము జేసినదియు, వెల్లడియయ్యెను.

బ్రేజిల్, తుదివరకు బట్టుబట్టి జీవనసభను విచ్ఛిన్నము గావించెను. కాని బ్రేజిల్ను వెనుక నుండి యాడించినవా రెవరును లేకబోలేదు. ఇంగ్లండు ప్రాన్సులు మందలించినచో చిన్న రాష్ట్రములు తమ పంతమును మానుకొనెడివి గావా? అటుల ప్రోద్బలపరచుటకు మారుగ, జర్మనీ కోరిన పరతులను వదులుకొనవలయునని, ఛేంబర్లెను ప్రభుత్వము పట్టుబట్టిరి. స్వీడను మున్నగు దేశములు దెలిపిన సలహా నంగీకరింపక బోయిరి. తుదకీ విషయమును నిర్ణయింపకనే సభ చాలింపబడెను. సెప్టెంబరు సమావేశములో నయినను జర్మనీ ప్రవేశసమస్య పరిష్కరింపబడునని తలచుట కవకాశము గనుపించదు. మనస్సులో నొకటియు పైకి జెప్పట కింకొకటియు జరుగుటచే, నానారాష్ట్రసంఘ ప్రయత్నములు నిష్ఫలమగుచున్నవి. వెనుకటి రహస్యాలోచనలే యింకను కొనసాగుచు, ప్రపంచ శాంతికి భంగము కలిగించుచున్నది. లోకంలో ఒడంబడిక సయితము, జీవనలో నిటీవల నిర్ధారక మయ్యెను. ఛేంబర్లెనుగారు తమ పదవి కేమాత్రము పనికిరారని డెయిలీ న్యూసు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. వెనుకటి సూత్రముల బట్టి జూచిన, ఛేంబర్లెనుగారు సమర్థులైనను, నూతన పరిణామమున కనుగుణ్యముగ నడుచుటకు వీరికి శక్తి చాలదు. లోకంలో యం దేమి, జీవనాయం దేమి వీ రవలంబించిన మార్గములు మిగుల వక్రముగ నున్నవి.

మొన్నటిదినము కామన్సుభలో జరిగిన చర్చలో ఛేంబర్లెనుగారు తప్పించుకొనుట యొక గొప్పకాదు. ఏలనన, అధికసంఖ్యాకులగు కన్ఫరెన్సీపు ప్రభుత్వమువారు వీరిని రక్షించుట సహజము. వీరిలోగూడ పలువురు ఆనంత్యపులై యున్నట్లు, కన్ఫరెన్సీపు ప్రతికలవ్యాఖ్యలు తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. స్వప్రభుత్వమువారుగూడ తమకు ఎదురుదిరిగెదరేమోనని, ఛేంబర్లెనుగారు కొంతవరకు భయపడిరి. లాయడుజార్జిగారి విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము కామన్సుభలో నంగీకరింపబడుచో, తాము రాజీనామా నిచ్చెదమని ఛేంబర్లెనుగారు బెదిరించిరి. ఇట్టిబెదిరింపు, ఆసలు వ్యవహారమును కప్పివైచుటకు తోడ్పడెను. కన్ఫరెన్సీపులందరును వీరి కండగనిలచిరి. ఇందువలన ప్రస్తుతపుగండము గడిచిపోయినను, ఛేంబర్లెనుగారి సమరసము దేశమునం దేమాత్రము విశ్వాసము గలిగింపజాలదు. ఇతర జాతుల కోర్కెల నిపుడు విచారించుటకు వీలు లేదని, ఛేంబర్లెనుగారు గట్టిగ జెప్పలేదని, వారి ప్రసంగము దెలుపుచున్నది. స్పెయినుకు, ఛేంబర్లెనుగారే ఆశబెట్టిరని, స్పష్టమయ్యెను. బ్రిటీషు వారు మధ్యవర్తులుగ బని చేసిరని జెప్పటచే, ఇతర జాతుల కోర్కెలకుగూడ వీరు ప్రోద్బలమొసగిరని గ్రహింపవచ్చును. జీవనసభలో, జర్మనీ ప్రవేశమునుగూర్చి మాత్రమే విచారించక,

తదితరవిషయములలో జోక్యము కలుగజేసికొనుట ఏ మాత్రము భావ్యముగ దోషదు. ఛేంబర్లెనుగారి చర్యవలన, ఇంగ్లండు ప్రతిష్ఠకును, ప్రపంచ శాంతికిని తీరని నష్టము వాటిలెను. దీనిని తొలగించుటకు, కామన్సుభ సభవారు బూనరయిరి. లాయడు జార్జి, రామ్సే మాక్డనాల్లు మున్నగు నాయకుల హితము త్రోసివేయబడెను. కన్ఫరెన్సీపు ప్రభుత్వము ప్రస్తుత మంత్రాంగపద్ధతులను విడిచినగాని, భావ్యభివృద్ధి కవకాశముండదు.

ఆంధ్రపత్రిక: అక్షయసంచిక

ఆంధ్రపత్రిక అక్షయసంచిక వెలువడిన దని తెలుపుట కెంతయు సంతసించెదము. తివర్ణములు గల దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారి చిత్రము ముఖశత్రము నలంకరించుచున్నది. వీరిని స్మరించి, నూతనసంపత్సరమునం దాంధ్రులు తమ విద్యుక్త ధర్మమును నిర్వహించెదరని నమ్మెదము. కాన్పూరు కాంగ్రెసుసభా వృత్తాంతము, తత్సంబంధమగు ఛాయాపటములు ప్రచురింపబడుటచే, పాఠకులకు నిజ సందర్భములు గోచరింపగలవు. వ్యాసములు రాజకీయ, సారస్వత, విమర్శన, నాటక, కథ, చరిత్ర, నైతిక, సాంఘిక, మత, జ్యోతిష, తత్వ, సంగీత, ప్రకీర్ణకమును విభాగముల క్రింద జేర్చబడుటచే, తమ కభిరుచిగల వ్యాసములను చదువుటకు పాఠకులకు సులభసాధ్యమగును. వ్యాసవిషయములగూర్చి యిట వివరించుటకు సాధ్యపడదు. కాని భావగర్భితమగు వ్యాసములును, పద్యములును పెక్కులు గల వనుటకు సందియము లేదు. అందలి గుణావగుణములను చదువరులు గ్రహింపగలరు. జ్యోతిషభాగము క్రింద, గాంధీమహాత్ముని జాతకము గూర్చి శతకోపాచార్యులుగారు తెలిపిన సంగతులను గ్రహించి, శాస్త్రపరిచయము గలవారిలు అందలి విశేషములను కనుగొనెదరని తలంచెదము. వాదోపవాదములను పురికొల్పు వ్యాసము లంతగ లేకున్నను “ఎవడు తమును” అని కాశీభట్ట సుబ్బయ్యశాస్త్రిగారు వ్రాసినవ్యాసమునందు దెలిపినయభిప్రాయములు పండితవిమర్శవార్హములు. కుంభకర్ణ విభీషణులలో సోదరద్రోహి యగు విభీషణుని కన్న భ్రాతృప్రేమజూపిన కుంభకర్ణుడు తము డని శాస్త్రువువారు తలచినటుల గనుకట్టును. విభీషణుడు ధర్మబుద్ధిచే ప్రేరేతుడుగాక, రాజ్యకాంక్షియై రాముని సన్నిధి జొచ్చినటుల వీరి యుద్దేశ్యము. విభీషణుని చర్యలు స్వార్థముచే కొంతవరకు ప్రేరేపింపబడెనని వాదసౌలభ్యము నిమిత్త మంగీకరించినను, ధర్మప్రేరణ కొంతవరకయినను లేదని చెప్పవలనుపడదు. రావణునకు మొదట హితోపదేశము చేయునపుడు, విభీషణుడు తనసోదరుని దుష్టచింతనుండి మరల్చుట కెంతయో ప్రయత్నము జేసెను. కేవల రాజ్యకాంక్షియే యైనచో సోదరుని కిట్టి హితబోధగావించి యుండదు.

“నిశాచరేంద్రస్య నిశమ్యవాక్యం,
సకుంభకర్ణస్యచ గర్జితాని,
విభీషణో రాక్షసరాజమఖ్య,
మువాచవాక్యం హిత మర్థయుక్తమ్”

“జీవంస్తు రామస్య నమోఽత్యు నేత్యం,
గుప్తస్యవి తావ్యథవా మరుద్భిః,
నవానవస్యాంకగతో నమృత్యో,
ర్నభో నపాతాళ మనుప్రవిప్తః”

“హితమర్థయక్త” మనుటచే పరమార్థసంయుతంబగు హితమునుపదేశించె ననియు, రాముడెటులయినను రావణుని చంపునుగాన నీతనిచ్చి రాజ్యమును ప్రాణమును రక్షించుకొనవలయుననియు జెప్పటచే, విభీషణుడు సదుద్దేశ్యపరితు డని గ్రహింపవచ్చును. కుంభకర్ణు డటుగాక, నిజమునెరిగియు, సోదరుని నివారించకబోయెను. దుష్టుడు సోదరుడయినను, అతనిదాష్ట్యమునకు తోడ్పడకుండుటయే మానవుని ఉత్కృష్టవిధి. ప్రహ్లాదుడు తన తండ్రికి తోడ్పడకుండుట కిదియే కారణము. ధర్మరక్షణ మవసరమయినపుడు తండ్రికయినను సోదరుని కయినను సహాయము నలుపకుండుట, శాస్త్ర సమ్మతము. ప్రహ్లాదుడు విభీషణుని నిందించినపుడు గూడ, అతడు మరల మందలించెను.

ప్రహస్తవాక్యం త్వహితం నిశమ్య!
విభీషణో రాజహితానుకాంక్షీ!

తతో మహాత్మా వచనంబభాషే!

ధర్మార్థ కామేషు వినిష్టబుద్ధిః॥”

“ధర్మార్థ కామేషు వినిష్టబుద్ధిః” “రాజహితానుకాంక్షీ” అను వాక్యమునందు విభీషణుని శీలము చక్కగ వర్ణింపబడినది. రావణుడు జేసిన పాపకార్యమునకు విభీషణు డెటుల చింతించెనో ఈ క్రిందిశ్లోకంబున గాననగును.

“అయంహిరాణా వ్యసనాభిభూతో!

మిత్రై రమిత్ర ప్రతిమైర్భవద్భిః

అన్వాయతే రాక్షస నాశనార్థే!

తీక్ష్ణప్రకృత్యా హ్యసమీక్ష్యకారి.”

ఈ వాక్యములందు రావణుని దుర్వ్యసనములకు ప్రోద్బలము గలిగించు చున్నందులకు విభీషణుడు రాక్షసులను మందలించెను. రాజదుర్మార్గుడయినపుడు, అతనిని నిగ్రహించి సన్మార్గమునకు దెచ్చుటయే ప్రజలధర్మమని విభీషణు డీ క్రింది శ్లోకమునందు స్పష్టపరచెను.

“యావద్ధి కేశగ్రహణం సుహృద్భిః,

స్సమేత్యనరైః పరిపూర్ణకామైః

నిగృహ్యరాజ్యా పరిరక్షితవ్యో,

భూతైర్యథా భీమబలై గృహీతః.”

విభీషణుడు తానేది ధర్మమని నమ్మెనో దానినే ఆచరించినటుల స్పష్టమగును. సామాన్య గృహస్థుని దృష్టితో జూచినయెడల, విభీషణుని చర్య విపరీతముగ దోచవచ్చును. కాని సారిమార్థిక దృష్టితో విభీషణు డుత్తమ ధర్మము ననుసరించె ననియే జెప్పవలయును. రావణుడు విభీషణుని హితవాక్యములను త్రోసిపుచ్చి వెడలగొట్టి నపుడుగూడ, తనకు దోచిన ధర్మమును మరల జెప్పి జనెను.

“నివార్యమాణస్య మయాహితైషిణా

నరోచతేతవచననిశాచర,

పరేశకల్పాహి గతాయుషో నరా,

హితం న గృహ్లాంతి సుహృద్భిరీరితమ్”

అను వాక్యములలో విభీషణుడు తన సోదరుని మూర్ఖమున కెంతవగచెనో కనుగొనవచ్చును. విభీషణుడు రాముని శరణువేడుటకు ఫలముగ రాజ్యము లభించినను, వానిని కేవల స్వార్థ భావమే

ప్రేరేపించె నని తలంచుటకవకాశము గనుపింపదు. ఏదియెటులున్నను, పండితులు గూడ సాంప్రదాయవాదమునకు భిన్నముగా స్వతంత్రాభిప్రాయములను దెలుపుచున్నందుల కెంతయు సంతసము గలుగుచున్నది. ఎట్టి మహద్విషయము గూర్చియైనను భిన్నాభిప్రాయము లుండుటకు వీలగుటచే, అట్టివానిని బహిరంగముగ తెలుపుటయే యుత్తమము. తరచిన కొలదియు సత్యము వెలువడుచుండును. నం.దూ.రు సుబ్బారావుగారి “యోగిపాట”లపై ఇంకను విమర్శనములు ప్రచురింపబడుచునే యున్నవి. “యోగిపాటలగాలిదుమారము” అను శీర్షిక క్రింద బసవరాజు వెంకటప్పారావుగారు “యోగిపాటలను” తూర్పారబట్టిరి. కొందర కీ పాటలు గాలిదుమారమువలె నుండ, మరికొందరుకు ముయ్యమారుతము వలె సోకుచున్నవి. కాని ఎడతెగని విమర్శనములకు లోనగుచున్న యీ పాటలందు ఏదియో విశేషము, యవ్యక్తమాధుర్య ముండియుండవలయునని గ్రహింపవచ్చును. అప్పారావుగారు గ్రంథకర్తతోగల చనువుచే, లోకములను జూపునపుడు సామాన్యోచిత్యమును అతిక్రమించినను, పాటల శైలి చాలరసవంతముగా నుండుననియు, శబ్దకల్పన మహా సరసముగ నుండుననియు, జాతీయత విశేషముగ నొప్పుననియు, భావనలో సౌకుమార్యము, ధ్వని ప్రాధాన్యముగలవనియు జెప్పటచే, సుబ్బారావుగారు నిరుత్సాహపడక, తమ సహజ మధుర గీతములను స్వేచ్ఛగ గానముజేసి కీర్తిగాంచెదరని నమ్మెదము. అక్షయసంచిక ఆంధ్రమహాజనని పరమాదరణమునకు పాత్రమగుగాక యని, పరమేశ్వరుని వేడెదము.

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య

దక్షిణాఫ్రికా సమస్య గూర్చి జిన్నాగారు సామ్రాజ్యశాసనసభలో తీర్మానమును నిన్నటిదినము ప్రతిపాదించియుండవలసినది. వారటుల గావించుటకు ఎల్ల రెండురజాదు చుండిరి. కాని మడ్డిమెనుగారు మున్ముంజి అడ్డముగొట్టిరి. తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచో, దక్షిణాఫ్రికాలో జరుగుచున్న రాయబారమునకు భంగము కలు నని జెప్పటచే, జిన్నాగారు తమప్రయత్నమును విరమించిరి. కాని, యిందుకు తగు కారణము గనుపింపదు. సెలెక్టు కమిటీవారి ఎదుట నిపుడు సాక్ష్య మొనగబడుచున్న మాట నిజమే. వీర తమ రిపోర్టును త్వరలో బంపుటయు నిజమే. కాని, హిందూదేశ మీ సమయమున తన మనోభీష్టము నేలదెలుపగూడదు? హిందూదేశప్రతినిధులు సాక్ష్యమియలేదు. ప్రముఖులు తమ యభిప్రాయమును తెలుపలేదు. సామ్రాజ్యశాసనసభ ద్వారానయినను, దేశప్రముఖుల యభిప్రాయ మీ సమయమున వెలువడుచో, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు ప్రజల తీవ్రభావమును గ్రహింపగలరు. లేనియెడల, హిందూదేశమునందు బాధ్యతగలవా రెవరును ఆసియా చట్టమును ప్రతికూలంప లేదని చెప్పట కవకాశము గలదు. జిన్నాగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించుకుండుట దూరదృష్టి విరహితము. ఆసియాచట్టము శాసనమగుచో, దానిని వీటోజేయవలయునని జిన్నాగారి తీర్మానము గోరుచున్నది. వీటోను

గూర్చి ముచ్చటించుచో, దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమునకు కోపమువచ్చు నని మడ్డిమెనుగారి భయము. ఈరితిన భయపడుచుండువారు హిందూదేశమున కెటుల న్యాయము నలుపగలరు? ఇండియా ప్రభుత్వమువారి కెంత వినయముగ మెలగినను, ఆసియాచట్టమును దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు కొనసాగించుట నిశ్చయము. రంగుభేదచట్టముగూర్చి వారు జూపుచున్న పట్టుదల యిందుకు నిదర్శనము. ఇంకను ఎన్నియో నిర్బంధములను నూతనముగ గల్పించుచున్నారు. ఇట్టి సిద్ధిలో మానము వహించుచో హిందూదేశము తన యాత్మగౌరవమును బోగొట్టుకొనుట స్వతస్సిద్ధము. ఏప్రిల్ 13 వ తేదీని దేశమునం దంతటను దక్షిణాఫ్రికా సమస్య గూర్చి అసమ్మతి సభలు జరుగును. వానిద్వారా నయినను, దేశనిశ్చయము సువ్యక్తమగు నని నమ్మెదము.

ఆంగ్లయువకుని నిర్బంధము

బ్రిటిషు సైన్యమునకు జేందిన మెక్సమారా అను యువకు లొకరు, ట్యూనిసునందు ప్రెంచి పరిపాలనమును భండించుటచే, వారిపై రాజప్రోహనేరము మోపబడెను. న్యాయాధిపతి పదునయిదవేనుల జరిమానాను, రెండునెలలశిక్షను విధించిరి. వీరిని కారాగృహమునందు తిన్నగ జూడలేదట. ఇందుకు ఆంగ్లేయులు మిక్కిలి ఆగ్రహము జూపిరి. మద్రాసు మెయిలుపత్రికకు పట్టరాని కోపము వచ్చినది. ప్రపంచములో నందరును జెప్పకొనుచున్న యభిప్రాయములనే మెక్సమారాగారు దెలిపినపుడు, వారిని శిక్షించుట ఘోరమని మెయిలుపత్రిక దలచుచున్నది. ఇందువిషయమై ఇంగ్లండు ప్రెంచివారిని సమాధానము గోరవలయునని అడుగుచున్నది. ఒక్కయువకుని నిర్బంధమునకై బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము దీసికొనవలయునని మెయిలుపత్రిక గోరుచు ప్రెంచి వారిని నిరసించుచున్నపుడు, హిందూదేశమునం దెందరు యువకులో విచారణలేక కారాగృహమున బాధపడుచున్నతరి మెయిలుపత్రిక జోక్యము దీసికొనుట ధర్మమైయుండెను. అందుకు మారుగ తీవ్రనిర్బంధములను ప్రయోగింపవలయునని ఆంగ్లో హైందవపత్రికలు సలహానిచ్చుచుండును. ఇటీవల అరవిందయోగిని వారిని దర్శించువారికిని పుడుచ్చేరిలో గలుగుచున్న యిబ్బందులు వెల్లిడియినను, మెయిలుపత్రిక మారుమాటాడలేదు. కాని స్వజాతివారి కొక్కరికి ప్రెంచికోర్టులో శిక్షబడినమాత్రాన, హాహాళవములు బయలుదేరినవి. ఆంగ్లయువకుల స్వాతంత్ర్యమువిషయమై యింతటి యాతురముజూపెడి పత్రికలు, భారతీయుల నిర్బంధములను తొలగించుటకు ముందుకువచ్చుచో న్యాయముగ నుండును.

తెలియుత గంగూలిగారు

రాయల్ అగ్రికల్చరల్ సొసైటీయందలి సభ్యత్వము కలకత్తా, మార్చి 24:—సాపెపరు యన్. గంగూలిగారు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించినవారు. వారు “రాజమైన్లు” పరిశోధనసంస్థయందు చేసి రిపోర్టును గూర్చి కృతజ్ఞత తెలుపుచు లండనునందలి రాజ్య అగ్రికల్చరల్ సొసైటీలో సభ్యునిగా చేర్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

విర్రండు పరిస్థితులు

ఉత్తర దక్షిణ విర్రండుపాత్రు

దక్షిణమార్చి 22:—సరిహద్దు ఒడంబడిక తుదిరేఖలనుండి ఉత్తర దక్షిణ విర్రండు పాత్ర బాగున్నదని గవర్నరు జనరలు చాలసాగిడి దీనికి బాధ్యునిగా గూడచాలవరకు అభినందనీయులనిరి. బాధ్యునిగా నిరాడంబర ప్రేమయే ఆయన దేశభక్తియే చాలవరకు తోడ్పడిన వారి. ప్రీతియులే తాను పెరచదులను సరిహద్దు ఒడంబడికతో లోబడినవి.

కాని దానికిబదులు బెల్గావు ప్రభుత్వము సుహృద్భావమును స్నేహమును సంపాదించిరి. ఆ సుహృద్భావమును గడించుట ఎంతయో పెన్నిధిగాంచినట్లనవచ్చును. కష్టములు తొలగుటచే భావి భాగ్యోదయం కుభనూచకముగ నుండుననిరి.

వైమానిక దళములో చేరిన వైమానికులు చులూలా చేరిరి.

అకారణముగ పనిలోనుండి తొలగించుట

నవ్వపరిహారమునకు దావా

లండన్, మార్చి 19:—ఇటీవలి అనునాతడు ఫ్రెంచి బ్యాంకి కాళగనన్న హాంకాంగు కాళుకు మేనేజరుగనుండెను. తనను అకారణముగ తొలగించిరి పరిహారమునకై ఫ్రెంచి న్యాయస్థానమున దావాచేసెను ఇది రాజకీయ ప్రాముఖ్యతను గాంచవచ్చుననుచున్నారు. 1924 లో 100, 000 పౌనుల విలువ గల డొలరులను కొనవలసియు. రెండు రోజులలో ప్రాప్తమగుదర 60 నుండి 75 తగ్గిపోయెను. ఇతడు జేసిన పనిచే ప్రాప్తమగుదర మోసమునవచ్చుటకు ఆరేని లేఖలు జూపుచున్నవి. అందుచే ఇతనిని తొలగించిరి. వార్తాపత్రికలు ప్యాసికులో దీనినంతగ ప్రకటించుటలేదు. ఉన్న పెద్ద పత్రికలో అయిదు బ్యాంకు స్వాధీనములోనున్నవి. కాని పార్లమెంటులో దీనినిగూర్చి చెప్పవచ్చును.

బ్రిటిషునరలకునే కొనునటులజేయుదు

లండన్, మార్చి 20:—ఆసియా అధినివేశములందు సామంతరాజ్యములందు బ్రిటిషునరలనే కొనునటుల జేయవలెనని అమెరికాగారి కామన్సునభిలో బ్యాకబుగారు హెచ్చరించిరి.

ఒకటోరెండో సంగతులందుదప్ప హాంకాంగు మాత్రమే ప్రదేశములందు దిగుమతియగు సరకులమీద పన్నులను వేయుటలేదనియు ఏదెనులో ఓడగుంకములు లేవనియు ఉత్తరభారీయో సర్వాకుదేశపాలనములో మనకు జ్యోక్యముకలుగజేసికొనుట కధికారములేదనియు సిల్వానా కానససభవారు బ్రిటిషు సరకులనే వాడవలెనన్న తీర్మానమును త్రోసివేసినదియు ఆవిషయమును ప్రస్తుతము ఎత్తుకొనదలచుకొన లేదనియు కర్నలు అమెరికాగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

గ్రీకులధ్యక్షుడు - రాజీనామా

ఏథెన్సు, మార్చి 19:—గ్రీకు అధ్యక్షుడు ఒరియోటావ్ ప్రభువు రాజీనామా వ్రాసెను. మే 4 తేదీని క్రొత్త అధ్యక్షుని నెన్నుకొనెదరు.

కోమిషన్ అదనపు నేనలు పెంగ్టాలోచేసెను. వీరిని న్యాయోక్తనునుండి తొలగించుట చాల కష్ట మనుచున్నారు.

ఉత్తరభవ పయనము

పెయరు బ్యాంకు, మార్చి 23:—ప్రస్తుతపరిస్థితులంజేసి బ్రిక్సింగ్ సకాగారి ప్రమాణము విమానము మరమ్మత్తు గావలసియుండుటచే మూడువారములవరకు సాగుదు.

సామ్రాజ్య వైమానికప్రచారము

దక్షిణ, మార్చి 23:—క్రొత్త ఇంకొక నాలుగు విమానములను సామ్రాజ్య వైమానికసంఘమువారు 14 గురు కూర్చొనుటకు బిల్లింగ్ టోని జేర్చిరి. ప్రస్తుతము పనిచేయుచున్న ఇంజనలకుం బెర్నిని మునుపగ బోవునట్లు.

జాతీయమితి నిష్ప్రయోజన మగుట

లోకర్నో ఒడంబడిక జేసికొన్నవారి దౌర్బల్యము

బ్రిటిషుప్రతినిధుల కుట్ర

చాంబర్లెనుగారి ప్రతిభుటనము

దక్షిణ, మార్చి 23:—నేటి జనీవా చర్చను లాయిడ్ బార్లి గారు ప్రారంభించెదరనియు విదేశాంగ కార్యాలయ వ్యయమును ఆలోచించునపుడు దీనిని ప్రారంభించెదరనియు తరువాత మన్మో నాల్దగారు మాట్లాడెదరనియు చాంబర్లెనుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెదరనియు అనుకొనుచున్నారు.

చివరను ప్రధానాధిపత్యుడుగూడ పాల్గొనును. మరితర ప్రముఖులుగూడ ప్రస్తావించెదరు.

లాయిడ్ బార్లి గారి ఆరోపణలు

లండన్, మార్చి 23:—కామన్సునభి అత్యంతరతతో కిటుకిలాడుచున్నది. చాంబర్లెనుగారు అతిగాంభీర్యముగ ప్రవేశించిరి. ప్రభుత్వపక్షమువారు సత్కరించునపుడు ఉచితరీతిని నందనము లర్పించలేకపోలేదు. గాంభీర్యముతో ప్రవేశించెను గదాయని.

మొదట వచ్చినది లాయిడ్ బార్లి రాంకే మన్మో నాల్ద గార్లే. వీరే మొదట జనీవాలో చాంబర్లెనుగారి ప్రవర్తనను ఖండించుటకు ప్రారంభించినది.

జనీవాసంగతులను గూర్చి ప్రస్తావించుచు బ్రిటిషు ప్రతినిధులు దీసికొన్న చర్చను తెలియగోరుచు విదేశాంగ కార్యాలయపు వ్యయమును తగ్గించవలెనని లాయిడ్ బార్లి గారు తీర్మానము ప్రవేశపెట్టి చర్చను ప్రారంభించిరి.

లోకర్నో చేసినటుల చాంబర్లెనుగారు మొదట ఇవటకు నచ్చి చర్చించుటకే తగదు లోకర్నో ఏర్పాటులు జనీవాలో ఎట్లు ప్రయోజనములేకుండెనో. తెలియజేయు సమర్థులుగానందు లకు విచారించిరి. జనీవాసభ భగ్నమగుటకు లోకర్నో ఒడంబడికదారులే ఉత్తర వాదులు. కామన్సునభి వారు దీసికొన్న చర్చ విచారము, ముందు ప్రభుత్వము వారు తీసికొనవలెనని జెప్పినదానిమీదను ప్రపంచకాంతి ఆధార పడియున్నది. జనీవాసభితియనే జాతీయమితిపట్ల యున్న పెద్దమట్టమైన విముఖులైరి. స్వీడనుప్రతినిధి సరియయినవార్తముల ధైర్యముగా అవలంబించి ప్రజాభిప్రాయమును గ్రేటుబ్రిటను యభిప్రాయమును దెలిపెను. అయినప్పటికిని ఆరేనిని పూర్తిగ జర్మను పక్షపాతియనియు మొండిపట్టుగలవాడనియు అనుచున్నారు. జాతీయమితిప్రతిష్ఠను గాపాడుటలో తోడ్పడినది అతడే యనవలెను. జర్మనీలో బాటే ఏకకాలమునందే పోలండు గూడ సమితిలో ప్రవేశించితిరవలెను. ప్రాంసు పోలండు ఉద్దేశించిరి తనకు ముందుగ దెలియు నేమో చాంబర్లెనుగారు జెప్పవలెను.

యుక్తై పెడు స్టేట్సునుగూర్చి ప్రస్తావించుచు బోరా గారి చేరును జెప్పినపుడు ప్రభుత్వపక్షమువారు పరిహాస మొనర్చిరి. అమెరికా గొప్పవారిలోను పలుకుబడివారిలో నొకరగు బోరాగారి నట్లు పరిహాసముజేసిన ప్రయోజన మెట్టియనిరి.

ఒక్కజర్మనీని జేర్చుకొనుటకు ప్రయత్నించక లోకర్నో ఒడంబడిక దారులు కుట్రబున్నిరి. అదిగాను సరేగదా ఇంకొకరిని జాతీయమితిలో ప్రవేశపెట్టెద మని భయపెట్టిరనిరి.

చాంబర్లెనుగారి యువన్యాసము

ఇంత కష్టసమయమున తనకు జనీవాలో దొమినియను ప్రతినిధు లెంతయు సానుభూతితో తోడ్పడి రని చాంబర్లెనుగారు ప్రభుత్వమున కృతజ్ఞతను దెలిపిరి.

తాను ఇటలీనుండి తిరిగివచ్చునపుడు బ్రియండుగారిలో పోలండు విషయమై ఏమియు ప్రస్తావించ లేనేలేదనిరి. ఒక పోలండు విషయమేగాదు గదా ఇతరుల విషయముగూడ ప్రస్తావించలేదనిరి. పోలండుపాక్కును బలపరచమని బ్రియండుగారిని పురికొల్పలేదనిరి. ప్రాత్యసామునైన జాపలేదనిరి.

లాయిడ్ బార్లి గారు

నేనింకను జనీవా నుండి ఇంగ్లండుకు రాకుండగ నె నా చ ర్చ ను ఖండించుచు అమెరికనుప్రతికలలో ప్రాసెరి. జర్మనీ పట్ల ద్రోహముతో ప్రవర్తించితిని నాతో సమానముగ పనిజేయు దేశభక్తుడే యనుట చాల ఆశ్చర్యముగ నున్నది. ఆయిక్క జర్మనులన్నవో అర్థముండెడిది. సమంజసము గనున్నదెడెదవారము. (ప్రభుత్వపక్షము సంతసము) ప్రభుత్వమువారు జనీవాలో ఇట్లుచేయుచునీ నాకు నియమించిరి. జర్మనీ

(ప్రవేశమునకు అడ్డుగలుగునట్టిగాని ఆలస్యమునట్టిగాని విధానమును జాతీయమితి సభా నిర్మాణములో ప్రవేశపెట్టరాదు.

జర్మనీ ప్రవేశము మాత్రమే గాక ముందేమైన మరల మార్పుజేయవలసి వచ్చినపుడు జర్మనీకి నిందు బాధ్యత యుండు నటుల జేయవలెను.

పెద్ద ప్రభుత్వములవారే కాశ్వతసభ్యులుగ నుండవలెనను సిద్ధాంతమును నిలబెట్టవలెను. స్పెయినుకు ప్రత్యేకముగ ఏరాటులను జేయవచ్చును.

ప్రస్తుతము బెజిలుకుగాని పోలండుకుగాని కాశ్వతస్థానము నీయరాదు. కాని సాశ్వమైనంత త్వరలో పోలండుకు కాశ్వతముగాని స్థానము నీయవలెను.

అప్రకారమే నేను ప్రవర్తించితిని. స్వీడనుకు ఎట్టి ఒత్తిడిని గలుగజేసి మనకు అనుకూలముగ ప్రవర్తించునటుల జేయలేదు. ప్రపంచములో చర్చలన్నియు జర్మనీకి అనుకూలము లేకుండ జేసెను. నేటి ఓటు ప్రతిపూలగునన్న, నేడు సభ వారు ప్రతిపూలగుగ నిశ్చయించిన రాజీనామానిచ్చెదను. ప్రస్తుతము జాతీయమితి సభను విస్తరింపజేయ బ్రయత్నించరాదని చాలనుంది పెద్దజాతుల నొప్పించితిని. జర్మనీని సమితిలో జేర్చుకొనుచునీ హెచ్చరించితిని. ఇతరవిషయములతో ప్రధానాంశము నకు చిక్కులు తెచ్చిపెట్టుకుండెడిని.

జాతీయమితిలో అందరును సమానులే. ఒకరుగొప్ప ఒకరు చిన్న లేదు. సభ్యులుగ జేరినవారందరును సమానులేయని వ్యక్తికరించుచున్నానను.

ఇట్లుచేయుచునీ ఏబ్రిటిషుప్రతినిధి యయిన జాతీయమితి అంతయు గలిసి మంజురించెదరు. గ్రేటుబ్రిటను నూమూలంగ అందరికిని సభ్యులు గలుగజేయుటకును, విధానముతో పనిజేయు నటులను గ్రేటుబ్రిటను ప్రవర్తించెను.

కాశ్వతస్థానమును ఆపేషించెదనని బెజిలు జర్మనీకి ముందుగనే తెలియజేసెను. అందుమీదవైన జర్మనీ మేల్కొనవలసి యుండెడిది.

జర్మనీ ఎట్టివరకులనుగోరకనే జాతీయమితిప్రవేశమును గోరవలెనని ప్రాంసు గ్రేటుబ్రిటను నేర్పాటుజేసిరి. ఎవరియందును దురుద్దేశములేదు. ఉన్నదనరాదు. కాని అపొహములున్నవి. ఒకరినొకరు సరిగా గ్రహించలేదు. తానొక్కరే జర్మనీప్రవేశమును గాంచుట ముఖ్యమని జర్మనీ తలంచెనని లోకర్నోలో ఎన్నడును కొంచెముగూడ నూచించలేదు.

పోలండుపాక్కును ప్రకటించుటచే ప్రతిదేశమున జాతీయభావములు బయలుదేరుట కనుకాశముగల్గెను. ఇకముందు జాతీయమితిసభ్యులుగాని సమితిసభలో జేరినవారుగాని తమ అభిప్రాయములను ప్రకటించుట సాధించుటకు ప్రయత్నించవలెను. లేనిచో జాతీయమితి తనపనిని జేయలేదు. అసలు పని అంతయు వాళనమగును.

జనీవాలో చర్చించుటకు ముందే బ్రిటిషు ప్రభుత్వ వైఖరి సరిగాదెలియజేసితిని. స్పెయిను వాక్కులే జర్మనీ ప్రవేశమునకు అడ్డు గల్గుచో స్పెయినుకు ప్రతిపూలముగ ఓటుజేసెదనని స్పెయిను రాయబారితో జెప్పితిని.

జనీవాలో ఎంతకష్టము గల్గినను లోకర్నో భావములు నులించలేదు. ఒడంబడికను సంతకముజేసిన ఏడుజాతులను పురికొల్పినది లోకర్నో భావమే. పూర్వ మెన్నడును ఇంత ఎక్కువగ గ్రేటుబ్రిటనుకు పలుకుబడిలేదు. (ప్రభుత్వసభ్యుల ఆనందము, కార్యక సభ్యుల ఆక్షేపణ) నేను ఇంతవరకు విదేశాంగ రాజకీయములను గూర్చి మాట్లాడినవా రెవరును మనవిధానమును శంకింపలేదు. మనసుహృద్భావమును అనుమానించలేదు. (ప్రభుత్వ సభ్యుల, ప్రజల సంతోషధ్వానములు)

రాంకే మగ్నాల్లుగారి ఆక్షేపణ

చాంబర్లెనుగారి వైఖరిచే ఇన్నాశ్వనుండి పెక్కు సంతోషములనుండి. రాణించుచున్న బ్రిటిషు రాబ్యాంగ విన్నాణము రాజనీతి బూడిదపాలైనది. జాతీయమితికి విరోధమును రాజనీతిలో బ్రెటను దిగబడెను.

జాతీయమితి తుదకు గంగ్రెస్సోలములో దిగ త్రొక్కిరి. విచారకరముగ పరిస్థితులందు విడిచిపెట్టిరి. విరోధములందును యూరపులోను ఎన్నడును యుద్ధము ఆదిగ ఇంత అపవమృతము నిరసన భావము ప్రబలలేదని మన్మో నాల్ద గారు రిరి.

హ్యూసెనీలు ప్రభువుగారు

జనీవాసంగతులు ప్రపంచకాంతికి భంగకరము గావు. చాంబర్లెనుగారు తగినంతధైర్యముతో అందరికిని తగిన సమాధానమునే ఇచ్చిరనిరి.

జే. హెచ్. థామసుగారు

గ్రేటుబ్రిటను ఊరకముందే ఒకసంకల్పముతో బయలుదేరవని ప్రతిపక్షాలు అనునానించుచున్నారు.

జాతీయమిత్ర ప్రభుత్వము గొప్పదెబ్బతిలినది ప్రభుత్వము లోబాటు ఒప్పందముననుగు.

జాతీయమిత్ర నిరర్థకమైన తాము అంతర్జాతీయ శాంతి సాధనము నింకొకదాని నేర్పాటుచేసెదవనిరి.

చాంబల్లేనుగారి కున్నది ఒకటేయనకాళము. దానిని పో గొట్టుకొనిరి. కామస్వస్థభవా రింకొక అవకాశము నీయ ప్రయ త్నించిరి. దానిని చాంబల్లేనుగా రందుకొనలేదు. మాడవ పర్యాయము అవకాశమునీయ కామస్వస్థభవారు నిరాకరించి రని థానుస్ గా చెలియజేసిరి.

ప్రధానామాత్యుని ప్రత్యుత్తరము

క్రొత్తగ నియమించబడిన సంఘమువారు (కమిషను) ఎట్టి చిక్కులు లేకుండజేయగల్గును. ముందుజాతీయమిత్ర సభలో సభ్యుల సంఖ్యనుగూర్చి ఆలోచించును. ఈసభలో జర్మనీకి సమానాధి కారమును, ఓటుచేయుటలోను మాట్లాడుటలోను సమానాధి కారము నిచ్చిరి. చాంబల్లేనుగా రిట్టిచిక్కులలో తమహక్కును చక్కగ నిర్వహించిరి. ఆతనియందు నమ్మకమున్నది. ఇంతకాల మునుండి చాంబల్లేనుగారు జేయుచున్నకృషి కొద్దికాలలో ఫలించును. (గొప్ప ప్రభుత్వపక్ష సంతకము)

లాయిడ్ జార్జి గారి తీర్మానము ఓడిపోవుట

825 ప్రతిపక్షముగను 183 గురే అనుకూలముగ కుండుటచే లాయిడ్ జార్జి గారి తీర్మానము వీరిపోయెను.

బ్రిటిషు పత్రికా వ్యాఖ్య

లండన్, మార్చి 24:—జెయిల్ తెలిగ్రాఫు పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—ఇకమీదట చాంబల్లేనుగారిని ప్రభుత్వమునుపక్షపాతముతో నిందించుటకువీలులేదు జనీవాలోగల్గిన చిక్కులకు అసలు జాతీయమిత్ర నిర్వాణములోనున్న లోపములే కారణములుగావు అంతర్జాతీయ పరిస్థితులుగూడ కారణములుగ నున్నయని.

ప్రస్తుతము యూరపు శాంతికున్న ఒక్క ప్రమాదము జాతీయమిత్రే. జాతీయమిత్ర తేనున్న నే యూరపులో తగవులు విడిపోయెడివివేతమంతటవి. ఈ అమృతమును సమితిని యూరపు లో ఒక అపెరికను జాతిప్రవేశపెట్టెను.

దానిని ఇంకొకరితరును స్థానించి ఏమియు పనిచేయలే కుండ జేసిరిని మార్చింగు పొన్న పత్రిక వాకొనుచున్నది.

ఇండియను కరెన్సీ కమిషను విచారణ

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 24:—ప్రాఫెసర్ ఎడ్విన్ క్యానను గారు ఇండియను కరెన్సీ కమిషను ఎదుట సాక్ష్యము నిచ్చిరి వీరు లండను పాతకాలలో ఆర్థిక వేత్తలు.

భారత ప్రభుత్వ రైల్వే లాభము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 23:—కామస్వస్థభవో వింటర్జ్ ప్ర భువు బాడ్ స్ట్రెసుగారికిట్లు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి. 1925-1926 లో ఇండియా ప్రభుత్వ రైల్వేలన నికరపులాభము 6500 000 పౌండులగు మందిపు చేయబడెను జేసిరలుచెప్పన్యూక్రింద 4000000 స్ట్రానులు ఇచ్చారు.

నల్లనుంచు ఒడంబడిక

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 24:—జనీవాలో సంకేతముజేసిన నల్లనుంచు ఒడంబడికను ధృవపరచి దానిని ఫిబ్రవరి 17 తేదీని జాతి సమితివారి కిచ్చిరి పని కామస్వస్థభవో చాంబల్లేనుగారు క్యాం డను ప్రభుత్వము ప్రత్యుత్తరమునిచ్చుచు ఇంతవరకు విదేశాంగ ప్రభుత్వమువారెవరును ధృవపరచలేదనిరి. పదిప్రభుత్వములు ధృవపరచినగాని ఈఒడంబడిక అమలుజరుగదనిరి. జాతీయమి త్రి ఇద్దరు అయినను ధృవపరచినట్లు తెలియజేసినగాని ఒడంబడి కను అమలుజరుపరనిరి.

రంగులుగల పక్షికలను తయారు జేయుపద్ధిశ్రమకు ఇం డియాప్రభుత్వమువారుజేయు ప్రయత్నములకు ప్రతికూలముగ నగ్గుడుచే రంగులుగల పక్షులదిగుమతినిగూర్చి జేయుచున్న సమ రోచట్టము కూడదని ఆక్షేపించుచున్నారని కొందరు వర్తకులు.

బొగ్గుపరిశ్రమ-నివేదికవిచారణ

ఉధయపక్షముల సమావేశము

రగ్జీ, మార్చి 22:—ఈవారమున బొగ్గునివేదికనుగూర్చి చాల ముఖ్యమగు చర్చ జరుగుచున్నది. ఆసభలు పూర్తి అయినవెంటనే గనుల యజమానుల ప్రతినిధు లు గనుల దగ్గరకుబోయి ఎంతవరకు యభివృద్ధిగాంచినది చెలిపె దరు.

ప్రభుత్వమువారు నివేదికములోనున్న సిఫార్సుల నంగీకరించునది తేనిది ప్రధానామాత్యుడు చెలియజేయును. ప్రధానామాత్యుడు గనుల యజమానులతోడ ను, గనుల పనివాండ్లతోను చర్చించును. ప్రభుత్వమువారే నివే దిక నొప్పకొనిరేని ఉధయపక్షముల చైఖిరిని గనుకొనెదరు. ఒకవేళ అందరును నివేదికమును అంగీకరించినను బ్యాఖ్యానము లను ఎట్లు పరిశీలనను పరిపుష్టులను చర్చించెదరు:వేతనములను గూర్చిగూడ రాయబారములను మాన్గము నేర్పరుమట మంచిన నుచున్నారు.

తేపటిసభనుబట్టి గనుల పనివాండ్లసంఘము తాలూకు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు గనుల యజమానుల సంఘము తో ఆలోచించెదరు.

బాల్కను ఒడంబడిక

జాగోస్లావుల ప్రయత్నములు

లండన్, మార్చి 23:—జాగోస్లావియా విదేశాంగ మంత్రి ఇటీవల యూరపులో చాల రాజధానులను జూచుచున్నారు. నిన్నపార్లమెంటు నగరమును వీడెను ఆచూకముగ మాట్లాడిరట. ఇదివరలో రోములోను జనీవాలోను ఇటలీవారితో రాయబా రములను పన్నిరి. ప్రస్తుతమునున్న ఇటలీ జాగోస్లావియా మై త్రిఒడంబడికకు అదనముగ ఇద్దరును జేసికొనవలెనని ఇటలీ చెలి యజేసెను. కాని ఫ్రాంసుకుగూడ ఇందులో జెర్మనీలెనని జాగో స్లావియా విదేశాంగ మంత్రిగిరెను. ఇకమంచిప్పడైన బెల్గ్రే డు, రోము ఒడంబడిక జేసికొన్న జాగోస్లావియాతో ఎట్టిమైత్రి యున్నదో జాగోస్లావియాలో గూడ అట్టిమైత్రియే యుండవలెననియు పరస్పర సహాయము జేసికొనవలెననుచున్నారు. గ్రీ సుతోగూడ ఒడంబడికను జేసికొనుటకు ప్రయత్నించు చున్న టుల చెలివది. త్వరలోనే రెండు దేశములకు ఒడంబడిక కుదు రునట. బల్కను రాజ్యములకుగూడ త్వరలో ఒడంబడికకు దురుననుచున్నారు.

స్వతంత్ర సిరియా రాజ్యము

ఫ్రెంచి అధ్యక్షుడు

పార్లమెంటు, మార్చి 20:—అల్లగజెట్టా ప్రతినిధి సభవారు పార్లమెంటు క్రింద సమావేశమై సిరియాస్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించిరి. రాజ్యాంగనిర్వాణమును గావించిరి. ఫ్రెంచిపెసిడెంటును నే సిరియా మోక్షముగాంచు ననిరి. ప్రస్తుతము అల్లగజెట్టాలో ఫ్రెంచిప్రతినిధిగనున్న దూ రేగానిరి అగ్గకునిగ-డిజివిసెలుగారి అంగీకారముతో నియ మించవలెననిగ బెయ్యూటువార్తలు చెబుచున్నవి.

అమల్ మే టెడు ఇంజనీరింగు యూనియనువారు నూతన పారిశ్రామిక ఒడంబడికలో జేరదలచిరి. రైల్వే శేషనలు యూ నియనువారు నిరాకరించిరి.

కుర్దిస్తానులో తెగలవారు తిరుగబడుట

కాన్స్టాంటినుపోలిస్, మార్చి 23:—కుర్దిస్తానులో విడి యతు జిల్లాలో తెగలవారు తిరుగబాటవచ్చిరి. కాని వీరిని నేనలు ముట్టడించి ఒకమూలకు తరిమెను. విప్లవకారులకు నాయ కుడు హువుడికి తెగలకు పెద్ద. ఇతనిచేరు హువో దయ్యములను ఆరాధించుభాకుగూడఇతడే పెద్ద. నిరుడుడయరుచేవీరునువచ్చిరి. ప్రభుత్వము నంగీకరించెను.

చీనా పరిస్థితులు

టోన్స్, మార్చి 22:—కోమిషన్ చిను నేనలు అన్ని ముఖముల పారిపోవుచున్నది. వీరికి మందుగండు తేకపోవుట యే కారణము. టోన్స్ చును పూర్తిగా ఖాళీచేసిరి. విత్ గాకొనిగు నేనలు ఇప్పుడు దాని నాక్రమించుచున్నవి. మొదట వీరు విదేశీ యులున్నచోట తలదాచుకొనిరి. కోమిషన్ చి నాయకులందరు నుపికింగుచేరిరి. ఒక పింగూనింగు టింగుననులో ఆగను. పో రాటమింగును ఆగరుగులెదరు.

మ్యునిసిపలు పాతకాలలో

నూలు వడుకుట

దేశమునందలి మ్యునిసిపాలిటీలును జిల్లాబోర్డులును ఏర్పర చిన పాతకాలలో నూలువడుకుట ఎంతవరకు సాగుచున్నదో వివరములను తెలుప గోరుదు భారత తంతుకారక సంఘ సంయు క్త కార్యదర్శి వ్రాయగా మూడు చోట్లనుండి నూత్రమే జవా బులు వచ్చినవి.

అహమదాబాదు మ్యునిసి పాలిటీ వారు బాలికా సాకశాలలలో ఉపాధ్యాయులకు నేర్పుటకు నిరుడు యిద్దరు ప్రతినిధులను నియమించిరి. ఉపాధ్యాయులు ఆరు నెలలు నేర్పు కొనిరి. ఇక పాతకాలలో తంతుకరణము నిర్వహణగా నేర్పు బడును” అని నూలుబోర్డు అగ్గకుడు వ్రాసెను.

“మహబూబ్ జిల్లాబోర్డువారు 1925 లో 9 ప్రాథమిక పాతకాలలో తంతుకరణమును ఏర్పరచిరి. వేరువేరు పాతకాల వారు 8 గురు ఉపాధ్యాయులు ప్రత్యేకముగా నేర్పుకొనిరి. ప్ర తిపాతకాలకును చెరి 5 రాట్టలు యియ్యబడెను. 10-15 ఏ డ్డువద్ద ఈమగుల 189 మందిబాలురు నేర్పుకొనుచున్నారు. ఇది వరకుపని బాగుగాజరుగలేదగాని ఇప్పుడు శ్రద్ధగాపరిశీలనచేయు చున్నందున యిట్లుపైని పని బాగుగా జరుగగలదు. దీనికి 1000 రూపాయలు మంజూరుచేయబడెను. 31-1-1926 వ తేదీ వరకు ఆమొత్తములో 274 రూపాయలు వ్యయమయ్యెను” అని జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షుడు వ్రాసెను

“బర్హీ జిల్లాబోర్డువారి పాతకాలలో 15 మంది బాలురు సరిగా నూలువడుకు చున్నారు. 15 రాట్టలును పని చేయుచున్నవి. రోజుకు దామాదామను 1 చట్రకు అనగా 5 తులముల నూలు తయారగుచున్నది. ఆమూలతో దారీలు నేయించుచున్నాము. రెండుదారీలు తయారైనవి. వానిని పాతకాలలోనే ఉపయోగించు చున్నారు. ఉపాధ్యాయుని జీతము నెలకు 20 రూపాయలు. ఇంతవరకు రాట్టలులు మున్నగువాని నిమిత్తము రు 81-2-0 వ్యయమైనవి” అని యీ జిల్లాబోర్డు అగ్గకుడు వ్రాసెను.

తక్కిన లోకలుబోర్డులవారు గూడ ఈమ్యునిసిపలు రిపోర్టు లను త్వరలో పంపెదరని నమ్మెదను. పాతకాలలో రాట్ట ములకంటే తక్కిలే చాల ఉపయోక్తములని నేనిదివరకే వ్రాసి యున్నాను. ఉపాధ్యాయుడు ఏకకాలమున 100 మంది బాలు రను గూడ తక్కిలేనచో పరిశీరింపగలదు గాని రాట్టములైనచో నటుల వీలులేదు.

(మో. క. గాంధీ-నింగుయిండియా 18-8-26)

మరాఠో సంధిపరతులు

పార్లమెంటు, మార్చి 20:—రిపుబ్లికో సంధిజేసికొను అవ కాళములనుగోల్కొకాలవనియు ప్రస్తుతము అవిషయమై ఏమి జరుగతున్నది ప్రత్యేకముగ జెప్ప వీలులేదనియు వెయిన్లీవుగా రనిరి.

ఈలోపుగ ఫ్రాంకో స్పెయిను నేనానుకు వసంతయుతు సంరంభమునకు తయారగుచున్నారు. వీరితో ‘అల్బులుకరీం గారిపని పూర్తిఅగుననుచున్నారు.

పార్లమెంటు, మార్చి 21:—పార్లమెంటు మ్యూడిమెలో ఏమియు చెలియకున్నను అల్బులుకరీం గారి ప్రతినిధులు ఫ్రెంచి స్పెయిను ప్రతినిధులతో చాలపాగ్గు కలిసి కొనిరనియు ఫ్రెంచి స్పెయిను వరుతులు అల్బులుకరీంగారికి చెలిసెననియు, ఈలోపుగ అల్బులుకరీంగారు వసంతయుతువు ఆసల యుద్ధముజే ఈజాల దని స్పెయినువారు ననుచున్నారనియు తెలియుచున్నది.

చీనాకల్లోలము

హ్యంగుచే, మార్చి 23:—హ్యంగుటంగు పైనికగనర్పరు పెంగ్యూనింగును జంపినవారికి 1000000 డాలరుల నిచ్చెదనని ప్రకటించుచున్నాడు.

పడమటి ఆఫ్రికా నూతనశకము

లండన్, మార్చి 21:—గ్రేటుబ్రిటనుకు దేశీయజాతులకును పడమటి ఆఫ్రికా నూతనశకము ప్రారంభమగుచున్నదని ఆరంబ్బి గోరుగారు చెబుచున్నారు. వైటిరియాలో యూరపియను స్థాంలేషనలు అనవరములేదట. దేశీయులే అవసరముల పను లన్నిటినీ చేసికొనగలరనిరి. దేశీయులే అన్నివిధముల భిషి వృద్ధిలోనికి దెచ్చెదరు.

మద్రాసు వార్తలు

వెల్లింగ్టన్ ఉచిత పత్రికల యము:—మొరే రియలు హాల్ ప్రక్కను క్రొత్తగట్టిన వెల్లింగ్టన్ ఉచిత పత్రికల యమును గ్రంథాలయమునను అభిలభ్యత సాధనము మహాసభ యాజమాన్యమున కై. ఆ. వై. కొంటుగోపెను ప్రభువు ప్రారంభోత్సవమును 23 తేదీ శుక్రవారము ఉదయం 8 గంటలకు జరిపెను.

మతోపన్యాసము:—“జాగ్రత్తను వేదాంత విచారణ సభయందు రేపటిదినము శుక్రవారం మొదలు ప్రతిదినము న్ను సాయంత్రం 6.30 గంటలకు “ఈశ్వర ధర్మము”ను గురించి వైఖారముచేత బ్రహ్మశ్రీ మాయూర్ గణేశాస్త్రిని వారిచే ఉపన్యాసము చేయబడును.

“వేదవానికి వెన్నిధి”

పోలీసువారు పసిటటుట

దాక్షిణాత్య టెన్టరు నిన్నటిసాయంత్రం ఆనుమానమీద సెంట్రల్ ప్లేషుమెంట్ అరెస్టు చేయబడిరి. వారిద్దరినీ చాలాదన ముండుటకుబట్టి, వారిచహారాను అనుమానించి పోలీసువారు వారిరువురను తిరుపతి జైల్లుకు బంధించి పోలీసువారి వారివద్ద అంతర్దానమును అడగి పట్టుబడినవారు సంస్కృతికర మగు సమాధాన విషయాలకపోయిరి. విచారణ జరుగుచున్నది.

మద్రాసు సిటీ ఎన్నిక దారుల పట్టి

పునర్నిర్మాణ ప్రయత్నములు

1926 ఏప్రిల్ 1 తరువాత త్వరలోనే మద్రాసు సిటీ యొన్నికదారుల పట్టి మరల తయారుచేయబడు నని మద్రాసు కలెక్టరుగారు యావారము గెజెటులో ప్రకటించుచున్నారు. మద్రాసు జిల్లా ఇంజనీరును ప్రదేశమునందు మద్రాసు కలెక్టరు అసంఖ్యీక రాష్ట్రీయ కానసభకు అన్ని కౌన్సిల్స్ యొన్నికదారుల యొన్నికదారుల రిజిస్టరు చేయును. ఎవరైన త మ పేర్లు రిజిస్టరు గా వ తె న న్ను మద్రాసు జిల్లాలో వోటింగు అధికారమున్నయెడల యితర జిల్లాలోనున్న తెలుపునవచ్చును. ఎన్నికదారుల హక్కులు 1928 ఆగస్టు 14 ఫోర్డు సెంటు జిల్లా గెజెటులో ప్రకటింపబడినవి. ఏ దైన పన్ను చెల్లించువారు ఆకారణముచే యొన్నిక దారులగ రిజిస్టరుగా గోరునెడల డెలువవలెను. స్త్రీయగుచేత యొన్నిక హక్కు లేకుండ పోవునని తలం పరాదు.

దినదినాభివృద్ధి!

మోటారు ప్రమాదములు!!

మోటారు ప్రమాదముల సంఖ్య రోజురోజుకు వృద్ధి యగుచున్నది. నిన్నటిదినము తిరుపతికి చేరియుండు ఒకముసలి వానికి భయముగాయములతోగిరి చనిపోయెను. రటానుబహు రున్న ఒక ముసలి స్త్రీకి అపాయకరమగు గాయములు తగిలి గతింజెను. కమిషనరుగారు పట్టాములో ప్రజలు విధిప్రకారము కట్టడములైన నడుచుట కేర్పాటులు గావించిన యనంతరమే ఈ ప్రమాదములు జరుగటం! ఆయాశిషుల పోలీసు అధికారులు శపథము గావించుచున్నారు.

దారిజూపేవానికి దెబ్బతగులుట

బండిని మీదుగదోలినవాడే హాస్పిటలుకు గొంపోవుట

గడచినరాత్రి పట్టణమందు దారిని నడపుచుండిన పోలీసువానిపైగ మోటారుబండి పోవుటచే బలముగాయములు దగిలి హాస్పిటలుకు గొంపోబడినది. మోటారుద్రోగమువల్ల ఒక కిలావిగ్రహమున వద్ద పోలీసుజవాను నిలిచి మార్గమునుజూపు యండగ పైకాధికారియొకడు మోటారు వేగముననడపుచు పోవుచున్నప్పుడు మూలదిగురులలో పోలీసువానిపై బండిని ద్రోసెను. కాని వెంటనే కనుగొని ఓపికతోబండినాపి, దెబ్బలు దినిన పోలీసువానిని తనబండిలోనే ఎక్కించుకొని హాస్పిటలుకు గొంపోయెను. పోలీసుజవానుకు తలమీద మంచిగాయములు తగిలినవి. సెక్యూరిటీ బొందుచున్నాడు.

రాకపోకలు

నర్జను జనరలుగారికి వీడుకోలు

మేజరు జనరలు టి. హెచ్. సి. మున్నగారను వారిభార్యయును నేడు మధ్యాహ్నము లెంగళూరు పయనమైవెళ్లిరి. అచటినుంచి ఢిల్లీమీదుగ బొంబాయి వెళ్లుతారు. ఏప్రిల్ మొదటి వారములోనే సిమెంట్ గారు, సర్. మాట్ చతుగారిని విడుదల గావించి ఇండియన్ మెజిస్ట్రేటుసర్వీసు డైరెక్టరు జనరలు ఉద్యోగమున స్వీకరింతురు సిమెంట్ దంపతులను వీడ్కోలుపు సందర్భములో ప్రేమనువద్ద భారతీయులు యూరోపియనులు చాల నంది ప్రముఖులు జేరిరి.

చీఫ్ ఫార్మస్టు ఇంజనీరురు సి. యస్. మర్రినగారు నేటిఉదయము కలకత్తానుంచి చెన్నపట్టణంవచ్చిరి.

గతరాత్రి

ఇంజీయర్ బాంబు కార్యదర్శి లాంబుగారు బొంబాయికి సర్ హెరాల్డు కొలంబోకును పయనమైరి.

నేటిరాత్రి

అస్సాము లేబరు బోర్డు అధ్యక్షులు టి. ఆస్తిమగారు కలకత్తానుంచి చెన్నపట్టణంవచ్చిరి. ఆస్తిమగారు కలకత్తానుంచి చెన్నపట్టణంవచ్చిరి.

భారతదేశమునకును, సింహళమునకును సంబంధించిన కార్మికపరిశీలకులగున్న విచారించుటకు ఢిల్లీ కలిగిన సింహళ కార్మిక శాఖాధికారి టి. రితుగారును వారి సతీమణియు, నేటి ఉదయము చెన్నపట్టణం కరుడెంచిరి. భారత ప్రభుత్వ పక్షమున సింహళములో ఏ జంటు గ నున్న యస్. రంగనాథగారు గూడవచ్చిరి. ఢిల్లీలో జరిగిన ప్రసంగముల ఫలితములనలన భారతీయ కార్మికులను అనుకూల ముగ పరిశీలకులు పరిష్కరింపబడెనని తెలియచున్నది. రంగనాథగారు నేటిరాత్రియున్న, రితు దంపతులు రేపురాత్రి సింహళమునకు పయనమయ్యెదరు (ఆ. ప్రె.)

తూర్పుగోదావరిమండల చతుర ఆదిమాంధ్ర మహాజనసభ

ఈసభ 27, 28 మార్చి 1928 నెలల 28 తేదీల శని, ఆదివారములందు అమలాపురం తాలూకా చెయ్యేరు అగ్రహారము న ప్రత్యేకముగా నిర్వహించిన పండియందు రాజమండ్రివా ప్రభులగు మల్ల రా. శ్రీ. కుమారు వీరాస్వామిగారి అధిపత్యమున జరుపబడును. మల్ల రా. శ్రీ. జిల్లా లేబరు ఆఫీసరువారు, తదితర మహానీయులును తత్సభకు దయచేయుదురు.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు:— పండు లక్ష్మణస్వామి. కార్యదర్శి:— కెట్టివత్తుల వెంకటరెడ్డి, (2) మట్టాస్వామి, (3) గోడి వెంకన్న.

అద్భుత సామృద్ధిక జ్యోతిష ఫలములు

మీ జన్మనక్షత్రము, లే నామనక్షత్రముతో మీ ఆర వేదియందలి రేఖలు బాగుగ కనుపడునట్లు ఒక తెల్లని కాగిత ముమీదవేసేపంపినచో, సరియైన ఫలములు తెలుపబడును. వివాహము, సంతానము, కలితా ఫలితములు, కోర్టు వ్యవహారములు మొదలగునవి బహు అద్భుతముగ తెలుపబడును. సంవత్సర మాసఫలములకు రు 1-0-0 & ర్థంవత్సర మాసఫలములకు 0-8-0 పోస్టుచార్జికి 0-1-0 టైప్ చే పంపవలెను. వి. పి. గా పంప బడవు.

యస్. ఆర్. హరి, 279. లింగిచెట్టి వీధి జాగ్రత్తను మద్రాసు.

నోటీసు అనంతపురం జిల్లా కోర్టు O. P. 2/26

పి. రత్నమ్మతో చనిపోయిన పి. లక్ష్మయ్య ఆస్తికలయము పి. లక్ష్మయ్య అనునతను 18-8-25 తేదీను గంతకల్లు గ్రామములో చనిపోయినాడనిన్ని అతని ఆస్తికి (లెటరు ఆఫ్ అప్రెయిజ్మెంట్) యివ్వవలసినదిగా అతని భార్య అజీజ్ యిచ్చి యున్నది. సదరి అజీజ్ 5-4-26 తేదీన అనంతపురం జిల్లా కోర్టులో నోటీసు వాయిదాపెయ్యబడినది ఆ తేదీన ఆక్షేపణ చేయువారలు కోర్టులో అజీజ్ యిచ్చుకొనవచ్చును. టి. చితంబరయ్య బి. ఏ. 1st గ్రేడ్ ప్లీడరు, అర్జీ దారువకీలు, అనంతపురం. 25-3-26.

రీడింగు ప్రభువు అంత్య సందేశము

భారత శాసనసభయందు దుత్సవము

డెల్లీ, మార్చి 25:— 11 గంటలకు పది నిమిషములు న్నడగా శీరంగి ప్రేల్మబడినది. రాజప్రతినిధి తమ మందిరము నుండి రాజ తీర్థి బయలుదేరుచున్నందుల కది గుర్తుకొని రి. సభ్యులందరను అదివరకును అప్పటివల్ల మాట్లాడుచున్నవారు రాజప్రతినిధి రాకకై నిరీక్షించుచు తమ తమ స్థానములందు కూర్చునిరి. సభయంతయు నిండకముందే వేక్షక స్థానములు క్రిక్కిరిసి యుండెను. ఐదు సంవత్సరములు శ్రమ యనక పనిచేసి నాడోపోవుచున్న రీడింగు ప్రభువు పోతూ పోతూ యేమి జెప్పవో యని విచారించుచుండి వచ్చిరి. స్త్రీల ప్రేక్షక స్థానము పూర్తిగ నుండెను. అవట గూర్చున్న స్త్రీలు వేర్వేరు రంగుల దుస్తులను ధరించి రమణీయము జేసిరి. (నెత్తు కులలో ముఖ్యులు సర్. సాడిలాల్, సర్. మహమ్మదు సాఫీ, విజయరాఘవాచార్యులు గారూ గలరు.

సభయందు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు దప్ప మిగిలిన వారందరనువచ్చిరి. రాజప్రతినిధి మాట్లాడునపుడు అందరను సావధానులై వినిరి. (ఆ. ప్రె.)

రాజప్రతినిధి యంతట రెండు సభలనుజేర్చి యిటుల విడ్కోలు ప్రసంగము గావించెను:—

ఇదియే నాకడపటి ప్రసంగము. మిమ్ములను విడిచి పోవుటకు విచారమునున్నది. ఈ సేవను పూర్తియైనది. కొద్దిగజాలలో యీచారిశ్రకపట్టణము సెలవు పుచ్చుకొందును. ఇప్పటికై దేండ్లనుండియు నేను బాధ్యతతో నిర్వహించిన స్థానము నకు సెలవు. భారతదేశమునందు రాజప్రతినిధి యుండుట కొద్ది కాలపుమచ్చటయే. ఈవిధు సంవత్సరములలో జేసినపనియొక్క ప్రాముఖ్యమును గమనింపటకు కాలక్రమే విషయము లన్నియు దారిలోబడి అన్నిటిని సరిగా పరిశీలించిన గాని విలు గాదు. ఈకాలమున బాధ్యతాయుత స్వరీపాలనము నకు బునాదులు వేయబడెనని చరిత్రకారుడు వ్రాయగలడు. అభివృద్ధి చాల నెక్కువగ జరిగెనని కొందరు గిరిసి ఆ గూఢపడ వచ్చును. కారణము బాగా పునాదివేయినదే పైన సాధారణములు నిర్మింపనియ్యలేదనియే వారికి కొపము. సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టిన యిన్ని సంవత్సరములనుండియు మనము కలసి మెలసి యుంటిమి. ఇప్పుడు క్రొత్త శాసనసభలు వచ్చిన రాజప్రతినిధి వానితో నొకటియే యెన్నియో అడ్డములకు లోన గురుండ వలసివచ్చెను. మొదటి రోజులలో తరుచుగా టైటిగర్ల నములు గూడ పెబడుచుండెడివి. మన మన్ని వేళలందును సురక్షప్రతి పత్తితో నుండలేదు. ఒక్కొక్కప్పుడు తీవ్ర విభేదములుగల్గుచుండెను. ఒక్కొక్కసారి రాజప్రతినిధికి గల ప్రత్యేకాధికారముల చలాయించవలసినప్పుడుండెను. కొందరి దర్శన సంతతి ప్రముఖులించినను నేను వానిని నావిధ్యుక్తమని తలంచెను అట్లు జేసినది మీరు నమ్మవలయును. నాకును నా ప్రభుత్వమునకు గాని అభిప్రాయభేదము అనుసరించువార్లమున ప్రభుత్వభివృద్ధికాలమునందునువచ్చెను. ప్రయోజనమునందేమియును భేదము లేదు. భారత దేశాభివృద్ధికిని తేమునునకును మనము ప్రయత్నములజేసితిమి. నాఉద్యోగపరిమితి పూర్తయిచున్నది. కావున మన అభిప్రాయభేదములనుగూర్చి గాక యెక్కువగనన్న అనుకూలవిషయములగుర్చి చెప్పెదను. (తంతిపూర్తిగావాలేను.

ఇరువురు మార్వీలభేదము

ఇరువురు అనుచరులు కొట్టుకొనుట

కుంభకోణము మార్చి, 24:— తంజావూరు జిల్లాలో “దెప్పుడురేయి” గ్రామముందు పెద్దపోరాటము జరిగినది. ఇరువురు మార్వీలకు వారి ప్రార్థనాక్రమ భేదమువలన క్రొత్తము పెరిగెను. ఇరువురును ప్రార్థనవిధాన నిశ్చయమునకు వివాదపడుచుండ ఇరువురు అనుచరులును కొట్టుకొనిరి. ఒక డజనుమందికి గాయములు తగిలెను. పోలీసువారు కాంతి నెలకొల్పిరి. విచారణ జరుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

పుదుక్కోట శాసనసభ

బడ్డెలు సమావేశము

పుదుక్కోట, మార్చి 25:— నేడు 11-30 గంటలకు పుదుక్కోట శాసనసభ నాలుగవసారి సమావేశమయ్యెను. డివాను పి. కే. కున్న మినసుగారు అధ్యక్షతనహించిరి. క్రొత్తసభ్యులు ప్రమాణముల గైకొనిరి. ప్రశ్నలకు తుర్రము లీయబడెను. కార్యతర్ఫి సభవా రామోదించిన నిబంధనలకు రీజెంటు సాహెబ్ గారు అంగీకరించిరి తెలియబరిచెను. ఆర్థికసభ్యుడు బడ్డెటును ప్రచురపరచెను. సభ జరుగవచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

శాసనసభా అభ్యర్థి ఎన్నికలు

విశాఖపట్టణ జిల్లా నిశ్చయము చేయుట

విశాఖ పట్టణము మార్చి 25:—శ్రీయుత ప్రకాశంపంతులు గారి కోరికపైనే ఈజిల్లాకాంగ్రెసు సంఘము 28వ తేదీన సమావేశమై ఈదిగువ నిశ్చయమునకు వచ్చెను. జిల్లాస్థానములకు వెంకటపతిరాజు నరసింహారాజుగార్లను విజయ నగరతాలూకా బోర్డు అభ్యర్థుడును కాంగ్రెసు కమిటీ అభ్యర్థుడును అయిన పి. యల్. నరసింహంగారిని జమిందారి స్థానమునకును వి. వి. సుందరరావుగారిని అర్బన్ స్థానమునకును నరసింహారాజుగారు ప్రతిపాదించగా సభవారందరూ ఏకగ్రీవముగ నొప్పుకొనిరి. సుందరరావు గారు ఇంకను స్థిరపరచు కొనలేదు. బుర్రా సత్య నారాయణగారి నామినేషనుకు చాలమంది ఎదురు చూచుచున్నారు.

(ఒక విలేఖరుడు)

మ్యునిసిపాలిటీలు

ప్రభుత్వోద్యోగులు

ప్రభుత్వప్రకటనము

1920 మద్రాసు జిల్లా మ్యునిసిపాలిటీల చట్టము 77 సెక్షను ప్రకారము యేమ్యునిసిపలు కాన్సిలుగారి దరఖాస్తుజేసిన మీదట ఆచట్టము ధర్మముల ప్రకారము పరిశేయముకు ప్రభుత్వోద్యోగిని రాష్ట్రీయప్రభుత్వము బంపవచ్చును. గవర్నమెంటు మెకిలు ఆఫీసర్లను యీ అధికారమును సర్వము జేరలు వినియోగింపవలెనని ప్రభుత్వమువారు దలంచి ఆ విషయము చట్టము నిబంధనను సవరణజేయుచు నీవారము గెజెటులో ప్రకటింపబడినది.

మల్లికుగారిగౌరవార్థము విందు

మల్లికుగారి ప్రత్యుత్తరము

కలకత్తా, మార్చి 25:—నిన్న రాత్రి మైసూరు ఫామిలి సంఘమువారు శ్రీయస్ యన్ మల్లికుగారికి ఈమధ్య ఇండియా కాన్సిలు సభ్యత్వము వచ్చినందులకు అభినందింపుచు విందు చేసిరి. ఈసందర్భమునమాటాడుచు నేను మహమ్మదీయపక్షవాదినని యందరు యనుకొందరు. ఏలనన హిందువులు మహమ్మదీయులలో నాగరికులతో కలసివయెడల ఇరుసంఘములవారును దేశభాగ్యమునకుతోడ్పడగలరని నమ్మువాడను. ఇండియా కాన్సిలు పనిహార్మి మాటాడుచు నేను సామాన్యజను. నాకు రాజనీతి అంతగా తెలియదు. ఇండియా మంత్రికి రాజనీతిజ్ఞుడు మరియు చాల ఆశాభంగము వొందును.

పశ్చిమగోదావరి జిల్లా

జాతీయోపసంఘసభ

31 వ తేదీన ఏలూరులో సమావేశమగుచు

ఏలూరు మార్చి 25:—శ్రీయుత దండు నారాయణరాజుగారు ఇట్లు తలచి నవీరి. "కొందరు సభ్యులు పలువురు పెద్దలను కొంటుచే 31 వ తేదీన ఏలూరులో జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ జరుగుటకు ఏర్పాటు జేయబడినది. మధ్యాహ్నము 4-80 గంటలప సమావేశమగును. ఈ సభలో శాసనసభా ఎన్నికలకు కాంగ్రెసు తరపు అభ్యర్థులను ఆరు వర్గాయము ఎన్నుకొందురు. సానుభూతిగలవారును, సభ్యులను అభ్యర్థులను రాప్రార్థికులు.

మెయిలు స్టీమరు

బొంబాయి మార్చి 24:—'మూల్తాను' ఓడ లండనునుండి టిటహాతో 18 వ తేదీన బయలుదేరి ఉదయము 3 గంటలకు పార్ట్ వెడ్డువేరి 6-30 గంటలకు బయలుదేరెను. 'బలింపియా' ఓడ పెరి యడ్డు ఉదయమున సిగ్గులచేసి బొంబాయి 31 వ తేదీ వెల్లూరు సరికి చేరెను. 'బాలిజియా' ఓడ బొంబాయి శేవుల్లోకి నేడు రంగూనునుండి ప్రయాణింపుతో చేరినది.

(అ. ప్రె.)

ఫోర్టు సెంటు జార్జి గెజెటు

(మార్చి 23, 1926)

పబ్లికేషన్లు

సి. రంగ నాయకులు నాయుడుగారు గంటూరు సెవన్ స్క్వేర్స్ లో ఓడనలు సెవన్ జడ్జి నియమింపబడిరి.

సర్. టి. విజయరాఘవాచార్యుగారు మరల పరిశ్రమల డైరెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

సి. యస్. వి. వినయంతుగారు గంజాంజిల్లా బరంపురం డివిజనుకు అసిస్టెంటు కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

ఖానుసాహెబు మహమ్మదు జుహుద్దీను సాహేబు బహదూరుగారు గంజాంజిల్లా పోలీసు సూపరింటెండెంటుగ నియమింపబడిరి.

రావుసాహెబు ఆర్. యల్. శంకరనారాయణ అయ్యగారు తిరుపతి సబ్ డి వి జ ను కి పూర్వ టీ పో లీ సు సూపరింటెండెంటుగ నియమింపబడిరి.

జే. హెచ్. డంకనగారు ప్రభుత్వమువారికి హార్బరు షిప్ ఇంజనీరుగా సెవను డ్యూటీమీద నియమింపబడిరి.

జే. వెంకటరావుగారు విశాఖపట్నం సబ్ కలెక్టరుగా అ డివను జడ్జిగనియమింపబడిరి.

గుంటూరులో బెంచిమేజస్ట్రేటుగనున్న జూలూరు వెంకటరత్నం పంతులుగారికి ఫుల్లగాను మేజస్ట్రేటు అధికారము లియబడి క్రి. ప్రా. 280 సెక్షను కేసులను విచారించుట కధికారమియవడినది.

అంబాపురం అప్పవెంకట రామయ్యగారు సెలవు నుండి రాగానే రెవిన్యూబోర్డు లాండు రెవిన్యూ సెటిల్మెంటు అసిస్టెంటు సెక్రటరీగా పనిజేయ నియమింపబడిరి.

సానిక న్యవరిపాలనశాఖ

ధానుజు జోసెఫు గిట్టెనుగారు రాజవండ్రి రెంట్లు జెయిలులో సివిలు సర్జనుగాను మెడికలు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

లోచెర్లగంగారకాశ్రీ దండప్ప కదిరప్ప ఎట్ల దాస అయ్యగారి తిమ్మలప్పగారలు హిందూపురం మ్యునిసిపలుకాన్సిలు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

మేజరు జెనరలు టి. హెచ్. సైమన్సు గారు మద్రాసు సర్జను జనరలు ఇంజియను మెడికలు సర్జను డైరెక్టరు జెనరలు గ నియమింపబడిరి.

మద్రాసు రామమూర్తి నాయుడుగారు భీమవరములో లూకా బోర్డుసభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడిరి.

మ ద్ది రా ల వెం క ట ను ం ద ర రా వు పంతులు గారు అ న కా ప ల్లి మ్యు ని కి ప లు చెర్రెనుగ నెన్నుకొనబడిరి.

జనలు సయ్యదు ఫకీరు మోదీసుసాహెబు బహదూరు గారు తాడిపత్రి మ్యునిసిపలు కాన్సిలరుగ నెన్నుకొన బడిరి. వీరిఉటరం 1928 అక్టోబరు 15వ తేదీన.

బోడి చెట్టి పెద్దచిన్నప్ప గారు తాడిపత్రి మ్యునిసిపలు కాన్సిలరుగ నెన్నుకొనబడిరి. వీరిఉటరం 1926 అక్టోబరు 31 వ తేదీన.

విద్యాశాఖ

టి. వి. శేషగిరి అయ్యరు గారు చనిపోవుట వలన వారిస్థానే పమ్మల సాంబాసం మొదల్యారు గారు మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము సె నెటు సభ్యులుగ నియమింప బడిరి.

బందావియన్న పంతులు గారు ఏ లూ రు తాలూకాబోర్డువారిచే కృష్ణాజిల్లా ఎడ్యుకేషనలు కాన్సిలుసభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడిరి.

టి. యస్. కృష్ణ గూరిఅయ్యరు గారు విశాఖపట్నంజిల్లా ఎడ్యుకేషనలు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

రా. బ. కోవలమూడి గోపాలకృష్ణయ్య చాదరీగారు జిల్లాబోర్డుసభ్యులుగ నుండుట అయిపోవటంతోనే సె నెటుసభ్యుత్వముగూడ అయిపోవును గాన వారిస్థానే కృష్ణాజిల్లాబోర్డు అభ్యర్థులను శ్రీరాజా వెంకటరామయ్య అప్పారావు బహదూరుగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

ఇతర ప్రకటనలు

ఇకనాధరావు మార్గముబాజీ టాగుగారు నంద్యాల జిల్లా కోర్టు మునసబుగ మార్పబడిరి.

బి. యస్. కేశవ విశ్వగారు తూర్పు కర్నూలు జిల్లా ఫోర్టు ఆఫీసుగ నియమింపబడిరి. సయ్యదు రయ రుద్దీను సాహెబు బాదూరుగారు (కెప్టా) అసిస్టెంటు కన్స్టేబులు సెలవునుండి వచ్చినవిదప దక్షిణ కర్నూలు డివిజనుకు పనిజేయ నియమింపబడిరి.

హెచ్ వెంకటరామయ్యగారు అసిస్టెంటు ఇంజనీరు నరసాపూరు సబ్ డివిజనుకు మార్పబడిరి.

జి. కృష్ణ స్వామి అయ్యరు గారు గో దా వ కి ఉత్తర డివిజనుకు మరల జేయబడిరి.

కృష్ణ అయ్యంగారు శ్రీనివాస అయ్యంగారు సర్కిలు ఆఫీసు సూపరింటెండెంటు ఇంజనీరు పెర్సనలు అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి.

యం. కే. రామస్వామి అయ్యరువారు యల్. యం. యస్. గిండి కింగు ఉన్సిట్యూటుకు నియమింపబడిరి.

సి. యస్. లిస్సుజేలుగారు మద్రాసు జెనరలు ఆసు ప్రెజిడెంట్ రెసిడెంటు మెడికలు ఆఫీసరుకు ఫస్టు అసిస్టెంటుగ నియమింపబడిరి.

భారతజాతీయపక్షము

ఏప్రిలు 3, 4 తేదీలలో బొంబాయియందు

సభజరుపు ప్రకటనము

బొంబాయి మార్చి 24:—స్వరాజ్యపక్షమువారు దప్ప మిగిలిన రాజకీయపక్షముల వారందరను గలిసి నూరుమందికి పైగా సంతకములు జేసి నేను ఒక ప్రకటనమును గావించిరి. అం దిట్లుగలదు:— ఈక్రింద సంతకము జేసినవారు సాధ్యమైనంతవర కందరును గలిసి పనిచేయవలె ననియు అందరను సమానమై ఆదర్శములు ఉద్దేశ్యముల మీద సంయుక్తపక్ష మేర్పడవలెననియు నిర్ణయము గావించితిమి. ఈ ఆదర్శములను ఆచరణలో బెట్టుటకు విచక్షణతో సహకారము జేయుట యు, ప్రతిఘటించుటయులేదా రెన్నాంపివు సహకారమును, లేదా సక్రమాంతోనను అవసరమైనపుడు పార్లమెంటరీ ప్రతిష్టంభమును అనుసరింప నిర్ణయింపబడెను. ఈ సందర్భ భారత జాతీయ పక్షమును పేరుతో నుండును. బొంబాయిలో నీ పక్షమును నెలకొల్పుటకు ఏప్రిలు 3, 4 తేదీలలో సభ జరుగును. ఆ సభ కందరును రావలయునని వారు గోరుచున్నారు. రాజాలనివారు తమ యభిప్రాయములను నూచనలను వ్రాతపూర్వముగ బంపవలయును. ప్రత్యుత్తరములను సి. వై చింతావణి గారికి బొంబాయి 78 చురణికోడ్డు అనిపంపవలెను.

సంతకములు జేసినవారిలో సి. వై. చింతావణి, డాక్టరు ఆసికి సెంటు, సి. శంకరక నాయరు, మహమ్మదుసాఫీ, వి. యస్. శ్రీనివాస కాశ్రీ, పి. సి. రాయి, సర్ చమన్లాలు సెటల్వాడు, సర్. పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరు, యం. ఏ. జిన్నా, యం. ఆర్. జయకర్, బి. సి. పాల్, జి. ఏ. నటేశ్ గారలును మరియితరులును గలరు. (అ. ప్రె.)

తేయాకుతోటలలో అల్లరి

31 కూలీలకు 1 సంవత్సరము కఠినపరకము

తేజ్వరము, మార్చి 21:—తేయాకుతోటలలో అల్లరి చేసినందులకుగాను 31 రు కూలీలు ఒకసంవత్సరము కఠినపరకమువిధించిరి. వారు మార్చి 1 వ తేదీన ముగ్గురు యూరపియను ప్లాంటర్లను కొందరు భారతీయ ఉద్యోగిలను కొట్టిరి. తప్ప తాగ నాట్యముచేయుచు బూతులుదిట్టుచు చాలమంది కూలీలు బార్లంగతోట ఆఫీసుపైపెడిరి. కొందరు వెల్లిపొమ్మని చెప్పగా వారిపైపెడిరి. మానేడరు అసిస్టెంటుమానేజరు కలుగజేసికొనగా వారిని కొట్టిరి. పోలీసువారు మోటారులోవచ్చి 24 కూలీలను అడ్డుచేసిరి. అప్పుడు కూలీలు కొట్టెలలోబుచ్చి ఘోర బ్రష్టునునడిగిరి. వాటినియనందున అల్లరిచేసి తోటమానేజరు డెన్సునుగారిపై బడిరి. అక్కడపోలీసువారు 7 గురుని పట్టుకొనిరి. వీరందరును (31 రును) శిక్షింపబడిరి. (అ. ప్రె.)

హైదరాదు పొరులమొర

విద్యాశాఖాధికారి ఆజ్ఞ తిరుగ ఆలోచింపుడు

హైదరాబాదు (డక్కను) మార్చి 24:—నైజాము ప్రభుత్వమునకు తిరిగి విద్యాశాఖాధికారి రాష్ట్రీయందు క్రొత్తబడులను స్థాపించుకొను విషయమున చేసిన నిబంధనలను తిరుగ ఆలోచింపవలసిన దని నైజాము పారనాయకులు చాలమంది మహజరు నిచ్చిరి. ప్రైవేటువదులు పెట్టుకొనుటకు పూర్వము పల్లెటూరి వాండ్రకు ముందు అనుజ్ఞ తీసికొనుట చాలకష్టమనియు పూర్వపు పరిస్థితులేయున్నయెడల విద్యాదానము చేస్తే వారగుదురనియు అనేక విధముల బ్రతిమాలుచు మొర నిడుకొనిరి. నైజాము ప్రభుత్వము చాల విద్యాధిగృత గన్న భాషాను ఖచ్చి పెట్టుచున్నది. దానిని ఆపివేయడం విద్యావ్యాపకభంగ మాను. ఇట్టి ప్రజా ఉత్సాహమును నిబంధనలచేసిట్టరాదని మనవిజేసిరి. (అ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1926 సం॥ మార్చి నెల 25-వ తేది గురువారము

మార్పులలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో	గత 24 గంటలలో
గోపాపురం	91.1	72.6	...	5.45	44.96
విశాఖపట్టణము	87.0	74.6	...	5.35	37.09
కాకినాడ	83.1	75.1	...	4.68	39.09
మచిలీపట్టణము	87.2	72.4	...	6.49	41.59
కర్నూలు	99.2	68.8	...	1.11	26.01
బళ్లారి	98.4	69.6	...	0.56	20.51
అనంతపురం	...	...	...	0.88	27.88
కడప	97.2	72.6	...	2.77	31.28
నెల్లూరు	90.1	73.8	...	2.62	37.98
మద్రాసు	91.0	73.3	...	1.11	50.74
కడపూరు	87.6	73.3	...	4.89	52.94
నెలమ	96.1	68.8	...	2.13	39.30
కోయంబూరు	92.1	70.6	...	2.74	22.29
తిరుమనాపల్లి	98.8	73.5	...	2.47	33.18
నాగపట్టణము	89.1	75.4	...	9.19	54.28
మధుర	95.2	74.0	...	1.42	33.58
పాంబట్	90.2	77.7	...	1.40	37.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	4.58	28.34
తిరువేంగళము	90.6	78.1	...	1.83	64.51
కొచ్చిక్	89.8	78.7	...	2.87	114.51
కాలికట్టు	98.8	78.1	...	2.22	117.16
మంగళూరు	90.4	75.7	...	1.07	125.68
తెంగళూరు	92.6	83.5	...	1.56	35.37
మైకార	86.6	64.0	...	1.06	125.46
కొడెకనాడ	70.8	48.3	...	9.03	62.18

సర్వార్థము:—అకసము నిర్మలముగ నే యున్నది. గోపాలపురములో పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. దక్షిణమున 4½ నుండి 5 డిగ్రీలు తక్కువ.
 డక్కన్:—మేఘములు లేవనే తెప్పనగును. కడపలో 6, తక్కినచోట్ల 2½ డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. రాత్రివేడిమి 4 నుండి 4½ డిగ్రీలు తక్కువ.
 కర్నాటకము:—మేఘములు లేనేలేవనవచ్చును. పగటివేడిమి నెల్లూరులో 5, కడపూరులో 2½ డిగ్రీలు తక్కువ. ఎండలు బాగుగా కాయవచ్చును.
 ఎస్. ఆర్. యు. సావూరు.
 వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

వాతావరణము

నిమ్మా, మార్చి 24:—పశ్చిమ మేఘములవలన సంయుక్త రాష్ట్రములందు పశ్చిమమునను కాశీరమందును స్థానికముగ వర్షము కురిసినది. పంజాబు ఉత్తరమందును తూర్పుననుకూడ వర్షము కురిసినది. ఫోటానాగపురము వద్దపరగణాలతూర్పు భాగము ఉత్తర హైదరాబాదు పశ్చిమ మధ్యపరగణాలందును వర్షమున్నది. రాష్ట్రము 2 అం ము క్షేత్రము, నిమ్మా, పొండాలలో ½ అంగుళమున వర్షమున్నది. పెర్షియాలో మరల పశ్చిమ మేఘములు వ్యాపించినవి. నూచన:—సమ ప్రదేశముల వర్షపాతమును, హిమాలయ పశ్చిమమును మిత్రార్థమును కాననము. (అ. ప్రె.)

ఎ. గంగరాజు, ఎంపొరియం హాలు కాకినాడ

ఇవిడిదగులు, ఎల్లెక్ట్రిక్ సామానులు, గడియారములు, పెనుక సామానులు, సులొచనములు అందుకు సంఘించిన సామానులు, ఫోటో, ఆర్టిస్టు సామానులు, వ్యాయామములకు సంబంధించిన సామానులు, స్టేషనరీ, అత్తరులు, కత్తులు, మొదలగు సామానులు, గృహోపకరణములు, కప్పతాళములు, బోర్డు, పుస్తకములు, నవలలు, గ్లాసు, పింగాణి సామానులు మొదలగువాటియందు వ్యాపారముచేయుచున్నాము. ఉత్తరము వ్రాసిన ధరల జాబితా పంపబడును.

ఫారం నెం 1 రు టవున్ ప్లానింగు స్క్రీమును

నోటిఫికేషన్ ఎ.

1920 సంవత్సరపు మద్రాసు టవున్ ప్లానింగు చట్టము 9 వ క్షేక్ 1 వ సబ్ క్షేక్ క్రింద 1927 సం॥ ఫిబ్రవరి 18 వ తేదీని బెజవాడ పురపాలకసంఘమువారు యీ దిగువ చూపిన నెం 187 రు తీర్మానముచేసినారని 10 వ క్షేక్ (1) సబ్ క్షేక్ ప్రకారం యిందుములముగా ప్రకటించబడునది.

స్క్రీము 1

భాగ్యవంతులయొక్కయు, సామాన్యస్థితిగలవారియొక్కయు నివేశన గృహములను, ఆఫీసు కట్టడములను నిలిపిపెట్టబడిన ఘమారు 1886 ఎ. 78 శెం. విస్తీర్ణము.

సరిహద్దులు

ఉత్తరం-రవీసుకాలవ సరిహద్దు.
 తూర్పు-బెజవాడ గ్రామపంచాయితీ మొగలరాజపురం కొండ తూర్పుపక్కయున్న, పడమట గ్రామముయొక్క ఉత్తర సరిహద్దుగా ఉన్న గ్రామ డొంకయున్న అక్కడనుంచి బందరు రోడ్డు, కాలవ, దాటి కృష్ణానదికి దక్షిణంగాపోయెడి పడమటి గ్రామమునకు ఉత్తరముగా వెళ్లెడి తూర్పుడొంక.

దక్షిణం-కృష్ణానది

పశ్చిమము-రైల్వే లైనుండి తూర్పుగా బందరురోడ్డు కురిగి అక్కడనుంచి ఉత్తరముగా మ్యూజియం రోడ్డుమీదుగా రవసు కాలవవరకు.

స్క్రీము 2

భాగ్యవంతుల యొక్కయు, సామాన్యస్థితి గలవారి యొక్కయు నివేశన గృహములకు నిలిపిపెట్టిన ఘమారు ఎ 514-69 శెం పరిమాణముగల విస్తీర్ణము.

సరిహద్దులు

ఉత్తరం-వాయవ్యదిశ-యేలూరుకాలవ.
 తూర్పు-బెజవాడ పాలిమేరడొంక ఆర్.ఎస్. నెం 187 రు ఆగ్నేయదిశ-రవీసుకాలవ.

దక్షిణం-తాలూకా చేరిరోడ్డు.

స్క్రీము 3

భాగ్యవంతులు, న్యాయేజి ఫారములకు నిలిపిపెట్టిన ఘమారు ఎ 1046-42 శెం. పరిమాణముగల విస్తీర్ణము.

సరిహద్దులు

ఉత్తరం-బుడమేరు.
 తూర్పు-బెజవాడ గ్రామ పరిహద్దు
 ఆగ్నేయము-వీలూరుకాలవ
 దక్షిణం-రైల్వే ఫీడరురోడ్డు
 పశ్చిమము-నైజాం రైల్వే లైనున్న, విద్యాధరపురంపశ్చిమ హద్దున్నది.

స్క్రీము 4

బీదజనల నివాస గృహములకొరకు నిలిపిపెట్టబడిన ఘమారు ఎ 321-74 శెం, పరిమాణముగల విస్తీర్ణము.

సరిహద్దులు

ఉత్తరము-నైజాం రైల్వే లైను.
 తూర్పు-కొండపండు, కొండతూర్పు హద్దు ఎస్ నెం 262 దక్షిణము-ట్యాంకుబుండు రోడ్డు.

పశ్చిమము-బ్రాహ్మణపీఠి, విద్యాధరపురముయొక్క పుట్టుస్థానం.

స్క్రీము 5

పట్టణము అభివృద్ధికొరకు నిలిపిపెట్టబడిన ఘమారు ఎ. 2124 శెం: 54 పరిమాణముగల విస్తీర్ణము.

ఉత్తరం-నైజాం రైలు
 తూర్పు-విద్యాధరపురం, ఇంద్రకీలాద్రి పర్వతము హైదరాబాద్ రోడ్డు.
 దక్షిణం-కృష్ణానది.

పశ్చిమము-గొల్లపూడినుంచి జక్కంపూడికి పోవుడొంక.

2. స్క్రీములో నమోదుకాబడిన విస్తీర్ణము చూపెడిన డ్రామ్యానిసిఫెట్ ఆఫీసులో ఆఫీసుగంటలలో 24-8-26 నుంచి 60 రోజులవరకు చూడవచ్చును.

3. నూచించబడిన సదరు స్క్రీములకు ఎవరికైనా ఆక్షేపణలు ఉన్నయెడల వారి ఆక్షేపణలుగాని నూచనలగాని పురపాలక అధ్యక్షులకు వ్రాతపూర్వకముగా 24-5-26 లోపల తెలుపుకొనవచ్చును.

బెజవాడ పురపాలక కమిటీ, 19-3-26 } అ. కాశీశర్వరావు అధ్యక్షులు

వృత్తాంతలేఖలు

గుంటూరు ఫోరరీనోట్ల కేసు (స్వకీయవిలేఖరి)

ఈ కేసు నెవన్సు జడ్జి వాల్సువొరగారి యెదుట 22-3-26 తేదీన విచారణ ప్రారంభమైనది. ముద్దయిలమీద 5 తర గతుల క్రింద నేరములు బనాయించి చదివి వినిపించిరి. ఇదివరలో మేజిస్ట్రేటుగారు 8 వ ముద్దయి బలరామయ్య మీద శంకు పెన్నుల క్రిందనే చార్జి చేసియుండగా ఇప్పుడు నెవన్సు కోర్టులో కిక్కిన ముద్దయిలతో బాటు యాయన మీద గూడ 489 ఎ. బి. సి. డి 120 బి పెన్నుల క్రింద చార్జి చేసిరి. సర్జను నియమించిన తరువాత పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరుగారు ప్రాసిక్యూషన్ కేసును క్లుప్తముగా వివరించిరి. తరువరి 1 వ సాక్షియగు పణిహారం కాశ్రీ (అప్రామరు) విచారించుచున్నారు. 1 టవ ముద్దయి తరపున ములుకుట్ల అమృత్ రామయ్య గారును 2 వ ముద్దయి తరపున వేపా సుబ్రహ్మణ్యముగారును 4 ముద్దయి తరపున కొల్లి సత్యనారాయణ చాచరిగారును 3 ము వద్దయి తరపున చెలసాని సత్యనారాయణ చాచరిగారును 5 వ ముద్దయి తరపున దామరాజు పుండరీకాక్షుడుగారును 7 వ ముద్దయి తరపున దైతా గోపాలకృష్ణయ్యగారును 8 వ, ముద్దయి తరపున యామర్తి బుచ్చి రామయ్యగారును 9, 10, 11 వ ముద్దయిల తరపున యక. యన్. రంగాచారిగారును వాదించుచున్నారు. విచారణకాలమందు కోర్టునందు క్రిక్కిరిసి జనము కూర్చునుచున్నారు. విచారణ జరుగుచున్నది.

అమలాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీ కోనసీమ పెంట్లలు బ్యాంకు
 మార్చి 22:—ఇంతవరకును “ది గోదావరి పెంట్లలు” బ్యాంకు-ఆఫ్-రేటిపు పెంట్లలు బ్యాంకింగ్ అనుపేరుతో న్యూ బ్యాంకునకు పైవిధమున పేరు మార్పుటకు డైరెక్టరులచే తీర్మానింపబడినది. రిజిస్ట్రారువారు అనుజ్ఞనిచ్చుటచే నింతటినుంచి పైపేరుతో వ్యవహరించబడును. బ్యాంకి వ్యవహారము మంచి ఉన్నస్థితిలో నున్నది.

లోకలుఫండు హాస్పిటలు

ఇచ్చట ప్రీలైన్ ద్వయకొరకు ప్రత్యేకముగా నోక ప్రీని నియమించుటకు తాలూకాబోర్డువారు తీర్మానించి యున్నారు. ప్రస్తుతము సర్జనుగానున్న కాంతారావుగారు ప్రజోపయోగముగా పనిచేయుచున్నారు.

తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులను విరివిగా జేర్చుచున్నారు. కొత్త తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘసభ ఏప్రియలు మొదటివారములో జరుగును.

ఎన్నికలు

రాబోవు కాసనసభ యొక్క కల సంవత్సరమున వోట్ల పట్టికలు గ్రామములలో తయారగు చున్నవి. కాంగ్రెసుపక్షాభిమానులు తమ పేరులు నమోదునటుల చూచుకొనవలెను.

వితంతూద్యాహము

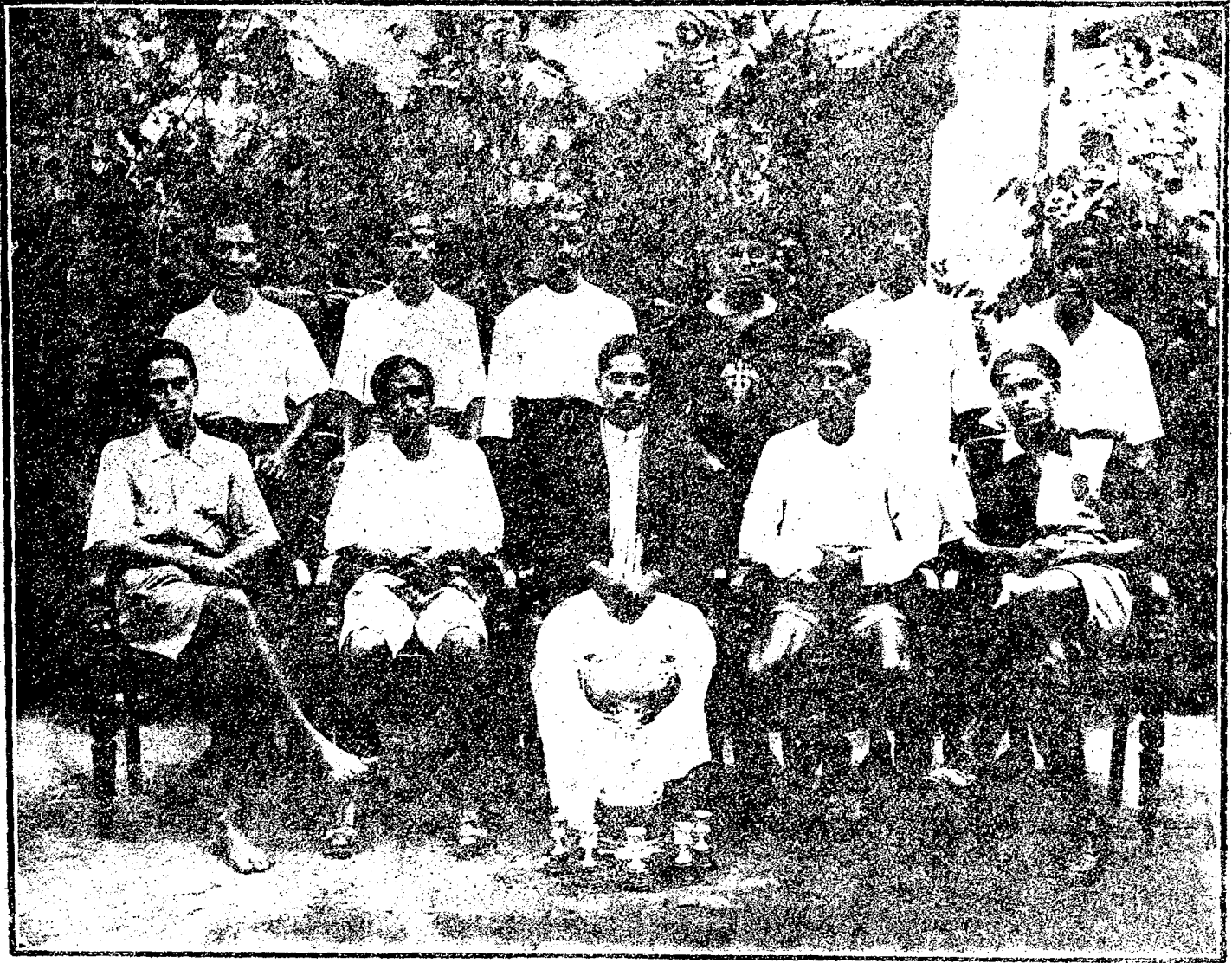
(ఒక విలేఖరి)

కాకినాడ పట్టణములో ఆంధ్రభాషావితంతూద్యకణాలయమందు 1926 సం॥ మార్చి నెల 9 తేదీ మంగళవారము రాత్రి 7 గంటలకు మల్లారాశ్రీ పత్రి అప్పాస్వామయ్యగారి యొక్కయు వారిభార్య శ్రీమతి కనకమ్మగారి యొక్కయు యాజమాన్యముక్రింద ఒక వితంతూద్యాహము సలక్ష్యముగా జరిగినదని వ్రాయుట కంతయు సంతోషముచున్నాను.

గత 6 మాసములలో 3 వివాహములు జరిగినవి. ఇది నాల్గవ వివాహము. త్వరలో ఇంకను కొన్ని వివాహములు జరుగను.

పెండ్లి కుమారుడు చి. యం. సీతారామరావుగారు, అసిస్టెంటు డ్రేచునుమాపురు బి. యక. రైల్వే. పెండ్లి కుమార్తె: రత్నమాణిక్యమ్మ, బంధరు.

దక్షిణ భారతీయ వ్యాపార సంఘము

పుట్టాల్ పంచాయితీ గెలిచిన

మదరాసు తిలకు మెమోరియల్ క్లబ్బు సభ్యులు

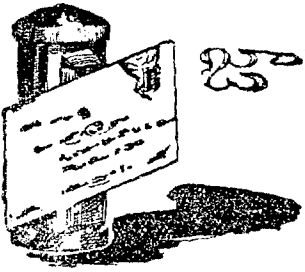
(ప్రెస్ ఫోటో)

మద్రాసు నర్సుల సంఘము వారు

మేజరు సైమన్, సైమన్ సర్దిగార్లకు వీడ్కోల్పుచి దొనగుట

(ప్రెస్ ఫోటో)

జాబులు.

గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

సామాన్య సభ

ఈ సంఘ సామాన్యసభ యీ నెల 31 వ తేదీ సాయంత్రం 8 గంటలకు గుంటూరులో స్వరాజ్యకార్యాలయమున జరుపబడి యీ క్రింది విషయములు పరిష్కరింప బడును. కాన తత్సభకు సభ్యులైన విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

విషయములు:—౧. కాననసభలకు ఆభ్యర్థనల నిర్ణయించుటకు గాను ఏర్పడిన ఉపసంఘమువారి నివేదిక.

౨. కార్యదర్శులు ప్రవేశపెట్టు యితరవిషయములు.
నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు,
శరణు రామస్వామిచౌదరి,
కార్యదర్శులు.

గుంటూరు జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము-గుంటూరు

ది ౨౧-౩-౨౬ తేదీ సాయంత్రం ౩ గంటలకు గుంటూరు జిల్లా సంఘసామాన్యసభ సమావేశమై చేసిన ముఖ్యతీరాంసములు.

౧. శతనీవాతత్వమును, సత్యాగ్రహసూత్రములను బాగుగ గ్రహించి ఆచరణలోనికిపెట్టి, వార్తదర్శకులైన శ్రీ దినుమర్తి హనుమంతరావుగారి ఆకాలమరణమునకు యీసభవారు చింతించుచు సానుభూతిని వారి కటుంబమునకు తెలుపుచున్నారు.

౨. సామ్రాజ్యకాననసభకున్న, చెన్నపురి శాసనసభకున్న, యిప్పుడు ప్రపంచాదింపబడిన ఆభ్యర్థనలనుండిగాని యితరులనుండి కాని అనుమలమైన ఆభ్యర్థనలనుండి నిర్ణయించి రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు సంఘమువారికి శిఫార్సు చేయుటకు శ్రీయుతులు టం. ప్రకాశంపంతులుగారు, చింతమనేని భావయ్యచౌదరిగారు, రావు వెంకట్రాయంగారినున్న ఉపసంఘముగా ఏర్పరచుటకు తీర్మానించడమయినది. ఈ ప్రసంగమువారు శిఫార్సుచేసిన వారిని మరల కాంగ్రెసుసంఘముయొక్క అనుమతిని బడయుటకు తీర్మానించడమైనది.

౩. ఈసంఘమునకు శ్రీయుత పున్నవలక్ష్మీనారాయణగారు అధ్యక్షులుగను, శ్రీయుత కల్లూరి చంద్రమౌళిగారు పుపాధ్యక్షులుగను, శ్రీయుతులు నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు, శరణు రామస్వామిచౌదరిగారు కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

కు. వెం. గోపాలశాస్త్రి,
కార్యదర్శిగాను.

ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంస్కరణ మహాసభ

కృష్ణాజిల్లా - గుడివాడ

ఈ సభగుడివాడ పురమునందు 1926 సం॥ ఏప్రిలు 3-4 తేదీలందు మ॥ రా॥ శ్రీ కాశీ సూర్యప్రకాశం బి. యే. యల్. టి. గారి అగ్రాసనాధిపత్యముక్రింద జరుగును.

నాకు చేసిన సమాచారములను బట్టి ఆంధ్రదేశమందలి ప్రతిపట్టణము నుండియు పల్లెల నుండియు కళావంతుల స్త్రీపురుషులు ఎక్కువగ నున్నారని తెలియుచున్నది. నాకు తెలిసినంత ప్రకారం అందరకు ఆహ్వానముల నంపియున్నాను. ఆహ్వానములో చేరనివారలనున్నచో మన్నించి ఇదియే ఆహ్వానముగ నెంచినభక్తులకు వచ్చుటయే గాక సంఘములందరిని ప్రోత్సహింపరచి వచ్చునట్లుచేయ బ్రార్థించుచున్నాను.

మరియు కళావంతుల సంస్కరణముపట్ల అభిమానులగు ఇతర ప్రముఖులకు గూడ ఆహ్వానము లంపి యున్నాను, గాని తెలియని ప్రముఖు లెందరోయందురు. గాన అందరు ఈసభకు దయచేసి తమసాన్నిధ్యము చేతను, సలహాలచేతను కళావంతుల సంస్కరణమునకు తోడ్పడి భారతనారీమణులయొక్కయు జన్మభూమి యొక్కయు సైతిక కళంకము బాపెదరుగాక.

గుడివాడ   గుడినేవ సుబ్బయ్య

ప్రత్యేక తూర్పు గోదావరిమండల సభ

(కాకినాడలో 1926 సం॥ ఏప్రిలు 3, 4 తేదీలను జరుపబడును)

తీర్పరలో మనజిల్లాకు జరుగ నైయున్న రీసెటివ్ మెంటు సందర్శమున సర్వే సెటిలు మెంటు డిపార్టుమెంటువారు జిల్లాలో పని ప్రారంభించి తక్కువ వర్గముల తయారుచేయుచున్నట్లును, ఏ ప్రకారము భూమిపన్నులు సవరణచేయవలసినదియును సెటిలు మెంటువారు విచారణ చేయుచున్నట్లును యిదివరలో వార్తాపత్రికల మూలమున తెలిసియుంటిని. 30-1-26 తేదీని జరిగిన తూర్పుగోదావరి జిల్లా సంఘమువారి సామాన్యసభలో రీసెటివ్ మెంటును గురించి భూస్వాములపక్షమున తెలుపవలసిన విధానమును తీర్మానించుచున్నారు. అది మలభముగా తెలియుటకు క్రిందపాఠముపరచుచున్నాము. ఇంతటితో నీవని చాలదు. జిల్లాలోని మెరక, పల్లము తాలూకాల రయితులందరు విస్తారసంఖ్యాకులుగా తీర్పరలో సమావేశమయి అందరి

హైందవ వస్తు పరిశ్రమయెడ

ప్రభుత్వ వాణిజ్య విధానము

1917 సం॥ రుసు లో వెస్టుమినిస్టర్ గజెట్ లో ప్రకటించిన లేఖలో యిండియాలో వైస్ రాయ గానుండిన కర్ణాట ప్రభుత్వమునకు ఇట్లు ప్రాసేరి:—ఇండియాలో దిగుమతియగు వస్తుములంద విధింపు దిగుమతిపన్నుల విషయములోను, ముఖ్యముగ నిండియాలో తయారగుచున్న వస్తుములందవేయపున్న త్రి పన్నుల విషయములోను, లంకామైదుయొక్క వైఖరి శేషలము అన్యాయముగను, ఆక్రమముగ నున్నదని నేనెప్పుడును తలంపు మంటిని..... నేను యిండియాలో వైస్ రాయ గానున్నప్పుడీ యభిప్రాయమునే చాలసార్లు వెల్లెబ్బితిని. నేనింగండునకు తిరిగినప్పటికీ 1908 సం॥ 12 మేనెల 21 తేదీ ప్రభువుల సభలో నొక ఉపన్యాసమిచ్చియుంటిని. శ్రీఅందులో, గత ముప్పది నలుబది సంవత్సరములనుండియు హిందూ ప్రభుత్వ ఆర్థిక విధానముంతయు కలకత్తాలో కంటే విశేషముగ మ్యాం చెస్టర్ లోనే నిర్ణయింపబడుచున్నదని నేను చెప్పి యుంటిని. అనగా హిందూదేశాభి వృద్ధి పాటింపక లంకా మైదువర్తకుల లాభమే గనునింపబడుచున్నది. 1910 సం॥ 12 మ్యాం చెస్టర్ లో నేనిచ్చిన యుపన్యాసములో, నేనాసంగతులనే అనగా హిందూదేశపు ఆర్థిక విధానము, లంకా మైదువర్తకులపలకుబడికి మిక్కిలి లోబడియుండు కామర్ సభకును, ఇండియా కార్య దర్శికిని లోబడియున్నదని నేను నూచించియుంటిని.

మహాత్ములవారి వాక్యము

మనము తిండి, గాలిలేమండ జీవించజాలనట్లు చేతివడకు పరిశ్రమలేమండ యీ ప్రాచీన భారతమునుండి దాగిద్రవ్యమును సాగనంపుటయును, ఆర్థికస్వాతంత్ర్యమును సంపాదించుటయును బహు దుర్లభము. ప్రతియింట హిందూ యెంతటి అసహరమో రాటుడు కూడా యంత ప్రాముఖ్యము.

సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠి.

బాగోగులను తీర్మానములరూపమున నిశ్చయించి దొరతనము వారికిని జిల్లా అధికారమును తెలుపవలసియున్నది. కావున నట్టి జిల్లా రయితుల సమావేశమును ప్రత్యేకమండల సభ యనుచేర 1926 సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెల 3, 4 తేదీలను (శనివార ఆదివారములనాడు) కాకినాడలో మహారాజశ్రీ స్వామి శివబాపాపు పంతులుగారి ఆధిపత్యమున జరుపుటకు నిశ్చయించి సన్మానసంఘము సేర్పరిచితిమి. ఈ సభకు మిగ్రామునుండి మిగ్రా ప్రతినిధిగా వచ్చుటయేగాక మిగ్రా నితరప్రముఖు లగు రయితులను గూడ ప్రతినిధులుగా గాని ప్రేక్షకులుగా గాని వెంటబెట్టుకొని తప్పక సభకు దయచేయగలందులకు కోరుచున్నాము.

మరియు జిల్లావ్యవసాయము, నీటి సదుపాయము పరిపాలనసంబంధము లగు నితరవిషయములు కూడ ఆ సభలో చర్చింపబడదగిన విషయములను కార్యదర్శులకు చేరులాగున పంప కొరుచున్నాము. ప్రస్తుతము మనదేశమునందలి రాజకీయ కక్షలతోను, ఈసభకు ప్రసక్తి లేక సర్వజనులకు సంబంధించిన వ్యవహారములతో మూత్రము చేసినదగుటవలన భూములకలవా రెల్లరును, ఇతరవ్యాపారములు చేయువారును, సభకు నిరా

టంకముగా వచ్చి అందు పాల్గొనవచ్చునని తెలియజేయుచున్నాము.

నేటకంటి శ్రీనివాస కోనేటిరావు,
వేములకొండ రామారావు,
(కార్యదర్శులు.)

అనుబంధము

ది 30-1-1926 తేదీని తూర్పుగోదావరిజిల్లా సంఘమువారు నిర్ణయించిన తీర్మానములు

- (1) డిసెంట్ రిటేషన్ సందర్శమున రాయల్ కమిషన్ వారును, జాయంట్ డిపార్టుమెంటరీ కమిటీవారును శిఫార్సు చేసియున్న లాండు రివిన్యూబిల్లు కాననసభవారిచేత నామోదించబడువరకును సెన్సెట్ సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు చేయుచున్న ఈజిల్లాలోని సెటిల్మెంటు ప్రయత్నములను ఆపుచేయవలయును.
- (2) జిల్లాలోని మెరక ప్రదేశములకు మెరకపన్ను హెచ్చుతేయుటకు తగదు.
- (3) రూపాయకు రెండు అణాలకుమించి డెబ్బాప్రదేశములో పన్ను ఎట్టిపరిస్థితులలోను విధించరాదు.
- (4) ఎచ్చలపై శే నిర్ణయింపబడు రీసెటివ్ మెంటు రేటు తనభూమికి తగదని రైతు తలచునో అట్టి తనభూమిని మరలవర్గీకరణము చేయుచుని కొరుకుకు ఆర్డరును హక్కు ఉండవలెను. అట్టిసందర్భమున ఒక నిమిషకోర్టుకు అప్పీలుచేసికొనుటకును హక్కు ఉండవలెను.
- (5) పదిరూపాయలు అంతకుకన్నువ రివిన్యూచెల్లించు పట్టాదాగుల విషయములో లాండ్ రివిన్యూ హెచ్చించరాదు. వారికి ఉన్న పన్నును మాపుచేయుటయే స్వాధీనము.
- (6) గతరీసెటిల్మెంటు జరిగినప్పటినుండి కూ వ్యవసాయపు ఖర్చులు విస్తారముగా వర్ధిల్లుచుచేత సెన్సెట్ సెటిల్మెంటు ఆఫీసరు లెక్కచేసిన ప్రకారము వ్యవసాయమునకు ఖర్చుల వివరపు అంచనాను అతడు కల్పెయరుపంపించి జిల్లా గెజటునందు ముందుగ ప్రచురింపజేసినయెడల రీసెటిల్మెంటు రేట్లకు ఆ ఎస్టిమేటునుపట్టి తాముచెప్పుకొనవలసిన సంగతులు చెప్పుకొనగలుగురుగావున అట్లు ప్రకటించుటకు కల్పెయరు కంపించవలసినది.
- (7) పల్లములని వర్గీకరణముచేయుచు భూములందరమెరకలుగామార్చి వారికి మెరకరేట్లనే విధింపవలసినది.
- (8) భూస్వాములు రైతులను తమభూములపైన తమపెట్టుబడిపెట్టి ఆభివృద్ధిచేసి పనిచేయుటకు ప్రోత్సహించునట్లు యిప్పుడున్న 30 యేండ్లకుబదులుగా సెటిల్మెంటు కాలపరిమితి 60 సంవత్సరములుగానైన నిర్ణయింపవలెను.
- (9) జిల్లాలోని డెబ్బా, మెరక ప్రదేశములలోని సామాన్యరయితులయొక్క బుక్ ఫ్రాంట్ గుంటించి తృప్తికరమైన పథకులంద విచారణ జరిపింపవలసియున్నది.

భద్రాద్రిలో శ్రీరామనవమి

మహోత్సవము

దారిలో కోసవీడులో శ్రీకూర్మదాసుగారు చేయుచున్న అన్నదానసహాయార్థము నాటక ప్రదర్శనము.

వైత్రుధ్వనవమి శ్రీరామనవమి. ఆనాడు భద్రాద్రిలో శ్రీసీతారాముల కళ్యాణముహోత్సవముత్సవముగా జరుగును. ఈమహోత్సవ సందర్భమునకు చాలమంది యాత్రికులు వెళ్లెదరు. అటుల వెళ్లవారి కందరికిని అన్ని జాతులవారికిని దారిలో నున్న కోసవీడు అనుగ్రామమున శ్రీకూర్మదాసుగారు ప్రతిసంవత్సరమును గూడ అన్నదానమును చేయుచున్నారు. ఈసంవత్సరము వారికివిషయమున ధనసహాయముచేయుటకు సంగీత నాట్యమండలివారు ఏప్రిలు నెల 5 వ తేదీ గురువారమునాడు నరసారావుపేటలో పాదుకాపట్టాభిషేక నాటకమును ప్రదర్శించెదరు. ఆనాటకమునందు సంగీత విభాగ్ అద్దంకి రామమూర్తిగారు దళభందు, నటరత్న పారుపల్లి శుబ్బారావుగారు కైక, ఆంధ్రగంధర్వా జొన్నపిత్తుల శేషగిరిరావుగారు రామడువేషములను చేయుదురు గాన శ్రీరామభక్తు లందరును బాగుగా ఆవరింతురుగాక యని కార్యదర్శి మాకుప్రాసెను.

దక్షిణాంధ్ర భాషాభివృద్ధి సభ

విజ్ఞాపనము

రానున్న శనివారము 27-8-1926 తేదీ సాంక్రమ్య రిక్తి గంటలకు మద్రాసు గోవిందప్ప నాయకన్ వీధిని సాందర్భముగా

ఇల్లవరసనందత్ జూనియరు వారలగు మహారాజశ్రీ అప్పారావుమినాయకుగారి అగ్రాధిపత్యమున, సర్ కె. గి. కెడినాయకుగారు, కె.టి. బియ్యంబియ్యం, ఎమ్. యల్. సి. ప్రభృతినవల యువనాస్పదముతో నీ సభా వార్షికోత్సవము జరుపబడును.

కావున భాషాభివృద్ధి తల్లిగురుత్వమునకు దయచేసి సభాస్థలి నలంకరించి యానందము గొప్పి సభాకార్యనిర్వాహకుల నలంకరించి ప్రోత్సహించుటగాక యని సజ్జన భోక్తమునంతయు సభవార లిందు మూలమున నిభివందనపూర్వకముగ ప్రార్థించి యాహ్వానముచేయుచున్నాము.

ఏనాడో స్వదేశ ప్రభువుల పరిపాలనకాలముందు కృష్ణా గోదావరి విశాఖపట్టణము మొదలగు జిల్లాలతోగూడిన యాంధ్ర దేశమునుండి వలసపోయి వధుర రామరాజు తిన్న వెల్లి జిల్లాలతోగూడిన దక్షిణదేశముందు నివసించుచుండిన బ్రహ్మక్షత్రియాదివాల్లు వర్ణములవారితో గూడిన యాంధ్రులు ముప్పదియారు లక్షలకంటె కెక్కువగునున్నట్లు గతి జనాభా లెక్కలవలన తెలియుచున్నది.

క్రమముగా వారిలో స్వభావమున నాంధ్రము మరచి పోబడి నేడిపుడక్కడక్కడ కొని యూరికతో మాత్రమేయున్నట్లు గు పడుచున్నది. మఱి యొకటి రెండు తరము లిట్లే నిర్మిస్తరక కాల ముగ దాచిన యెడల ఆ యాంధ్రు లేభాషీయుల ఏదేశములో వారి మూలపురుషులైన కో నెరుగజాలని దురవస్థ సంభవమగునని భయముగల్గుచున్నది.

అంత మాత్రమున వారికి గల్గు వస్త్ర మేవంచురేని నలుగురులో తానెవరో తినుద్రెయిరానిమనుజునకు ఇరుగుపొరుగు వారాదరము జూపిగౌరవించినరీతిగైకొనరుపరిగదా, పూర్వోక్తసంబంధ మెరుకపడకపోవుటచే స్వభాషీయులు గూడ చోటియ నొల్లకుండురు.

మహానీ యిహపరసాధనమునకు భాషాజ్ఞానమే మొట్టమొదట చేపాడుకొనవలసిన సాత్తు గాన ఎవరిస్వభావమవారు సంరక్షణ మొనర్చుకొని యభివృద్ధిపరచుకొనకతప్పదు. స్వభాష యే యనునియుమమించుకునికొనియొక భాష నేర్చి యున్న జాలదా వ్యవహారము సాగదా జీనమాత్ర జరగదాయనికొందలనవచ్చును. తనకై నిర్మింపబడినదుస్తుల విడిచి యావల వారవైచియుక రికై నిర్మించిన చొక్కా తెరాయి టోపి మొదలగు దుస్తులను ధరించిన అట్టిమనుజుని కెంతటి సౌఖ్యమిచ్చి ఎట్టి యంద నుల పడునో అంతటి ప్రజాప్రయోజనములే స్వభాష విడిచి పరభాషలచేకొనువారల కల్గును. స్వభాషయందే స్వరీతిముల సేకముగ సంవికపం పబడియుండును.

ఈ కారణములచే దక్షిణదేశీనివాసు లగు నాంధ్రులలో నశించుచున్న వారి మాతృభాషయగు నాంధ్రమును పునర్జీవి గావించి యభివృద్ధిపరచుటయే యీ సభాకార్యనిర్వాహకుల యోకోద్దేశము. ఇట్లు భాషాభివృద్ధిని సంకల్పించి రమారమిరెం డేండ్లయండి పనిపడవునున్నప్పటికి, వేటియులనుండి రాగలంత సహాయ ప్రోత్సాహముల నీంభివారించుకు పొందకపోవుట చేతను దైవికముగ మధ్యమధ్య సంభవముగొన్నికొన్నియంత రాయములకారణమునను సభవారలు దలంచినట్లు సక్రమముగ కార్యసిద్ధిపడయుట గుర్తొనుచున్నది.

ఏ సత్కృష్టమైనను నలుపురు పులిధముల నభిమానించి సహాయ పడినగాని గట్టెక్కడు.

ఈ సభవారు ప్రారంభించిన భాషాభివృద్ధి కృత్యము ఏ దోకొలదిమందిచే జరుపదగిన స్వల్పకార్యము గాను, వారు వీర నుభేదభావమున కిసుమంతయు నిం దనకాశములేదు. గాన సజ్జనలలోకమంతయును ఈ కృత్యమునందభిమానము జూపి ఉత్సవమున పాల్గొని తమతమ కవకాశములన్నివిధముల ఆహ్వానసంఘమువారల నాదరించి ప్రోత్సహించి సానందముగ నానందమొసంగుదురుగాకయని పునఃపునఃప్రజామములతో నా హ్వాన ప్రార్థనల పల్కుచున్నారము.

సాధు వరదరాజంపంతులు
కార్యదర్శి.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభ అభ్యర్థుల నియామకము

తీర్మానములు

1926 సం॥రం మార్చి 21, 22 తేదీలకు నిడదవోలులో సమావేశమైన పశ్చిమగోదావరిజిల్లా సంఘమువారు గావించిన ముఖ్యతీర్మానములు.

1. శ్రీయుత దిరుమర్తి హనుమంతరావుగారు దేశము నకు చేసిన అమూల్యసేవకు కృతజ్ఞతను తెలుపుచు వారి అకాలమరణమునకు దుఃఖించుచు వారి కుటుంబమునకు ఈ సభవారు సానుభూతిని తెలుపుచున్నారు.

2. కాంగ్రెసు ఆజ్ఞను తీరసావహించి కాసనసభలను విడిచిపెట్టినవారిని అందు ముఖ్యముగా మన జిల్లాప్రతినిధులగు శ్రీయుత పెన్మెళ్ళ పెద్దిరాజుగారిని మాగంటి సీతయ్యగారిని ఈ సభవారు అభినందించుచున్నారు.

కాసనసభలకు అభ్యర్థులు

1. శ్రీ యుత టంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారిని (2) శ్రీయుత చింతలపాటి నరిసింహరాజుగారిని భారత కాసన సభకున్నా.

2. శ్రీయుత దాక్టరు నజీరు అహమ్మదు సాహెబు గారిని ఉత్తర జిల్లా సమావాయనకు మహమ్మదీయసంఘ ప్రతినిధిగాను.

3. శ్రీయుతులు 1 పెన్మెళ్ళ పెద్దిరాజు 2 దండు నారాయణరాజు 3 మాగంటి బాపిసీను 4 గజప్పి రామచంద్రరావుగార్లను మదరాసు కాసనసభకు పశ్చిమగోదావరి జిల్లా తరపున అభ్యర్థులుగా నండుటకు.

రాష్ట్రీయసంఘమువారికి సిఫార్సుచేయడమైనది దండు నారాయణరాజు కార్యదర్శి.

“హావత్తు గాలివాన”

పోలవరం 22-8-26:—కునిడివిజన్ యిలాకా దిగువాల పోలవరంలో నారపుచెరువు కొమ్మువరకు వాయవ్యములగా 21-8-26 తేదీ సాయంత్రము అయిదు ఘంటలవేళ పైమాలనం డి ఒక గొప్ప గాలియున్ను వడగండతో వర్షమున్ను కురిసినది. ఆరోజు ఆదివార మగుటచే తుని సంతున్నవన అనేక జనులు పలుకప్తములు పడినారు. ఆకప్తములు భగవంతునకే ఎరుక. పెద్ద పెద్దవృక్షములు నేలపట్టుమైనాయి. ఇండ్లపైకప్పులు పైకెగిసిపోయాయి. తునినుండి నరసీపట్టణమునకు వుండు బ్రంకుకోడు ప్రక్కలయండు నిడగన్నేరు వృక్షములు విరిగి అడ్డుగా పడిపోయాయి. లోకలోబోర్డువారు (శేధపురుగొని గోడ్డు బాంబుచేయిస్తా యున్నారు. వ్యవసాయపు రోజులు కావు. కాబట్టి అట్టే నవ్వుము సంభవించలేదు. ఇంతిగావన 15 యెండ్లలోపుని రాతేదని పెద్దలు చెప్తుతాయున్నారు. వ్యవసా నవ్వుములు కాక యితర నవ్వుములు కలిగినవి. బ్రంకుకోడు 12 పైళ్ళ మేర బండ్లు వనమృలు వగైరాలు నడుచుటకు బిలు గాతేను. ఆరోజు ప్రాణభయములు యెమిన్నీ వచ్చియుండలేదు. తపాలు కూడా వేళకు కలియలేదు. ముగిరోజు వుదయం 12 ఘంటల వరకు గోడు నడుచుటకు తెరిపిలేదు. ఇంక ఒకఘంట ఆలా వుండటే ప్రాణాపాయము సంభవించును.

తు. వి. త. రా. సి. వేం. శర్మ.

గుంటూరు మండల జాతీయ విద్యాలముల పోటీసంఘము-ధూళిపూడి

గుంటూరు మండలములలోని జాతీయపాఠశాల లన్నిటికి న్యాయము పోటీయను విద్యాపరీక్షలును, రాలపు పోటీయను దీని లో పాటు ప్రత్యేకించి ఆంధ్రరాష్ట్రవడలి జాతీయ పాఠశాలకు రాలపాటీయను మార్చి 30 ఏప్రిల్ 1 వ తేదీన ధూళిపూడి రేపల్లి తాలూకాలో జరుగనట్లు లోగడ వివిధపాఠశాలలకుకు పత్రికకుకు వ్రాసియున్నాము. కాని ఏప్రిల్ 1 వ తేదీన తెజనాడలో ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సంఘము దమావేశమగుటచే మాప్రవర్తన తేదిని ఏప్రిల్ 24 లకు మార్చిరిమి. దీనిని పాఠశాలలవారు గవనించి ఏ ఏప్రిల్ 24 తేదీలకు తమ బాలురు ఉపాధ్యాయులతో కయచేసి పోటీలను జయప్రదమొనరురు గాక.

జాతీయవిద్యాభిమాను తల్లిగురు దయచేసి మమ్ము ప్రోత్సహించ ప్రార్థితులు.

జి. విశ్వనాథశర్మ,
ధూళిపూడి.

క్షయసంవత్సర పట్టాజ్ఞము

అనందప్రసాద్ అచ్చెయ్యన్నది. ఇది విద్యార్థిత్వ పట్టాజ్ఞ నను, విద్యాపాఠశాల ఇత్యాది విరుదాంకితు లగు శ్రీ ఉ. వె. శ్రీహరి క. వి. రామచంద్రాచార్యులవారిచే లెక్కింపబడినది.

ఇందు బోధిత్వాప్రస్తావనంబు మైన విషయములుమట్లు కేవుండును. ఇది సుమారు 72 పుటలు గలిగియున్నది.

ఈతీరున సుమారు పదేండ్లగా అనందప్రసాద్ అచ్చెయ్యను చున్నది. దాక్షిణాత్యుల ముపయోగించవలయునని కోరినందున మరా-రా-శ్రీ వేములపాటి వెంకటరంగయ్యగారు ఉత్తరదేశ వాసు లనుష్ఠించు సిద్ధాంతపంచాంగమును అచ్చెయ్యచేయించెద నన్నందున 5 యెండ్లనాడు వాక్యపట్టాజ్ఞము కేర్పరచి అనంద ప్రసాద్ కిచ్చుటచే అనందప్రసాద్ వాక్యపంచాంగమే అచ్చెయ్య అగుచున్నది. పై రంగయ్యగారు దుండుభి కుభికోడ్లారి రెండు సంవత్సరముల సిద్ధాంత పంచాంగమును అచ్చెయ్యించిరి. వారికి గలిగిన బ్రాత్యవియోగముచే వారికో మరల ప్రస్తావించ బిలుగ లుగక సిద్ధాంతపంచాంగము నిలిచియున్నది.

ఉన్నను ఇది వాక్యపంచాంగమైనను విశేషాంశములెవ్వి వ్రాయబడునో అది చాలా భాగము అందరికి నుపయోగించునవి గనే యుండును. ఉదాహరణము. ఈ రాత్రి క్షయసంవత్సర పంచాంగములో ఎక్కువగజేసినవాల్లలో ముఖ్యమైన అంశములు:-

- 1. సంవత్సరాది అధికములో నానిజననములో నా పేజి 21
- 2. క్షయసంవత్సరమున శుభకార్యచరణవిచారము పే 9.
- 3. నీవగురువిచారము పే 11.
- 4. మహోదయవిచారము పే 14.
- 5. గూడనగణితము 15.
- 6. క్షయసంవత్సరమా ఆక్షయసంవత్సరమా?
- 7. ముక్కోటి ఏకాదశి ఏమాసములో?
- 8. తారాబలచక్రము
- 9. అధిమాసకార్యచరణవిషయము.

ఈమన్నగు అపూర్వవిషయము లుండును.వీటివలన సం దేహము లుండురించుటగాని పారభాటున ఆచారప్రంశముగాని గలుగకుండును. కాన నీపంచాంగము చూచిన ఈయెడు చాలా పండుగా నివారణలు గలుగును. (లోకహితైషి)

ఆంధ్రస్వరాజ్యపక్ష కార్యనిర్వాహకసభ

ఆంధ్ర స్వరాజ్యపక్ష వారీయొక్క కార్యనిర్వాహక సభ ది 1-4-1926 వ తేదీని తెజనాడ ఆరంభతో సక్రమములో జరుగును. పరియగు కాలము ముందు తెలుపబడును. కార్యక్రమ మీదిగున పొందుపరపడ మైనది. సభ్యులెల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

కార్యక్రమము
(1) సార్వీ నిర్మాణము, (2) కార్యస్థాన విషయములు, (3) ఢిల్లీ తీర్మానములు, (4) కాసనసభలకు అభ్యర్థుల నిర్ణయము గూర్చి, కాంగ్రెసు ఉపసంఘమువారి కిఫారసు, (5) యితరవిషయములు.

గుమ్మడిదల వెంకటసుబ్బారావు,
సహాయకార్యదర్శి.

నర్ విలియంమారిసుగారు

ధిల్లీ మార్చి 24:—నర్ విలియంమారిసుగారు నేడు వైస్రాయిగారికిని రీడింగుసతికిని సాగనంపు నమస్కారములు అందచేయుటకు ఢిల్లీనవచ్చిరి. పార్లమెంటుకాల గవ్నరు బల్లరు దంపతులు రాజ్యప్రతినిధి భవనమునకు కుక్రవారమునా దుదయ మునవచ్చి వారి అతిథులుగా ఆదివారమువరకు నుండురు.
(ఆ. ప్రె.)

రాజ్యప్రతినిధి కార్యక్రమము

ధిల్లీ మార్చి 24:—అయోధ్య తాలూకాదారుల సన్మాన వక్రము కుక్రవారము మహాత్మాను అందుకొనును. ఢిల్లీలోని ఆరోగ్యపాఠశాలకు కుక్రవారము సాయంకాలము రీడింగుసతి తెచ్చును.
ఆ. ప్రె.

అగ్నిప్రమాదముల వలన పదింపావు లక్షలు నష్టమగుట

రంగూను, మార్చి 24:—గోడ్డు భవనములు కార్వాలే మను ఉపసంఘముందు ప్రశ్నకు ప్రత్యుత్తరముగా ఇట్లు చెప్ప బడెను. కెమ్మిందెనులో క్రిందటి మూడు నెలలలోను అగ్ని ప్రమాదము:కుగో 161 భవనములు నాశనమైనవనియు నష్ట ము పదింపావు లక్షలకు తగ్గదనియు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

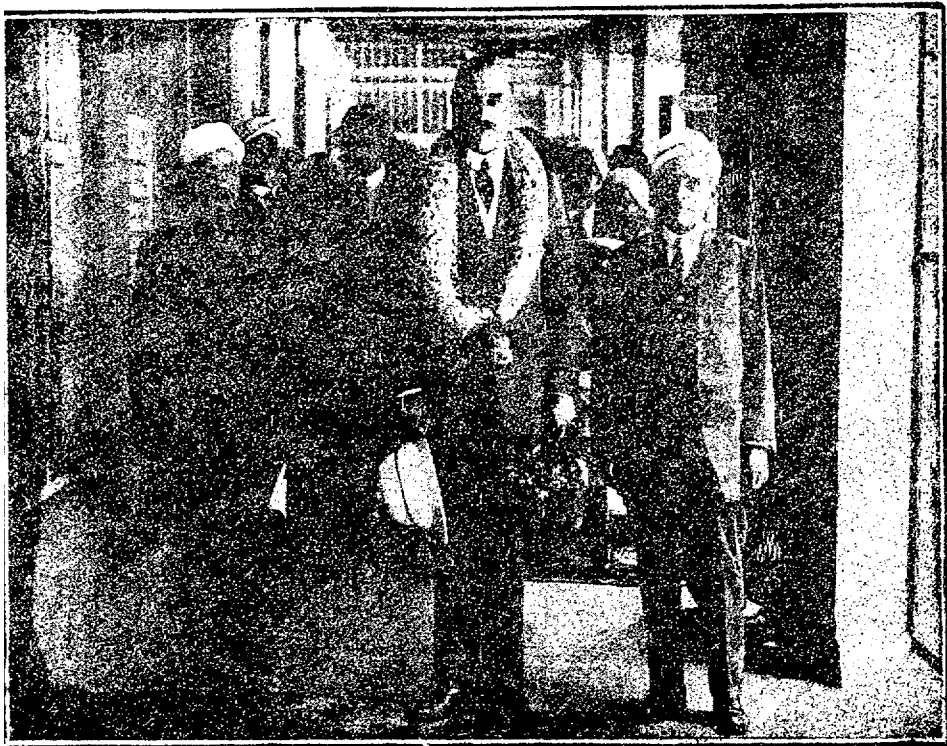
ద. ఇం. వ్యా యా మ స ం ఘ ము

తెన్ని ను సింగిల్లు పందెములు

రంగప్రసాదుగారు గెలిచిరి.

విశ్వనాథనుగారు ఓడిరి.

(రత్నకంపెని)

ఫా రెస్టు పం చా య తు ల స మా వే శ ము

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు ఎ. రాజగోపాల రెడ్డిగారు, సభను ప్రారంభించిన మద్రాసు గవర్నరుగారు, సభాధ్యక్షులగు గా. టి. రాఘవయ్య సి. యస్. ఐ. రివిన్యాబోద్దు మొంబరుగారు మున్నగువారు గలరు.

ఆంగ్లో హైందవులకు వసతుల ఏర్పాటు

కలకత్తా, మార్చి 24:—మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిల్ హైందవులకు ఆంగ్లో హైందవులకు వసతుల ఏర్పాటు విషయమై సహకార ఆదర్శముగా వేయవలయునని ప్రభుత్వభవనమున కూడినమా వేళమందు ఆలోచింపబడెను. ఇంగ్లాండు ఉన్న స్త్రీమును చెప్పి లిట్టనుప్రభువు దానిని ఇక్కడపరిస్థితులనుబట్టి మార్చవచ్చున చెప్పిరి. ఇంప్రూవుమెంటు బ్రష్టునుండి భూమియు డబ్బును ధార్మికులనుండియు తేవచ్చునని చెప్పిరి. దానికేత రెండుభవన ములను కట్టుటకును దానిని ఆడకెప్పుటకును తీర్మానించిరి. వారందులో ఉండ నిశ్చయించుకొన్నంతకాలమును వారాగ్యహము నకు యజమానులంగ వరిగజింపబడుదురు. (ఆ. (పె.))

హాస్పేట మ్యూనిసిపాలిటీ నిర్బంధ ప్రాధమికవిద్య

ప్రభుత్వాగీకారము

హాస్పేట మ్యూనిసిపల్ కౌన్సిలు తమ యధికారముక్రింద నున్న ప్రదేశములో బడికిబోవు ప్రాథమికవిద్యను నిర్బంధము జేయ తీర్మానించిరి. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును 1920 మద్రాసు ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషను ఆక్టు 45 సెక్షను ప్రకార ముంగీకరించుచు ఆచటమునందలి 47-52 సెక్షనుల నిబంధనలు 1926 ఏప్రిలు 1 నుండి ఆచరణలోనికి వచ్చునని యీవారపు గెజెటులో ప్రకటించుచున్నారు.

ద. ఇం. వ్యా యా మ స ం ఘ ము

తెన్ని ను డబ్బులు పందెము

కృష్ణమూర్తి, రంగస్వామిగార్లు గెలిచిరి

రత్నకంపెని.

సిద్ధికు హత్య

అరబ్బీయమతగురువు పొడిచి చంపుట

బొంబాయి, మార్చి 24:—జుమ్మానుసీదులో కాపలాగా డైన మహమ్మదు సిద్దికు బహదరుఖానువద్దోడిగోరిగిప్రార్థన చేయుచుండగా అరబ్బీయమతగురువు మహమ్మదుసిద్దికునయ్య దు చటాలున ఆతనిపై బడిక త్రితో రెండుపోటు రెండు వైపు లను గుండెపై పొడిచి పారిపోవుచుండగా ఒక సందులో వట్టునడి రిమాండుచేయబడెను. ఆ. (పె.)

లిర్వామనీదు—కలెక్టరు హుకుము

హైదరాబాదు, సింధు మార్చి 24:—ధర్మార్థులు కలెక్టరు కట్టము ఆసవలసినదని హుకుమచేసిన లిర్వామనీదు సం దర్శములో బొంబాయికి 'అల్ఫీహీదు' పత్రికాధిపతి దీనికి న్యతిరేకముగా తెలినిచ్చెను కలెక్టరుగారి హుకుము జారీయగు నప్పటికి వనీదుకట్టలు పూర్తికాదనియు, ప్రారంభము మాత్రమే చేయబడెననియు తెలియనగును. ఆపత్రికాధిపతిచే నీయా బడిన తంతివార్తను మహమ్మదీయేతర పత్రికలు తీవ్రముగ ఖండించుచున్నవి. —స్వకీయపత్రికారి.

పి. యం. చొక్కలింగంగారు

వైద్యవిద్యార్థి

వీ రిటీవల మద్రాసులో జరిగిన పోటీలో మైలు దూరమును 4 నిమిషముల 58 సెకండ్ల కాలములో

పరుగెత్తి ఆశ్చర్యము పురికొల్పిరి

తిరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖరి)

మండల విద్యాశాఖాధికారి

మార్చి, 20:—మా చిత్తూరుజిల్లా విద్యాశాఖాధికారి లకు మిస్టర్, కె. హెచ్. హేబ్బా, ఐ. యి. యస్. గారు గత వారము రోజులుగాని నీయూరియందుండు పాఠశాలను తనిఖీ గావించుటయేగాక, పరిసర గ్రామాదులలోని పాఠశాలలను సైతము తనిఖీగావించి నేడుదయము రైలుకు చిత్తూరు వెళ్లి నారు.

పాఠశాల వార్షిక తీర్మానము

ఈ యూరియందలి బోర్డువ్యవహారాల (మిడిల్ స్కూలు) వార్షికతీర్మానము బాలరువ బహుమతులను పంచి పెట్టెను రాగల ఏప్రియలు నెల 11 తేది ఆదివారము చెన్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధానమంత్రిపుంగవుడను గౌరవనీయులు శ్రీ పానుగల్ రాజాగారి యాజమాన్యమున జరుపులాగు నిర్ణయము గావింపబడియున్నది.

ఛాయాపట బహిరంగ మహోత్సవము

ఈ యూరియందలి "కింగ్ జార్జి రీడింగ్ రూమ్" భవనమున కీర్తి కేళులకు సర్ పి. త్యాగరాయ శ్రేష్ఠిగారి ఛాయాపటమును (ఆయిట్ పెయింటింగ్ గౌరవనీయులగు పానుగల్ రాజాగారిచే 11-4-28 వ తారీఖు బహిరంగపరచుటకు అమి తోత్సహముతో నీయూర సన్నాహములు జరుగుచున్నవి.

కార్యేటికర రాజాగారి ధర్మము

బహిరంగము గావింపనుండు శ్రీ త్యాగరాయ ఛాయాపటమును చెన్న పురియందలి సుప్రసిద్ధ చిత్రకారులగు శ్రీ యమ్. పి. నాగప్పగారిచే ఆయిట్ పెయింటింగ్ పద్ధతిని పూర్తి సైతము బహురమ్ముగా వ్రాయించబడియున్నది. ధానికగువ్యయమునంతన శ్రీకార్యేటికరం రాజాగారు భరించులాగు దయతో యొప్పుకొనినందున ఛాయాపటమును శ్రీరాజాగారి దానముగ గ్రహింపబడి నెలకొల్పబడును.

యూనియన్ బోర్డు

తిరుత్తని యూనియన్ బోర్డునకు గతనాలుగువత్సరములకు రెండుమార్లు ఎన్నికొనబడిన అధ్యక్షులుగాయుండి ప్రజానుంజకముగ పరిపాలనము గావించిన వేలంకేరివాసులు శ్రీయుత బి. అక్కయ్యనాయుడుగారు ఇండ్లస్ట్రీస్ సూప్రజైడరుగ కోయంబుత్తురునకు ప్రభుత్వమువారి రాహ్మణించి యుద్వేగము సంపాదించున వారుద్వేగమునకువెల్లుదు యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షులైనమునకు రాజీనామా యొసంగినందున నీయూరియందలి సుప్రసిద్ధవర్తకులలో నొక్కరును ఉత్సాహపరులును యగు శ్రీ యస్. వజ్రుగమెదలియారుగారు బోర్డునకు ఏకగ్రీవముగా అధ్యక్షులుగా నెన్నికొనబడిరి.

తిరుత్తని రేంజి

ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల టీచరు మానేజరులసంఘ వార్షిక మహోత్సవము

వైసంఘముయొక్క తృతీయ వార్షిక మహోత్సవము తిరుత్తనియందలి బోర్డుప్రాథమిక పాఠశాల భవనమున 19-3-28 వ తారీఖు శుక్రవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు చిత్తూరు మండల విద్యాశాఖాధికారులను, విద్యానిధియు, కార్యుఖని యు నగు మిస్టర్. కె. హెచ్. హేబ్బా ఎం. ఎ. ఎల్. డి. ఐ. యి. యస్. వారి యాజమాన్యమున మిగుల జయభావముగ జరిగినది. నాటిసభకు తిరుత్తని రేంజిలోని ఎయిడెడ్ పాఠశాలలో పాఠ్యాయులును బోర్డుప్రాథమిక పాఠశాలలో పాఠ్యాయులును సహాపు 30 మంది యుపాధ్యాయులు సభనుకరించియుండిరి. తిరుత్తనిరేంజి స్కూల్ డిప్యూటీయన్సువెక్టరు వారగు శ్రీ హెచ్. జి. కృష్ణారావుగారును, నీయూరిలోని బోర్డు మిడిల్ స్కూలు యుపాధ్యాయులందరును పబ్లిన్వారిలో చేర్చొనదగియుండిరి.

సభాకార్యక్రమము ప్రథమమున హోమ్స్కూలు తాళమృదంగ ధ్వనులమధ్య ఒకానొక యుపాధ్యాయునిచే పాడబడిన దైవప్రార్థనములతో నారంభింపబడినది. తిరుత్తనిలోని వెల్లిమి వల్ బాలికా పాఠశాల విద్యార్థికులగు కొందరు బాలికలచే కోలాటము మిగుల రమ్యముగ వేయింపబడినది. తదుపరి తిరుత్తనిబోర్డుప్రాథమిక పాఠశాల విద్యార్థులచే రెండవ మారును దైవప్రార్థనము జరిగి ఏతత్పాఠశాల విద్యార్థులచే మాదిరింగతనము యనునీతిపూరితమగు చక్కని చిన్న నాటక మొందు రమ్యముగ బ్రదర్శింపబడినది. పల్లిపట్టు ఏ-పి-యి, స్కూలు హెడ్మాస్టరువారిచే "విద్యావర్ధులు. ఉపాధ్యాయు లనలంబింపవలసిన మార్గములు" యనువిషయముపై ఆంగ్లభాషయందు ఆంధ్రమున స్పృహనమొకదానిని జరుపబడినది. చివ్వాడ పంచమబాలర

(మి.వ.కొ) పాఠశాలలో పాఠ్యాయులు ఆపూర్వబోధనాపద్ధతిని సూచించుచు బాలరువ కొందరు నెదుటయుండుకొని గణితవిషయముగా నల్లబల్లపై వ్రాయుచు బోధనాపద్ధతుల నెఱింగించిరి. అటువెనుక సంఘకార్యదర్శియును తండ్రింపాకామోపాధ్యాయుడు శ్రీమాన్ వెంకటాచారిగారు సంఘముయొక్క గతవత్సర కార్యనివేదనమును అరవభాషనుచదువుచు, సంఘమువారు గా వింపినపని, సంఘసభితనత ఆదాయవ్యయ వివరములు వివరించుచు, ప్రభుత్వము వారిని జిల్లా విద్యా సంఘ ఇచ్చుపెట్టింగ్ ఆఫీసులను పూర్తిగ విమర్శించుచు ఉపాధ్యాయులు బహు కడగండ్లను, వారికి గావలసిన ఎక్కువ వేతనములు గ్రాంటులను యభివృద్ధి పరుపగోరుచును, జిల్లా విద్యా సంఘముల యందు సామాన్యోపాధ్యాయులగు వారికిని సభ్యత్వపు హక్కు లుండవలయుననియు వ్యవధి పరివేదనమును బహుమిగుల దీర్ఘముగా మాట్లాడిరి. ఆనంతరము అధ్యక్షులలో ఆంగ్లమున గాంధీర్యముగ సుమారగంటనేపు మాట్లాడుచు ఇట్టి యుపాధ్యాయ సంఘములందందు యేర్పడి వారి వారి కష్టసుఖములను చర్చించి పాలకుల కెఱింగించుపద్ధతి యత్కుత్తమమైనదనియు లెన్నానాడు సంఘవాదీక మహోత్సవమునకు అధ్యక్షులుగా నెన్నికొను టానంద దాయకమనియు ప్రభుత్వమువారు మునుపటి కంటే టీచరుల విషయమున ధారాళమైన బుద్ధితో యున్నారనియు ధనాధిక సాహాయ విషయమున మున్నుందు మీకు ఎక్కువ వసతులు ప్రభుత్వమునుండి గలుగ కలరను నమృతము గలదనియు చెప్పుచు తిరుత్తని రేంజిస్కూల్ డిప్యూటీ యన్సువెక్టరు వారుగా ప్రస్తుతముండు కృష్ణారావుగారు రాగలజూన్ మాసమునుండి ఉద్వేగమును చాలించుకొని ఉపకార వేతనమును బొందుగురనియు వారికి 55 సంవత్సరముల సర్వీసు గలదనియు చాలమందివారనియు జెప్పుచు వారికింకను భగవంతుడు దీర్ఘాయురారోగ్యముల నొసంగి రక్షింప వలయుననియు జెప్పి విరమించిరి. అధ్యక్షుని ఆంగ్లపద్యాసమును శ్రీకృష్ణారావుగారు అరవమునను శ్రీ. పి. దేశప్పమొదలియారుగా రాంధ్రమునను అనువదించి సభవారి కెఱింగించిరి. అధ్యక్షునికిని తదితరులకును పుష్పములు నైచుటతోడను పరస్పరాభినందనములతోడను "గాడ్ సేవ్ ది కింగ్" యనుపాట బాడుటతోడను సాయంతన మారున్నర గంటలకు సభ చాలింపబడినది.

ఆత్మకూరు (నెల్లూరు మండలము)

(ఒక విలేఖరి)

శిలావర్షము

మార్చి 19:—మార్చి నెల 8 తేది సాయంత్రం 4 గంటల వేళ మబ్బువేసి పురుములు మెరుములు ప్రారంభమై సుమారుభక్ విశమెదలు వకమణుగు అంతకుపైన బరువుగల మంచు గడ్డుల యీవూరిలోను చుట్టుపట్టున అయిదారుమైళ్ల దూరములోను థాంథాం అను శబ్దములతో పడినవి. ఆదెబ్బలకు పెంకుటిండ్లు ఛిన్నాభిన్నములయినవి. పూరియిండ్లపూద పడిన గడ్డులు జారి పోయినవి. తాలాకాకచ్చేరి, డిప్టికల్వెరువారి ఆఫీసు స్త్రీపనరి సబ్ మేజిస్ట్రేటువారి ఆఫీసు పైకప్పులు పటాపంచలయినవి. కల్లికోట పెంకు కప్పిన కట్టడములకు చాలనవ్వము సంభించి నది. ఈగడ్డులు సుమారు పాతికే ఘంటకాలము పడినవి. ఈ గడ్డులు క్రింద పడడముతోచే కొన్ని ఎగిరిపడి ముక్కలై పోయినవి. పైగ గడ్డులు సుమారు అరగంటవరకు వుండి క్రమేజా కరగిపోయినవి. ఈగడ్డులు పడి సుమారునది గొడ్డుమేకలు చని పోయినవి. కొన్ని పశువులకు దెబ్బలు తగిలినవి. సుమారునది మంది జనులకు దెబ్బలు తగిలినవి. అందులో నలుగురైదుగరికి బలమయిన దెబ్బలు తగిలినందున యింకను క్రమపడుచున్నారు. పాలమునం దుచ్చటచ్చట భూమిమీద సుమారు అర అడుగుపడెట్లు అంతియపొడుగు జానెడు లోతుగల మంచు గడ్డులపడిన గుంటలు యింకను కనుపడుచున్నవి. ఈ సమయమునందు ప్రపంచమంతయు నొక్కసారిగా క్రుంగిపోవుచున్నదా యేమి? యని జనులు భయభ్రాంతులై తల్లడిల్లి పోయినారు. ఈసమయముననే మహిమలూరులో విడుగుపడి ఒకవరికప్ప కాలిపోయినది. మంచు గడ్డులపడి కోతకు సిద్ధమైయున్న పంట యాకేర కొరవయిరు వెన్నులు చాలవరకు రాలిపోయినవి. ఈ ప్రాంతమునందెట్టి విపరీతములు మున్నెన్నడు కనివిని యెరుంగమని జెప్పుకొనుచున్నారు. పరాత్పరుని మహిమచెలియ నేరితరము. 18 తేది సాయంత్రం మబ్బువేసి పురుములు మెరుములతో ఒక విడుగుపడి నదికప్ప కాలిపోయినది. మింటుమబ్బువేస్తే జనులు భయపడు చున్నారు.

నరసాపురం (స్వకీయవిలేఖరి)

ఉద్వేగ పు. సం గ తి

మార్చి 28:—ఎమ్. వి. సుబ్రహ్మణ్యం ఐ. సి. యస్. గారు మా డివిజను చార్జిటీసుకొన్న తరువాత లెబుసు జమాబండి చేసుకొని తిరిగి వచ్చినారు. వీరికి ఘట్టుకాసు పవర్సు వచ్చినది. గాని అప్పీళ్లను వివేచి మాత్రము ఇంకను ఒక సంవత్సరము పోలేనే గాని రావు.

టీ ప్లాన్ టి

మా డి. పి. డబ్ల్యు. సబు డివిజను ఆఫీసరుగా రైన వెంకటాచారిగారికి కర్నూలు ఎగ్జిక్యూటివు ఇంజనీరు అయిన సందర్భమున వీరి గౌరవాధ్యక్షులు టిపిపి టి జర్నలపడినవి. వారి డిపార్టుమెంటుతరపున జరుపబడిన అల్పాహారపుండు చాల ఘనముగా నున్నది. స్టీమరుమీద పికారు చాలా ఆనందమును కలుగజేసినది. టౌన్ హాలువద్ద జరిగిన టిపిపిలో మా సబు జిజ్ఞాసగా రైన శ్రీ పాలూరి రామారావుగారు ఆచార్యులుగారి విషయమై ఉపాధాతముగా కొంతజెప్పి వారి ఆరోగ్యముకొరకున్న వారి పీరిసంపత్తు కోరులాగునన్ను సోదానీళ్లను త్రాగవలె నని ఆజ్ఞాపించగా అందరు నిలబడి అట్లుచేసిరి. ఆచార్యులుగారు గ్యారంటీడ్ ఉద్వేగములను పొందియున్న వారలలో నొకరు. ప్రస్తుతము శ్రీ హుండి వెంకటరమణయ్య పంతులుగారికి చార్జి ఒప్ప జెప్పి, నిన్న రాత్రి కర్నూలుకు ప్రయాణమై వెడలిరి.

మోటారు సర్కిసు సంగతులు

మోటారు సర్కిసులో జమానుల సందరను ఈ మధ్య మా జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారివల్ల చేయబడిన హుకుంతు చాలా అలజడి కలిగినది. అయితే అట్టి హుకుంతు వీరే బాధ్యులు. అత్యాశాపరంధులు అను సామ్యమున ఒక్కొక్క కారులో 15 లేక 16 మంది ఎక్కించుకొని ప్రయాణములకు హానిచేయు తలంపే యీ హుకుంతు కారణము. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి హుకుం ఏమన, కారులో ముగ్గురు ప్యాసంజరులకు ఎక్కిన మందిని కూచో పెట్టుకొన కూడదని పైగా కూచో పెట్టుకొని వెళ్లినవారలకు కొంతమందికి కఠినశిక్ష వేయబడుట సంభించినది. అందువల్ల కారువారి రందరు పోలీసు పెద్దఉద్వేగములను కలిసి మాట్లాడగా కారులో నలుగురివరకు ఉత్తరువు యిప్పించెదమని వాదనముచేసి రని విన్నాను. ఇంతటితో కారువారు సంతృప్తిపడెద రని నమ్ముచున్నాను.

మచిలీపట్టణము (ఒక విలేఖరి)

ఆ సు ప్ర తి

మార్చి 28:—సర్కారువారు, నూతనముగ జిల్లా సర్జను గారి నివాసమునకు, ఆసుపత్రి సమాపముగ నొక భవనమును నిర్మింప నెంచి రని తెలియుచున్నది. ఆసుపత్రిలోని రోగుల డీమమునకు ఇది అత్యవసరమని చెప్పక తప్పదు.

జిల్లాసర్జను గారు

మాకునూత్నముగ జిల్లాసర్జనుగ వచ్చిన మేజరు రమణారావు ఐ. యం. యస్. గారు ఆంధ్రులని తెలియుటకు మిక్కిలి సంతోషించు చున్నాము. వీరు సీనులో ఐ. యి. యస్. పరీక్ష యందు, హైదరాబాద్ లందరిలోను, అగ్రసన్యాసము నొందుట యేగాక, సర్వరీయందు, ఉత్తమాత్రము పదవి సభికోహించి, గొప్ప బతకము నందిరి. వీరి సగౌరవ కాలము, మశాగ్రహగు బుద్ధిని, దానమునగల, ప్రతిభ నానాటికి వ్యాపించుచున్నవి. సర్వరీయందేగాక, వైద్యమునందు గూడ, బహుసహగులు. సర్వరీయన్న చెలగాటమని చెప్పవచ్చును. సుప్రసిద్ధులగు మాపురకైద్యులు డాక్టరు అహోబలరావునాయుడు గారు, మేజరు, రమణారావు ఐ. యమ్. యస్. గారును పాలింపుమండ, మాపుర ప్రజల ఆరోగ్యము అత్యంత మని నమ్మెదము.

జిల్లాజడ్జిగారు

మాజిల్లా జడ్జిగారగు కర్ణావన్ ఐ. సి. యస్. గారు, ఇటీవల, హైకోర్టు జడ్జిగా నియమింపబడి రని తెలియుచున్నది. వారి యసామాన్య న్యాయశాస్త్ర ప్రావీణ్యమువలె తగు మర్యాదయనక తీరదు.

శ్రీకృష్ణాకట్ట

మాయూరి కృష్ణాకట్టను సూక్ష్మముగా నిర్మింపబడిన మందిరమునకు ప్రవేశోత్సవము జరుపబడినది. ఈయోత్సవము ఉగాదిపండుగరోజున జరుగుటచే, మందిర మంతయు, కలకలలాడుచు, బహుజనకోభితముగ నుండెను. సాయంసమయమున నతిధులకు అల్పాహారములు, తాంబూలాదినత్యాగములు జరుపబడినవి.

కాకినాడ లోకమాన్య దేశబంధులపట్టుములు

(శ్రీసాంబమూర్తిగారిచే బహిష్కరణముచేయబడెను)

సారస్వతసంఘ సాంవత్సరికోత్సవము

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, మార్చి 21:—నిన్న సాయంకాలము 5-30 గంటలకు కాకినాడ పైదా వెంటలపల్లిపురమందిరమున నున్న సారస్వతసంఘమువారి లోకమాన్య తిలకయొక్కయు, దేశ బంధు చిత్రరంజకదాసుయొక్కయు దాక్షులు రవీంద్రనాథ టాగూరుయొక్కయు పటములను శ్రీయుత బలుసు సాంబ మూర్తిగారు ఆత్మత్యాసము ప్రభవించ బహిష్కరణముచేసిరి. సారస్వతసంఘమువారు గతసాలుసభలో లోకమాన్య బాణగం గాధరతిలకయొక్కయు దేశబంధు దాసుగారియొక్కయు పట ములను హోలనంబు పెట్టించుటకు తీర్మానింపబడెను. అందుల గూర్చి సంఘసభ్యులైన చందాలు తీసికొనబడెను. దాసుగారి పటము బట్టు, బ్రహ్మేంద్రుని పటమును దీనిని మునిస్వామినాయకుగారు (కాకినాడ) తయారుచేసిరి. ఇందులకు రూ 90 లు వారికి పారితోషికముగా నివ్వబడెను. శ్రీ పైదా రామ కృష్ణ స్వామీదేవరూప (జమిందార్లు, కాకినాడ) లోకమాన్యని బహుమతి రచియింపజేసి దానిని సంఘమునకు ఉచితముగా బహు మతిచేసిరి. ఇది వేలమిగిలినది తీసికొని రచియింపబడెను. మల్లాది సభ్యులెందఱయోరు పాతకాలలోని ద్రావిడునాపై రుచే నీటిరంగులతో రచియింపబడిన లోకమాన్యని పటమును ఆయనయే యీసంఘమునకు సమర్పించుకొనిరి. వా ర్నాసి మూర్తినారాయణగారు అను యవకుడు దాక్షులు రవీంద్ర నాథ టాగూరుగారి బట్టునువాసిరి. దానిని లంక రామ ద్రావ్యుగారి కొడుకుడు యీసంఘమునకు కానుకగానిచ్చిరి.

ఈ వాల్మీకిపటములను తెరవబడెను. సంఘమువారు సమూహచేసిన ద్రవ్యములలోనుండి 90 రూ. మాత్రమే ఖర్చుపడె ను. రూ 60 లు మిగిలెను. దాదాభాయి కారోజీ పటమును గూడ పెట్టుటకు శ్రీ వెంకటేశ రామబ్రహ్మం బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు రూ 50 లు కట్టును చదివించిరి.

సభకు శ్రీయుత గుణపూడి కామేశ్వరరావుగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. సంఘ కార్యదర్శియగు శ్రీ పులిపాక నరసింహ రావు బి. ఎల్. గారు శ్రీ సాంబమూర్తిగారిని పటములను బహిష్కరణము చేయవలసిన దని కోరిరి. శ్రీ సాంబమూర్తిగారు గావించి యీమధ్యవర్త దేశనాయకుల జీవితముల నాదర్శ ప్రాయములగు విషయముల నెత్తి యుపన్యసించిరి. లోకమాన్య తిలక ఆంగ్లవిద్యార్థికు డైరెక్టరీకిని జీవితప్రారంభమునండి అం త్యమడునుకను ప్రభుత్వముతో సహాయనిరాకరణముజరిపి దేశ మునకు తనజీవితము సర్పించెననియు, న్యాయవాదిత్వమున అభిమానము, గొప్ప గౌరవము, ఉండినకోజలలో దానిని విసర్జించి ఒకవిద్యాలయమును (ఇప్పుడు డెగ్రీ కాలేజీ కావడము) యని విలువబడును) పెట్టి ప్రభుత్వసహాయమును బహుళక నడి పించినవాడనియు, మహారాష్ట్రప్రతినిధియై నితరవిధము లను దేశమునందు తీర్చుమైన జాతీయ రాజకీయప్రబోధము గా వించెననియు, ద్రుత్యార్థరంగును చెరసాలయందు దీర్ఘ కాలము పొందినవారిలో అగ్రగణ్యుడు, మహాపురుషుడు అనియు, అట్టి కాలములందు అగ్నిజ్వాలా, ఓరీయా, గీతారహస్యము అను నుత్కృష్టగ్రంథముల రచించెననియు, మహాత్ముల మహా నీయులు చెప్పిన సిద్ధాంతములను ఉపదేశములను మరచిన దేశ మునకు తమ గీతారహస్యముచే మహాత్కృష్టసందేశమును నిష్కామకర్మ అనుదానిని మరల ఉద్ఘోషించి దేశమునకు చాటె ననియు, అట్టి నిష్కామకర్మకు ఆపరిచిన మహాధీశక్తి గల్గిన సాహసముగల్గిన మహాదేశనాయకుడు యీ దేశబంధు చిత్రరం జనదాసు అనియు, మాతనోత్సాహము పురికొల్పి దేశవ్యాప్తం ద్ర్యమునకై పట్టదలతో పోరాడెననియు, రవీంద్రుడు మహా కవిత్వగుణుడనియు ప్రపంచముతయు అతనిగానమును విని ఆనం దించినవారు తేరనియు, ఆయన సదా మహాగానావృత్తమును గ్రోలుచు గానకక్రంతో మింటి కెగిసిపోవుచు వన పౌరయ ముల రంజింపజేయు మహాకవిత్వగుణుడనియు చెప్పెను. రవీంద్ర నాథ టాగూరుగారు కవిత్వరససంపూర్ణతను స్వభావ యగు బంగాళీయందు జూపెననియు, అట్లే దేశబంధు సాగరసంగీ తము మొదలగువానిని మాతృభాషలోనే వ్రాసి ప్రసిద్ధిగాంచి రనియు, లోకమాన్యకు మాతృభాషనే మహారాష్ట్రీయనం దు గౌరవించి తనవచనముల నందే గావించియు పాతకాలయం దుగూడ దేశభాషకే పాత్రను నిచ్చిరనియు, వీరు మువ్వరను గూడ భాతృభాషలందు గౌరవముంచి మాతృభాషల సభివృద్ధి చేసి విదేశభాషల సత్వృత్తములలో వాడ నిరసించిరనియు, అన్నియుననే యిచ్చటి ఆంగ్లవిద్యార్థికులందరును తమ స్వభా వను గౌరవించి ఆంగ్లమునే తమ నిత్యజీవితముల నుపయోగిం ,వును సభలందుగూడ నాంగ్లముననే ఉపన్యాసములు చేయు

కాలక్షేపములు చేసికొనుచు, ఈ మువ్వరనాయకుల నాదర్శ ముగ గొనవలసినదని హెచ్చరించిరి. ఈ మహానీయులపటములు ఈసాలునందు అలంకారముగానుండుటయే భావింపక వారు చాటు ఉత్కృష్టగ్రంథములు, ఆదర్శములు సిద్ధాంతములు నిత్య మును స్మరించుచు ఆచరణలో పెట్టుటకు గోరిరి.

శ్రీ ఎ. ఆర్. పాన్నస్వామిఅయ్యర్ ఎం. ఏ. ఎల్. టి. గారు శ్రీ సాంబమూర్తిగారిని ప్రస్తుతించుచు అభినందన ముల గావించిరి. 6 గంటలకు యీసభ ముగిసినది.

సాంవత్సరికదినము

పిమ్మట సుమారు 25 సంవత్సరములై స్థాపింపబడిన సారస్వతసంఘముయొక్క సాంవత్సరికసభ గావించ బడెను. నిన్నటిదినమున సభ్యులు (సుమారు 300 సంఘమున 800) తమకీడ్డలసహితముగా నచ్చి వేడుకలకాచియు, యిష్టగోష్ఠిని సలుపుచును, ఫలహారముల నాగించుచును, ఆటలనాడుచును ఆనందాన్ని చేరిరి. టెన్నిస్, బిల్లియర్స్, చదరంగము, దూర ముగ దుముకుట, పగ్గములాగుట, బై సికిల్ పంఛెము, మొదలగు పోటీఆటలు ఈవారములోను నిన్నును జరిగినవి. టెన్నిస్ డబు ల్సులో పా. జగన్నాథరావుగారును రామమూర్తిగారును గె ల్చిరి. బిల్లియర్స్లో డేబ్రోలు సభ్యులారాయణమూర్తిగారు ("స్వరాజ్య" ఏజంటు) గెల్చెను. చదరంగమున చ. లక్ష్మీనా రాయణశాస్త్రిగారు (గవర్న మెంటుఉద్యోగి) గెల్చెను. గెల్చిన వారందరును సభాధ్యక్షుడగు శ్రీ గుణపూడి కామేశ్వరరావు గారిచేత బహుళకరు లిప్పించబడెను.

సంఘసభ్యులలో మిగుల ప్రాతరా రగులచేత ఈసంవత్సరము కామేశ్వరరావుగారిని సభాధ్యక్షునిగ నెన్నుకొనడ మైనది.

గతసంవత్సరమున సభాధ్యక్షుల ప్రారంభోపన్యాసముల కును శ్రీ రావుగారి నిన్నటి యుపన్యాసమునకును గొప్పభేద మేనునన, సంఘమునకు సంబంధించుచు సంఘసభ్యులకు వ్యాస యరంజకముగా వినోదముగొల్పు వాక్యములతో పూర్వపుఅధ్యక్షులు మట్లాగుచుండెడివారు. నిన్నటి యధ్యక్షోపన్యాసము మిగుల దీర్ఘమును దేశస్థులహారములు దేశసమస్యలు స్వరాజ్య ము దీనినినిరంజించి విప్రులముగను గంధీరముగను నుండెను.

అధ్యక్షుడు శ్రీ కామేశ్వరరావు గారు దేశభివృద్ధికై దేశము—కాదు, ప్రపంచము—కాశ్వేతకాంతి గ్వరాజ్యమును బొందుటకు శకుమనమును వేగించుటచే తమపూర్వయును తొందర పడుచుండుటచేత యీసంఘమునందు విశేషముగ విద్యాధికు లుండుటచేత అట్టిరా రిట్టితరుణులను మేల్కొల్పి స్వాతంత్ర్య మనకై దేశసేనకై తాము చేయవలసిన విధికృత్యమును గురించి యింతయారము చెప్పవలసినవాడైన తనని తమయుపన్యాసమున చెప్పిరి. నిజముగ నట్టికేగమున వారు చూపిరిని చెప్పవచ్చును. ఆయన యుపన్యాసమునందు ముఖ్యముగ జెప్పబడినవిషయము తీక్రింద సాంక్షిపిక పబడెను.

విద్యాధికులైనవారు ద్వంద్వవిధానము నవలంబించుచు న్నారు. మనోవాక్యాంశకర్మ లోకగ్రీతిని సామ్యముగ వని చేయుచు. ఆలోచనలో ను నోకటి ఆచరణ మరయుకటి. ఇంటి నద్ద నోకవిధముగ నాచరణ, బయట మరయుకవిధము. జనబా హుళ్యము అనివేయు, విద్యాగంధములేనివారు, దేశభిమానము లేనివారు. ఎప్పుడైన ఏమహాత్ములయిన లేచి అత్యుత్సాహావో ప్రబలుటకు నోకార్యము చేయవలసిన అంశమును కలిసివారు. విదేశప్రభుత్వమునలదేశము మీడించెడి. ధర్మము పోయినది. అనినీతికరమైనది. భారతభూమి యెప్పుడును యిట్టి శరాధీ నతలలోను పరదాస్యములోను నుండదు. భావికాలమున మంచి రోజులు రానున్నవి. ప్రస్తుతిపు విదేశాధికార మేమునున రజ తపుమేరపు మేరయునున్నది. అదియే ప్రజారాజ్యభావము. ఇది విదేశీయ పాశ్చాత్య నాగరికతవలన కల్గినది. తూర్పు పశ్చి మములందరి ఉత్కృష్టగ్రంథములు సామ్యముగ కలయిక నొంది త్వరలోనే భారతభూమినేగాక ప్రపంచమునంతను కాంతి యం తముచేయును. కాబట్టి ఏమిట్లుపోయిన మాశేకుని విద్యాధికు లూరకుండక స్వసహాయము స్వప్రయత్నము అను మాతనగర్వ మును గుర్తించి, మరుసవసయవహించి, దేశసమస్యలందు పా ల్గుచును, సాంఘిక మత ఆర్థికకారీర రాజకీయాది అన్ని సమస్య లందును జీవిత అన్నిశాఖలందును పురస్కరించుకొని పనిజేయ వలెను. స్వసహాయము స్వప్రయత్నము అనుధర్మమే ఆపరిచిన యెడల స్వరాజ్య మాసన్నపరతురు. జాతినంతను దిట్టపరతురు. స్వరాజ్యము వచ్చేవరకును దేశమునందలి యీతుపాను చల్లారు నదికాదు. స్వరాజ్యమునకు మాన్యము పూర్వమువలె పుష్కలము కాదు. అనేక అవాంతరములు కష్టములు చిక్కులు అపాయ ములతో ని మి డి యు న్నవి. స్వ రాజ్య మన గా ఒక్క రాజకీయస్వరాజ్యము కాదు. వి దేశీ ప్రభుత్వ ము నుండి

మాత్రము విడుదలయగుటకాదు. పరులజోక్యము ఎంతయు లేకుండ వ్యక్తిగాని జాతిగాని జీవితశాఖలన్నిటిని తనయిష్టము వచ్చినట్లు ఏఆటంకములేకుండ చేసికొనగల్గిన సమర్థత హక్కు కల్గియుండునట్టి శీతి స్వరాజ్యము. రాజకీయస్వరాజ్యము ప్రభ మానధియని యనుట నిస్సందేహము. నిజమే, అదిలేనియెడల సాంఘిక మత ఆర్థిక అభివృద్ధి చేపూరుట యసాధ్యము. మాతన ప్రపంచమునందు తొంటియగ్రస్థానమును పొందుటకు భారత దేశమునకు ముందుగ రాజకీయవ్యవస్థ రావలెను. వానినిబట్టి తక్కినసంస్కరణము లన్నిటిని గావించవచ్చును. హిందూదేశము నకు స్వరాజ్యమువచ్చుట ప్రపంచ ప్రాముఖ్యవిషయము. ప్రస్తుత ఎన్నికలసంవత్సరములో, స్వరాజ్యవాదులు జాతీయవాదులస్వతం శ్రులు లిబరల్స్ అందరును ఒక Greatest Common Demand కు అంగీకరించి అందరును కలిసి ప్రభుత్వముతో పోరాడినగాని లాభములేదు. అందరును కలియనియెడల ఎన్నికలలో ఏపార్టీ వారునుగూడ అధికసంఖ్యాకులుగ రాతేరు. విభేదము లున్నట్ల కాలము ప్రయత్నము సాఫల్యముగట దుస్తరము. ఎన్నికలు అయినతర్వాతనేనను అన్నికత్వలవారును చేరి ఏకీభవించినగాని లాభముండదు. సంకలిసందర్భములయూడగా ఉద్యోగములస్వీక రించుచు అధికారస్థలముల ముట్టించుచు చేయు రెస్పాన్సిబ్ కో-ఆపరేషన్ వచ్చేకాసనసభలకు కార్యవిధానముగా నేర్పడు నని కనిపించుచున్నది. మతమునందు కాఖోపకాఖలు పోయి తొంటి నాల్గునర్థములగునట్లు ప్రయత్నములుకావలెను. సంఘ సంస్కరణములు కావలెను. ఆర్థికసంపదవిషయమై స్వదేశీ ఆచ రణము, విదేశీబహిష్కరణము చేయవలెను. విదేశీపుబ్లిక్ సంపూ ర్ణముగా బహిష్కరించవలెను. ఈ సారస్వతసంఘములోనున్న ఆటలకు తోడు రాట్టుముడ పెట్టి అదిగూడ నోక యాటగా జేర్చుకొనగోరుచున్నాను.

అధ్యక్షునియుపన్యాస మైనపిదప చారిత్రుడు శేషగిరి రావుగారు సంఘమునుగురించి ముచ్చటించిరి. శ్రీయుత వి. వి ఎల్. నరసింహారావుగారు హాస్యరసమున వ్రాసినపద్యములజదివి యు, సత్యనారాయణగారును శంకరముగారును రెసిడెన్సులు జదివియు నానందింపజేసిరి.

సభ 8 గంటలకు ముగిసెను. పిమ్మట, మల్లాది సత్యలింగనాయకరు పాతకాలలో (జిల్లెమాస్తా) రుగా యుండునట్టియు, కుస్తీ, వ్యాధులు (క్రీడలం దును విలువివ్యయండును వన్నెనహించిన బలిత పురుషోత్తం గారు తమవిద్యను ప్రకటింపగా నందరమూచి యానందించిరి. ఉడిరితో నొక్కటతో సోదాకాయలోని గోటికాయపట్టును కదలించిరి. కేబులునలన (కన్నులతోమాడకయే) వ్రేలాడదీయు బడిన బంతివారమును విల్లుతోగొట్టిరి. ఉద్యోగలిదాను రింగుల విదాను ఫీట్లచేసిరి. ఒకడబ్బును 5 నిమిషములలో మడతగా వంగించిరి. వీరు చేసినపనులు ఆత్మాశ్చర్యజనములు. సభ్యులచూ మోడమునడ సెను. ఇట్టిగునవిద్య గల్గినవారు, దేశముయొక్క అంగ బలము నుధరింపజేయునలసినవారు ఒక్క కొన్నిరోజులకైనను సరిపోనని రూ 15 ల జీతమువిదా—జీవించుచున్నారా, కృ ణించుచున్నారా! ఇట్టివాడికి తనపోషణ నిచ్చి బాలర యభివృ ధికి తోడ్పడునట్టివారినిగ జేయువాడ్యుర కాకినాడ పురజనులు లేక ఆంగ్లమహాజనులవిదాన నున్నది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

మ్యునిసిపల్ ఎన్నిక

కాకినాడ, మార్చి 22:— కాకినాడ వర్తకుడును మినిస్టర్ సభ్యుడును అగు మండసముద్రుడుగారు దివాఖా (ఇన్ సాల్యెంటు) అయినట్లు ప్రకటింపబడుటచేత కాకినాడ మ్యుని సిపల్ సంఘమునందలి ఆయన సభ్యత్వము కాలీయయ్యెను. ఆయనసానమున అనగా 17 వ వార్డునకు మగల నిన్నును ఎన్ని కలు జరిగెను. డాక్టరు పైదా వెంటలమూర్తిగారికి 44 వోట్లును సుంకర మూర్తినారాయణమూర్తిగారికి ప్రాథమిక పాతకాల ఉపాధ్యాయుడు) 42 వోట్లును లెక్కింపబడెను. రెండువోట్లు ఎవరికిని యిచ్చబడకపోవుటచేత తక్కులోనికి తేబ డలేదు. డాక్టరు రమణమూర్తిగారు ఎన్నుకొనబడినట్లు వోట్లు లెక్కించిన నైన్ ఛైర్మన్ లక్ష్మరాజు ముఖ్యారావుగారు వాకు చ్చిరి. ఆయన లెక్కించిన వోట్లప్రకారము అభ్యంతరములేకుండ అంగీకరించితిమని అభ్యర్థుల ఏజంట్లసంతకములు తీసికొనిరి. ఇదిజరలో పోలింగుఅయిన 24 గంటలవరకుగాని వోట్లపెట్టెలు విప్పవలసినవారు. యాల్కులో అట్టిదేమయులేదని నిన్ను సాయంకాలము పోలింగు పూర్తియైననెంటునీ వోట్లపెట్టెలు విప్పబడి లెక్కింపబడెను. రమణమూర్తిగారు ఏవత్తునున్ను ఎవని సభ్యుడై ప్రస్తుతములో నున్నాడు.

కాకినాడతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము

17-3-26 తేది బుధవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు కాకినాడ కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందు శ్రీ బులుసు సాంబ మూర్తిగారి అధ్యక్షతన కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సభ్యులు సమావేశమై గావించిన తీర్మానములు.

సూతన సంవత్సరమునకు నగర తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములకు ఈదినువారిని సభ్యులుగా నెన్నుకోవడమయినది. వీరే తూర్పుగోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమునకు సభ్యు లగుదురు.

కాకినాడ ట్రపును ఫీర్మా:- 1. బులుసు సాంబమూర్తి గారు, 2. గుణపూడి కామేశ్వరరావుగారు, 3. మండపాక రంగయ్యగారు, 4. మొసలికంటి తిరుమలరావుగారు, 5. వేదాం తం వెంకటకృష్ణయ్యగారు, 7. లక్కరాజు సుబ్బారావుగారు, 8. పారుపూడి సత్యనారాయణగారు, 9. గూ. సత్యనారాయణ మూర్తిగారు, 109 నావలి రామసోమయాజులుగారు.

సూర్యారావుపేట ఫీర్మా:- 1. నే. శ్రీ. కోనేటి రావుగారు, 2. వేమగంటి పాపయ్యగారు, 3. కో. శివ రఘుపతిరావుగారు, 4. దువ్వూరి సుబ్బయ్యగారు, 5. పురం చినవెంకటనారాయణగారు.

జగన్నాథపురం ఫీర్మా:- 1. య. కామేశ్వరరావు గారు, 2. పులవర్తి భీమలింగమూర్తిగారు, 3. యేసు శివసత్తి రాజుగారు, 4. పోతుల సత్తిరాజుగారు, 5. పెద్దిభొట్ల సుబ్బా రాయుడుగారు.

మేడపాడు ఫీర్మా:- 1. కం. ల. న్య. సోమయాజులు గారు, 2. మునుగంటి వెంకట్రావుగారు, 3. బారు రాజారావు గారు, 4. కాకుళపర్తి శేషగిరిరావుగారు, 5. యార్లగడ్డ తమ్మయ్యగారు.

గొల్లలమూడిపాడ ఫీర్మా:- 1. గ. సత్యవీరభద్రరావు గారు, 2. దు. వెం. నూర్యప్రకాశరావుగారు, 3. ఆ. వెం. సుబ్బారావుగారు, 4. డి. నూర్యనారాయణ రావుగారు, 5. చల్లా సుబ్బారావుగారు.

యందూరు ఫీర్మా:- 1. కొండెపూడి ముత్యంగారు 2. కండికొండ వీరభద్రయ్యగారు 3. వె. నూర్యనారాయణ మూర్తిగారు 4. బాలాంత్రపు శేషయ్యగారు 5. దు. వెం. సు బ్రహ్మయ్యగారు.

చామర్లకోట ఫీర్మా:- 1. సందూరి గంగరాజు 2 వం. నరసింహాచార్యులు 3. చేబ్రోలు పట్టాభిరామయ్యగారు.

కోరంగి ఫీర్మా:- 1. గు. వెం. న. సుబ్బారావు 2. టి. బి. వెం. సుబ్బారావు 3. నోరి నరసింహంగారు.

కాకినాడ నగర తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘములకు అధ్యక్షులుగ.- శ్రీ యల్లాజోశ్యుల కామేశ్వర రావు గారు.

కార్యదర్శి:- పారుపూడి సత్యనారాయణగారు. కోశాధిపతి:- నే. శ్రీనివాస కోనేట్రావుగారును ఏకగ్రీవముగ ఎన్నుకోవడమయినది.

కార్యనిర్వాహకవర్గమునకు యాక్రిండివారు సభ్యులుగ నెన్నుకోవడమయినది.

1. బు. సాంబమూర్తి, 2. మం. రంగయ్య 3. ల. సు బ్బారావు, 4. గూ. సత్యనారాయణ 5. గ. సత్యవీరభద్ర

రావు 6. కొండెపూడి ముత్యం 7. పు. చినవెంకటనారాయణ 8. పులవర్తి భీమలింగమూర్తిగారు మిగతాభాగీలు అన్నియు పూర్తిచేయుటకు అధ్యక్షులకు అధికారమివ్వడమయినది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసుసంఘమునకు ఈతాలూకా తీర్మాన ఈక్రిందివారిని సభ్యులుగా ఎన్నుకోవడమైనది.

1. బులుసు సాంబమూర్తి 2. మండపాక రంగయ్యనా యుడు 3. మొసలికంటి తిరుమలరావు 4. గుణపూడి కామేశ్వ రావు 5. పారుపూడి సత్యనారాయణగారు.

కాకినాడనగర తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘములయొక్క ద్రవ్యము కోశాధిపతియగు శ్రీ నేట్రకంటి శ్రీనివాస కోనే ట్రావుగారు గోదావరిజిల్లా కోఆపరేటివు బ్యాంకింగు యూని యను లిమిటెడు కాకినాడలో డిపోజిట్టు చేయుటకున్నా తీ యుటకున్నా అధికారమివ్వడమయినది.

పారుపూడి సత్యనారాయణ, కార్యదర్శి నగర తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘములు.

S. U. Narayanachary & Co, Choukhamba-Benares 2650

మాదగర అన్నిరకముల పట్టుబట్టలు, దు ద్రాక్ష, బిడ్డలు అడదగిన సామానులు మొద లగునవి కోరినవారికి పరియైన ధరలకు వి. పి. మూలముగా వంపబడును. మంచి పట్టుబట్టి యను 1కి రూ 7 నుంచి 10 వరకు రు దాక్ష 108 పుండేనరం 1-కి అణాలు 6 నుంచి రూ 10 లు. 82 పూసలుపున్న కంటి 1-కి అణా లు 8 నుంచి రూ 10 లు గారితోకరపూస 1-కి రూ 2 1/2 నుంచి 25 వరకు 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ముఖముల పూస 1-కి రూ 2 నుంచి 30 లు సాత్తి పంచెలు 7, 8 మూర 1-కి రూ 7 నుంచి 12 లు పట్టు పంచెలు మూ ర 10, 12, 1-కి రూ 14 నుంచి 15 లు బెంగుసూరు రకం చీరలు జరిపనిచేయబడినవి. 21, 16, 18 మూర మంచరకం, రూ 35 నుంచి రూ 150 వరకు. 12, 16 మూర బనారస్ చీర 1-కి రూ 25 నుంచి 150 లు చిన్న పీల్లులు. అడదగిన ఇత్తడి సామానులు 82 ఉన్నటునుంటి పెట్టె 1-కి రూ 1-8-0 మర్రారకం 2-కి అన్నిటికి మెరలి రూ 5-0-0 ఇంకా కావలసిన సామానులకు మాకేటలాగు ఉచితము. యస్. యు. నారాయణాచారి కంపెనీ, చవుకంబా-కాశీ.

గాంధీ జ్యోతిష్కులు 2598

జననకాలవివరము లేక ప్రశ్నవ్రాయుకాలమైనను తె లుపవలెను. భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు రూ 1-0-0 పై పత్రికపత్రి కు 0-4-0 సం ఫలము మాసవారిగ వ్రాయ 2-0-0. ఆంధ్రప్రదేశ్: ఈ జ్యోతిష్కుల పాండిత్యమును మనఃపూర్వక ముగ వినుటించుచున్నాము.

అంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరు త్తణి-చిత్రూరుజిల్లా.

మలయచందనము

నెగరోగమునకు కుతారము వర్షము లేదు. పిచికారీకో పనిలేదు. మూడుపూల లతో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాతో వ్యాధినిర్మూల మగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. పెం డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము వలనవత్తెలము జొన్న 8-0-0 రెండును ప్యాకింగువగై రా బర్మలో 8-0-0. 2482

గంధర్వ ఫార్మసీ రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

చెన్న పురి బజారుధరలు

1926-వ సం మార్చి 25-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

దరియాల బా 1-కి రు 35 0 0 మొదలు 49 0 0 వరకు

వియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలిని	,, 48 గలవి రు	11 8 0	13 0 0
నెల్లూరిని	,, డిటా	,, 14 0 0	15 0 0
డిల్లి	,, డిటా	,, 15 0 0	16 0 0
రాగులు	రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8 12 0	9 0 0
శావులు	,,	,, 20 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము వత్తులు

కందులు	బస్తా 1-కి ర 205	,, 12 8 0	13 0 0
కెనగలు	,, డిటా	,, 12 8 0	13 8 0
కెనలు	,, డిటా	,, 14 0 0	15 0 0
మినుములు	,, డిటా	,, 17 0 0	18 0 0
ఉలలు	,, ర 164	,, 8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

కుత్తులనూనె బా 1-కి	,,	150 0 0	152 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవరకెనగవత్తుబా1కి	,,	53 0 0	59 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	54 0 0	58 0 0
వేరుకెనగనూనెగాగుబా1-కి రు 117 మి.కా.నూనె		115 8 0	
అముదము బా 1-కి	,,	95-0-0	96-0-0

4. చిల్లరవస్తువులు.

కూరవసుపు	,,	40 0 0	42 0 0
మిరవకాయలు(గుంటూరిని)బా1కి	,,	115 0 0	126 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలినుండ ముసుగు 1-కి			రు 45,50
బాళనా నీపాయకట్టు	,,		,, 50,55
తెల్లము బా 1-కి		రు 40 0 0	60 0 5
దింతండు బా 1-కి	,,	28 0 0	70 0 0

ఇనుము.

తల్లారకం బా 1-కి	,, 81 0 0	40 0 0
వడరం	,, 82 0 0	38 0 0
రత్తండు	,, 82 0 0	38 0 0

5. లోహములు

నెండి 100 కులంకు	,, 68 0 0	71 0 0
జంగారము, కులము 1-కి	,, 21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి	,,	18 6 0
ఇత్తడి బా 1-కి	,, 258 0 0	264 0 0
రాగి డిటా	,, 272 0 0	275 0 0
అస్కా-చక్కెర 226 పా 1 గలవి	,, 80 12 0	81 8 0

7. దూది

బోండావెట్టుబారువ 1-కి	రు	200 0 0
తల్పాడు దూది	,,	215 0 0

8. నూలు

పుస్తూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	6 0 0
మాళయేనుగ నెం 20	,,	8 0 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యాకె	,,	8 12 0
నెం 22	,,	8 14 0
నెం 12 1/2 బెన్ని పర్కా	,,	7 0 0
నెం 14 1/2	,,	7 8 0
నెం 12 1/2 అల్లెన్న	,,	6 6 0
నెం 12 1/2 పాండిచేరి	,,	6 10 0
నెం 14 1/2	,,	6 8 0
నెం 12 1/2 క్వీలకో కృష్ణ	,,	5 15 0
నెం 14 1/2	,,	6 2 0
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు	,,	6 2 0
నెం 12 1/2	,,	6 11 0
నెం 14 1/2	,,	6 8 0
నెం 12 1/2 గోక	,,	6 4 0
నెం 20 గోక	,,	7 12

నాలుగుభాషలనిఘంటువు

ఇందు కుమారు (5000) అయిదువేల తెలుగుమాటలు అకారాదిగా వ్రాసి వానికెదురుగా హిందుస్తానీ, ఇంగ్లీషు, అర వము పదములు చేర్చబడినవి; ఏపదము కావలసినను వెంటనే గ్రహింపవచ్చును. ఇదివరలో ఇట్టిగ్రంథము వెలువడి యుండలేదు, ఇది చదివినచో గురుసహాయ ముక్తరలేకుండ ప్రభావలు మాటలాడు శక్తి కలుగును. ఇది స్కూలుమాధ్యమ, విద్యార్థులకు, లాయర్లకు, గుమాస్తాలకు, వర్తకులకు, ప్రయాణికులకు, పండితులకు, పామరులకు సమస్త జనులకు, మిక్కిలి యుపయోగించును. వెల 8 అణాలు మాత్రమేగాని 800 రూపాయలకు వింపిన సహాయ మొనరింపగలదని నిరాశులుముగడ జెప్పవచ్చును.

వేద్యసహవాసఫలితము

(పద్యకావ్యము) వెల 4 అణాలు

ఇది బెంగళూరులో జరిగినకథ. ఒక లుబ్ధుడత్యంత లాభమున నమిలిత ముగూడడం బెట్టుటయు నాతని కుమారుడు వేద్యలోలుడై తద్విత్తమంతయు వేద్యర్థించి తుదకు దానిచే వెదలగొట్టడమే యడవుల పాలైపోవుటయు, మిక్కిలి చక్కయైనది. లుబ్ధుడనము, వేద్యమాత్యవగ్గనము జడవుచో నవ్వు పుట్టకమానదు. ఇందలి నీతిగీతగార పద్యములు చదివి నెలయును. ఇది చదువ మొదలిడుచో పూర్తియగుటకు విడువ బుద్ధివోడదు.

చిరునామా:- దాసరి లక్ష్మణస్వామి పితాపురం, (గోదావరిజిల్లా)

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

మంచిపనితరము! సకాలమునకు నగలు తయారుచేసి యిచ్చుట సరసమయిన మజారి

వారి స్వలాభముకొరకే ప్రతియొక్కరును దీనిని గమనింపవలయును
అన్ని విధములయిన బంగారుసామానులు. గాజులు, గొలుసులు, కాసుల పేర, వడ్డ్యాణములు, నాగవల్లులు, పుంగరములు వగైరా నగలును చెంబులు, లోటాలు, కప్పులు, వెండిసామానులు, కుంకుమభరిత మొదలు నీళ్లుపోసుకొనే పెద్దఅండాలవర్కు ఫలవిధమైన సామానులు ప్రస్తుత నాగరికతనుబట్టి అందముగాను శుభ్రముగాను తయారుచేసి యివ్వబడును.

శ్రీలక్ష్మీ వర్కు

తంజివిలాసం. } పొన్నయిటరు, మే. సత్యనారాయణచారి,
"సత్యవర్కు" } నెం. 2/19 కోపు వెంకటాచలయ్యుల వీధి, మద్రాసు.
సోల్ వజంట్లు: జి. యం. కెట్టి అండు సన్ను, నగలవర్తకులు, 229, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

నీ జీవితరహస్యము

జీవి త ర హ స్య ము

నీ భవిష్య జీవితరహస్యము

అంజనాలయము

లోనే తెలిసికొని ఆయత్తపడుము! ఆనందించుము. కష్టసుఖములు, భోగశ్రేయములు, విద్యాబుద్ధులు, జయపజయములు వేరేయి నీ జీవిత రహస్యమంతయు అంజనాలయమున గన్నులకు గట్టినట్లు ప్రదర్శింపబడును. వ్రాసిపంపించుము. జాతకములున్నవారు, జాతకములు వ్రాసిపంపవలెను లేనివారు తొమ్మిది అక్షరములు వ్రాసి పంపించుము. జీవిత రహస్యశోధన ప్రశ్నకు 0-2-0 తక్కిన వివరములు వ్రాసిన తెలుపుము

వి. యస్. యస్. శర్మ అంజనాలయము, రాజమండ్రి.

బుల్ బుల్ ఆటో మాటికు ప్రే ఆత్తరు

క్రాంతగా జర్మనీవారిచే కనిపెట్టబడినది

వివాహము యితర వేడుకలయందు నాడుటకు యితమంచి నవీన ఆత్తరు ఇదివర కెప్పుడు

ఆత్తరు వెడలును, బుడిచి నిలుపుగానుంచిన బయటికిరావడము ఆరును. పరిష్కారమై ఒకబుడికి ఆర్డరుయిచ్చి తెప్పించుకొనుదు, తరువాత మీరు మీసన్నేహితులును డజనులకు సంతోషముతో ఆర్డరుగిత్తురు. బుడ్డి 1-కి ధర రు 1-4-0 తపాలాకుర్చు ప్రత్యేకం.

BAIJNATH MOTHILAL & Co.,
168, China Bazar Road, P. Box No. 163 Madras

మైనూరు పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో వొకటియగు

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

1. మ. సి. సుందరరావు బెంగాల్ ప్రీమియర్, సర్దర్ బజార్ అంబాలా కంట్ స్టాంట్ నుండి వ్రాసినది. లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు మాకందరికి చాలాగుణమిచ్చియున్నది దయచేసి ఇంకనూ 12 సీసాలను బంపించ ప్రార్థన.

2. మ. రజనీకాంతశర్మబరహ, అయ్యచ్చేదవైద్యుడు మహారాష్ట్ర జోర్ హాట్ పి. బి. అస్సామ్ నుండి వ్రాసి నది. తమవద్దనుండి రప్పించిన కస్తూరిమాత్రలు చాలాబాగా పనిచేసినవి గావున ఇంకనూ 6 సీసాలను పంపుడు.

3. మ. సి. వి. కున్నహామేద్ కొచ్చి వీరు వ్రాసియుండునది- తమరి లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను బహుకాలముగా వాడియు, అనేకులకు ఇచ్చియున్నాను. అందరికిని వుత్తమమైనగుణము నిచ్చియున్నవివునా సీసాలను బంపకొరకున్నాను.

4. ఎ. శేషయ్య గుమాస్తా సబ్ రిజిస్ట్రార్ హఫీసు, అల్లూరు P. O. నెల్లూరు డిస్ట్రిక్టు వీరు ఇటుల వ్రాసియున్నారు. తమ కస్తూరిమాత్రలు పెద్దలకూ, పిల్లలకూ మంచిగుణమిచ్చుచున్నవి ఇంకనూ 25 సీసాలను బంపుడు.

250 నుండి 800 మాత్రులుగల సీసా వెల 4 అణాలు, పొన్నేజేరే పొన్నేజితో 8 సీసాలకు 1-8-0, 12 సీసాలు 2-18-0. 25 సీసాలు 5-8-0, సీసా 1 కి 4 అణాలు చొప్పున అన్ని దుకాణములందునూ దొరుకును.

0.594

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైనూరు

శ్రీ అల్లూరి సీతారామరాజు

ప్రశంస

భవిష్యపాటి సత్యనారాయణగారిచే రచింపబడినది.

ఆంగ్ల దినపత్రిక "హిందు" విమర్శన మిట్లు చేసినది:-

"గ్రంథకర్త యీపుస్తకమును ఆంగ్లదేశమునకు రాబిన్ హుడ్ (Robin Hood) వంటి యసహాయకూరుని పేరట కాదనవచ్చుముగా నిచ్చినాడు. ఆతని జాతకవక్రముగూడ నున్నది. ఒకయుద్ధోగిదురాగతములచే పీఠాకి యెట్లు లేగినది; బాధితులపాలిట నిలిచి పనిచేయుటకు రాజెట్లు సంసిద్ధుడయ్యె నో; తన విత్రేకపులచేతను, ప్రళప్త దేశభక్తిచేతను, నిప్పు పాత న్యాయబుద్ధిచేతను ప్రజలారని కెట్లునురక్తులైరో; ఇంగ్లీషు పుష్పజ్జీలకంసాగొరవముల నాత డెట్లుసంపాదించెనో; ప్రభుత్వ మాతనిపై నెట్లు చేయవలగలిగిరో; యాతనిపిల్లలారీకె యాతనిప్రాణము నెట్లుపుచ్చుకొనిరో యంతయు మనకు చూప బడినది. నిజమైన సీతారామరాజు నింకను ప్రభుత్వము పట్టు కొనవలసియున్నదనియు, వారు పట్టుకొని యక్కడి యొకరు యోగిచే ఆనవాలు పట్టించబడినవాడు తన ప్రియనేనానాయ కునికొక మనఃపూర్వకముగా తనప్రాణముల నిచ్చివైచిన మరయొకడనియు; నాయకుడు మరియు బాగుగా తయారగు ఎక తపస్సుచేయుటకై యోగ సమయము వేచియున్నాడని యు గ్రంథకర్త వాదించుచున్నాడు." (శనివారము 7 వ నవంబరు 1925).

పుస్తకమువెల ఆర్ధరూపాయ; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. వి. పి. గా 11 అణాలకు పంపబడును.

కావలసినవారు క్రిందిచిరునామాకు వ్రాయవలెను.

భవిష్యపాటి సత్యనారాయణ,
2605 ఇన్నీ కుపేట, రాజమహేంద్రవరము.

గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజరి

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

నిడదవోలు

2671

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా సాలీనా చందా రు 2 లు మాత్రమే. సాలునకు రమారమి 1200 పేజీలు. డిమ్మి 1/16 సైజు న 3 నెలల కొకబుక్కు ప్రచురించి తపాలాఖర్చులు మేమేభరించి పంపుము. ప్రజా సామ్యములో మత, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థిక, వైతికభావప్రచారము పెంపొందించు నుద్దేశ్యము. ముదిగంటి జగన్న శాస్త్రి బి. ఎ.

శనివారపు సుబ్బారావు

పంపాదకులు.

పతాపకస్తూరిమాత్రలు

విక్రీయింపబడును సువాసనగలవి. తాంబూలములోగాని విడిగా గాని 1-2 మాత్రలను పుచ్చుకొనిన విక్రీయి రుచికరముగా నుండుటయే గాక, అశీర్వము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, దగ్గు, ఉబ్బసము, కలరా, పేగు మొదలగు వ్యాధులను ఖండించును. పతి గృహముం దుండదగినది. 250 మాత్రల సీ 0-4-0. డజన్ సీ 2-8-0. పి. అ. 6. పి. సి. ఏ. అంబోకో,

81-8851 ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడే. (నెల్లూరుజిల్లా)